

The Project Gutenberg eBook of Etienne Gerards Bedrifter, by Arthur Conan Doyle

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Etienne Gerards Bedrifter

Author: Arthur Conan Doyle

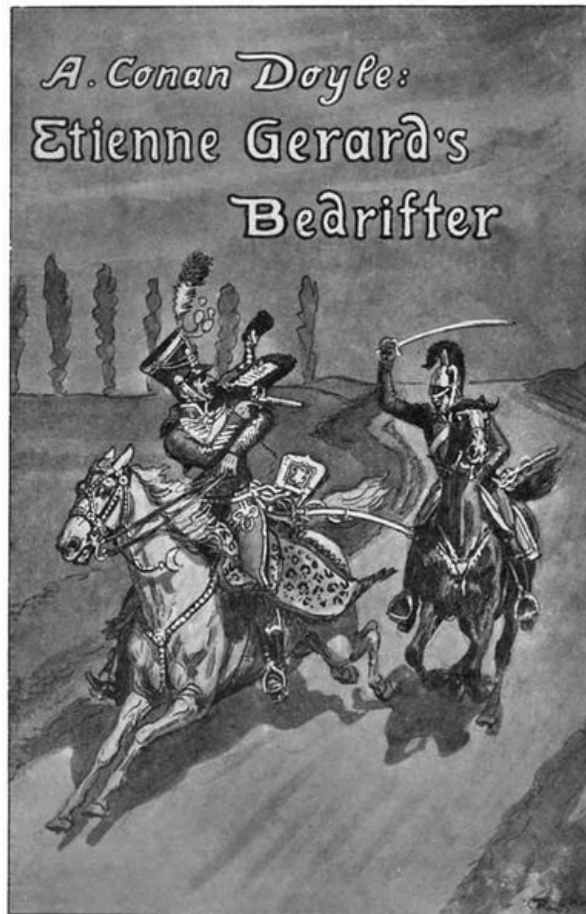
Translator: Knud Salskov

Release Date: July 12, 2009 [EBook #29392]

Language: Danish

Credits: Produced by Tor Martin Kristiansen, Therese Wright and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net>

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ETIENNE GERARDS BEDRIFTER ***

A. CONAN DOYLE

**ETIENNE GERARDS
BEDRIFTER**

OVERSAT AF KNUD SALSKOV

"Han var tapper, men
med dette Stænk af Galskab
i sin Tapperhed, som
Franskmændene elsker."

(Marschal Gerards
franske Biografi.)

FREDERIKSBERG BIBLIOTEKS FORLAG

MCMXI

J. COHENS BOGTRYKKERIER
(GEORG A. BACH)

[3]

I.

Hvorledes Brigaderen besejrede det korsikanske Broderskab.

Naar Kejser Napoleon havde Brug for en flink Soldat, var han altid villig til at erindre Etienne Gerards Navn, medens det ikke sjældent undgik hans Opmærksomhed, naar der uddeltes Belønninger. Imidlertid var jeg dog Oberst, da jeg var otte og tyve, og Brigadechef, da jeg fyldte en og tredive, saa jeg har ingen Grund til at være utilfreds med min Karrière. Havde Krigen endnu blot varet to eller tre Aar, havde jeg maaske faaet Marschalstaven, og den Mand, der havde den i sin Haand, var blot et Skridt fra en Trone. Murat havde ombyttet sin Husarhue med en Krone, og en anden Let-Kavallerist kunde maaske opnaa det samme. Alle disse Drømme blev imidlertid tilintetgjorte ved Waterloo, men alligevel vil mit Navn være tilstrækkeligt kendt af dem, der med mig har taget Del i Kejserdømmets store Krige.

De overraskende Kendsgerninger, som jeg skal berette om i Aften, har jeg hemmeligholdt i Kejserens Levetid, fordi jeg gav ham mit Løfte om at gøre det, men jeg tror ikke, at det kan skade nogen, at jeg nu omtaler den betydningsfulde Rolle, jeg spillede ved denne Lejlighed. Jeg vil imidlertid tillade mig en kort Bemærkning, før jeg begynder min Fortælling. I maa altid erindre, at Fortælleren har *levet med* i Historien. Jeg vil fortælle om, hvad mine Ører har hørt, og hvad mine Øjne har set, saa I maa ikke afbryde mig ved at fremkomme med Meninger eller Domme, der skriver sig fra en eller anden Pennehelt, som har skrevet nogle historiske Erindringer. Meget er skjult for saadanne Folk, og der er hændet Ting, hvorom Verden aldrig vil faa Besked. For mit eget Vedkommende kunde jeg fremkomme med meget overraskende Oplysninger, saafremt jeg ikke følte mig forpligtet til at tie.

[4]

Lad mig imidlertid komme til Sagen.

Da Kejseren efter Fredslutningen i Tilsit 1807 vendte tilbage til Paris, tilbragte han sin meste Tid sammen med Kejserinden og Hoffet i Fontainebleau. Han stod den Gang paa Højden af sin Magt. I tre paa hinanden følgende Felttog havde han pryglet Østerrigerne, slaaet Prøjserne til Jorden og frydet Russerne ved at gaa over paa højre Side af Niemen. Kun den gamle Bulldog bag Kanalen knurrede stadig, men kunde af gode Grunde ikke komme af Stedet. Saafremt vi paa dette Tidspunkt havde faaet Verdensfreden i Stand, vilde Frankrig have været mægtigere end nogen anden Nation siden Roms Dage.

[5]

Vort Husarregiment og Gardens beredne Jægere blev den Gang indkvarterede i Fontainebleau. Det er, som I alle ved, kun en lille By, gemt i store Skove, og det var besynderligt den Gang at se den fyldt med Storhertuger, Kurfyrster og Prinser, der flokkedes omkring Napoleon som Hunde omkring deres Herre, hver især i Haab om, at der skulde blive tilkastet dem et Ben. Der blev talt mere Tysk end Fransk paa Gaderne, thi de, der denne Gang havde hjulpet os, var komne for at faa Belønningen, medens de, der havde været vore Modstandere, var komne for at prøve paa at slippe for Straf.

Og bestandig red den lille Mand med det blege Ansigt og de kolde graa Øjne ud paa Jagt hver Morgen, tavs og utilnærmelig, og ham fulgte hele Slænget, der lurede paa hvert Ord af hans Mund. Naar han saa kom i det Humør, kunde han kaste hundrede Kvadratmil hen til En, runde et Kongedømme af til en Flod eller beskære et andet ved en Bjærgkæde. Det var paa den Maade, han plejede at gøre Forretninger, denne lille Artillerist, som vi havde hævet saa højt ved vore Sabler og vore Bajonetter. Han vidste lige saa godt som vi, hvor hans Magt kom fra. Vi indrømmede, at han var den største Hærfører i Verden, men glemte heller ikke, at han havde de bedste Soldater at anføre.

En Dag, da jeg sad i mit Kvarter og spillede Kort med den unge Morat af Jægerne, blev Døren aabnet, og ind traadte Lasalle, vor Oberst. Morat og jeg sprang op og gjorde Honnør.

"Min Gut," sagde han og klappede mig paa Skulderen. "Kejseren vil tale med Dem Klokken fire." [6]

Alt i Værelset kørte rundt for mig ved disse Ord, og jeg maatte gribe med Hænderne i Bordkanten.

"Hvorledes!" raabte jeg; "Kejseren!"

"Netop!" sagde han og smilede af min Forbavselse.

"Men Kejseren aner dog næppe min Eksistens, Oberst," svarede jeg, "hvorfor sender han saa Bud efter mig?"

"Ja, det er netop, hvad jeg heller ikke kan forstaa," sagde Lasalle, imedens han snoede sit Overskæg. "Imidlertid faar hver Mand sin Chance her i Livet. Jeg har haft min, i modsat Fald vilde jeg ikke have været Oberst for tiende Regiment. Hvem ved, om dette ikke er det første Skridt hen imod den trekantede Hat."

Klokken var kun to, da han forlod mig. Jeg gik frem og tilbage i Værelset i den største Ophidselse. Hvad vilde dog Kejseren tale med mig om? Det faldt mig ind, at han maaske havde hørt om de Kanoner, vi havde erobret ved Austerlitz, men alligevel? Der var saa mange, der havde taget Kanoner ved Austerlitz, og to Aar var gaaede siden den Gang. Saa blev jeg pludselig bange for, at han havde sendt Bud efter mig for at skælde mig ud. Han syntes ikke om vore Dueller, og efter Fredslutningen havde jeg haft en eller anden Spøg for i saa Henseende inde i Paris.

Da Klokken var halv fire, hørte jeg Sabelraslen og faste Trin udenfor min Dør. Det var atter Lasalle, og med ham fulgte en halt lille Herre, meget pillent og sirligt paaklædt i en sort Dragt. I Armeen vedkendte vi os ikke mange Civilister, men dette var en af dem, som det ikke var tilraadeligt at se over Hovedet. Jeg havde kun at betragte disse funklende Øjne, den latterlige Opstoppernæse og den fast sammenknebnede Mund for at vide, at jeg stod ved Siden af den eneste Mand i Frankrig som selv Kejseren maatte tage Hensyn til. [7]

"Det er Hr. Etienne Gerard, Hr. de Talleyrand," præsenterede Lasalle.

Jeg hilste, og Statsmanden tilkastede mig et kort, skarpt, undersøgende Blik, der traf mig som en Kaardespids.

"Har De forklaret Løjtnanten, under hvilke Omstændigheder han i Dag bliver kaldet til Kejseren?" spurgte han med sin tørre, pibende Stemme.

Det var saa store Modsætninger, disse to Mænd, at jeg ikke kunde lade være at betragte snart den ene, snart den anden. Den ene, den sortklædte, snu Politiker, den anden, den svære, sabelraslende blaa Husar. Saa tog de begge Plads, Talleyrand lydløst, Lasalle med en Larm, som om et helt Regiment satte sig ned. Paa sin sædvanlige, buldrende Maade sagde han:

"Nu skal jeg forklare Dem, hvorledes Sagen forholder sig, min Knøs. Jeg var hos Kejseren i hans Privatkabinet i Formiddags, da der blev bragt ham et Brev. Han aabnede det, og det gav saadan et Sæt i ham, at Papiret fløj hen ad Gulvet. Jeg tog det op til ham, men han stirrede stadig paa Muren foran sig, som om han saa Spøgelser. "Fratelli dell' Ajaccio," mumlede han, "Fratelli dell' Ajaccio." Jeg giver mig ikke ud for at kunne Italiensk og forstod derfor ikke, hvad han mente. Jeg troede, han havde mistet Forstanden, og De vilde have tænkt som jeg, Hr. de Talleyrand, saafremt de havde set hans Øjne. Han læste Brevet, og derefter sad han i over en halv Time uden at røre sig." [8]

"Og De?" spurgte Talleyrand.

"Ja, jeg stod der uden at vide, hvad jeg skulde gøre. Men pludselig kom han til sig selv igen. Jeg formoder, Lasalle," sagde han, "at De har en eller anden ung og rask Officer i tiende Regiment?"

"Det er de allesammen, Sire," svarede jeg.

"Dersom De nu skulde udtage en, man kunde stole paa, naar det gjaldt, men som ikke tænker for meget — De forstaar mig, Lasalle, hvem vilde De saa vælge?"

"Jeg forstod, at han ønskede en Mand, der ikke vilde grunde for meget over hans Planer."

"Jeg har En," sagde jeg, "kun Sporer og Overskæg og uden en Tanke udover Pigebørn og Heste."

"Det er en Mand, jeg kan bruge," svarede Napoleon, "bring ham op i mit Privatkabinet Klokken fire i Eftermiddag."

"Dette er Grunden til, at jeg er kommen til Dem, min Ven, og beder Dem nu at gøre 10endes Husarer Ære." [9]

Jeg blev egentlig ikke særlig henrykt over min Obersts Bevæggrunde, og mit Ansigt maa have afspejlet min Sindsstemning, thi Lasalle gav sig til at le, og selv fra Talleyrand lød der en munter Klukken.

"Endnu et Ord, inden De gaar, Hr. Gerard," sagde Talleyrand. "De kommer maaske nu ind i et vanskeligt Farvand, og De kan i saa Fald finde en daarligere Lods end jeg. Ingen af os har nogen Anelse om, hvad denne Affære betyder, og sagt i Fortrolighed er det af den største Betydning for

os, der bærer Frankrig paa vore Skuldre, at holde os underrettede om alt, hvad der foregaar. Forstaar De mig, Hr. Gerard?"

Jeg havde ærlig talt ikke den fjerneste Idé om, hvad han mente, men jeg bukkede let og lod det faa Udseende af, at jeg var ganske af hans Mening.

"Læg da nøje Mærke til alt og fortæl ingen noget som helst," sagde Talleyrand, "Oberst Lasalle og jeg vil ikke vise os i Følgeskab med Dem. Men vi venter paa at høre Dem fortælle og vil give Dem vort Raad, naar vi har faaet at vide, hvad der er passeret mellem Kejseren og Dem. Og nu maa De gaa, thi Kejseren tilgiver aldrig Mangel paa Punktlighed."

Derefter gik jeg til Fods til Slottet, som kun laa hundrede Skridt borte. Jeg gik ind i Modtagelsesværelset, hvor Duroc, iført en ny, skarlagensrød og guldbroderet Klædning spadserede rundt mellem en ventende Skare. Jeg hørte ham i Forbifarten sagne meddele Hr. de Caulaincourt, at det var tyske Fyrster, hvoraf den ene Halvdel ventede paa at blive Konger, medens den anden Halvdel allerede følte Tiggerstaven i Haanden.

Da Duroc hørte mit Navn, viste han mig ind, og straks efter stod jeg overfor Kejseren.

Jeg havde de hundrede Gange set ham under Slaget, men aldrig før staaet Ansigt til Ansigt med ham. Men selv en Mand, der ikke kendte Kejseren, vilde blive slaaet af hans besynderlige, hypnotiserende Blik, og det fortælles, at Augereau, der var en Mand, som ellers ikke kendte til Frygt, skælvede for Napoleons Blik paa en Tid, hvor Kejseren var en ukendt Soldat. Imidlertid saa han meget venligt paa mig og befalede mig at blive staaende ved Døren. De Meneval skrev efter hans Diktat og saa imellem hver Sætning op paa Kejseren med sine fugtige Puddeløjne.

"Det er tilstrækkeligt, De kan gaa," afbrød Kejseren ham. Efter at Sekretæren havde forladt Værelset, gik han over imod mig med Hænderne paa Ryggen og saa op og ned ad mig uden at sige et Ord. Skønt han var en lille Mand, holdt han meget af at have flotte Folk omkring sig, saa jeg tror, at mit Ydre tilfredsstillede ham. Jeg havde bøjet den ene Haand til Hilsen, medens den anden hvilede paa Sabelhæftet, og jeg saa lige frem for mig, som en Soldat bør gøre.

"Naa, Hr. Gerard," sagde han endelig, medens han bankede med Pegefingern paa en af Guldknapperne i min Pelisse, "det er bleven mig fortalt, at De er en meget fortjenstfuld ung Officer. Deres Oberst har givet Dem det bedste Skudsmaal."

Jeg ønskede at give et udmærket Svar, men kunde ikke faa Lasalles dumme Bemærkning om "kun Sporer og Overskæg" ud af Hovedet, og saa endte det med, at jeg slet ikke svarede. Kejseren lagde nøje Mærke til mit Minespil, men syntes behagelig berørt over, at der intet Svar kom.

"Jeg tror, De netop er den Mand, som jeg behøver," sagde han. "Tapre og begavede Mænd omgiver mig overalt, men en tapper Mand, som —". Han fuldendte ikke Sætningen, og jeg maa tilstaa, at jeg ikke begreb, hvor han vilde hen! Jeg indskrænkede mig til en Forsikring om, at han kunde stole paa mig til Døden.

"Saa vidt jeg har forstaaet, er De en dygtig Fægter?" sagde han endelig.

"Taalelig, Sire," sagde jeg.

"De blev valgt af Deres Regiment til at slaas med Mesterfægteren af Chambarants Husarer?"

Det glædede mig, at han kendte saa meget til mine Bedrifter. "Ja Deres Majestæt, mine Kammerater gjorde mig den Ære!"

"Og for at holde Dem i Træning fornærmede De seks Fægtemestre i Ugen før Duellen!"

"Jeg opnaaede syv Kampe i lige saa mange Dage, Sire!"

"Og De slap fra det uden en Skramme?"

"Manden fra det 23de lette Infanteri-Regiment saarede min venstre Albue, Sire."

"Lad være med den Slags Narrestreger, Monsieur," raabte han i et af disse pludselige Vredesanfald, der var saa betegnende for ham. "Tror De, at jeg ansætter mine Veteraner som Fægtemestre, for at De skal praktisere Kvart og Ters paa dem? Hvorledes skal jeg kunne staa Ansigt til Ansigt med Evropa, naar mine Soldater vender Vaabnene? mod hverandre? Blot endnu et Ord om Deres Dueller, og jeg skal knuse Dem mellem disse Fingre."

Jeg saa hans lille tykke Haand fare forbi mine Øjne, og hans Stemme var slaaet over i den mest uharmoniske Hvæsen. Det prikkede og stak i min Hud, og jeg vilde i det Øjeblik med Glæde have byttet Plads med en enlig Soldat, der stod overfor en hel fjendtlig Hær. Han vendte sig om imod Bordet, drak en Slurk Kaffe, og da han atter viste mig sit Ansigt, var ethvert Spor af Stormen forsvunden, og han havde atter det besynderlige Smil, der kom paa hans Læber, men aldrig i hans Øjne.

"Jeg har Brug for Dem, Hr. Gerard," sagde han, "og behøver et godt Sværd ved min Side. Der er visse Grunde, hvorfor jeg vælger Dem. Men først og fremmest forlanger jeg Deres ubrødelige Tavshed. Saa længe jeg lever, maa intet af, hvad der sker mellem os i Dag, komme til noget Menneskes Kundskab."

Jeg tænkte paa Talleyrand og Lasalle, men afgav Løftet.

"For det andet ønsker jeg ikke at høre Deres Meninger eller Forslag. Jeg forlanger kun, at De skal gøre, som jeg befaler."

Jeg bukkede.

"Det er Deres Sværd, jeg har Brug for, ikke Deres Hjerne. Jeg besørger Tænkningen. Forstaar De?"

"Ja, Sire!"

"De kender Kanslerens Buegang?"

Jeg bukkede.

"De kender ogsaa det store, dobbelte Fyrretræ, Jagthundenes Samlingsplads i Tirsdags?"

Saafrømt Kejseren havde vidst, at jeg der satte en lille Pige Stævne tre Gange om Ugen, vilde han ikke have spurgt mig. Jeg bukkede atter.

"Meget godt. Mød mig paa dette Sted Klokken ti iaften!"

Jeg var kommen saa vidt, at jeg ikke blev forbavset mere over noget som helst. Hvis han havde forlangt, at jeg skulde indtage hans Plads paa den kejserlige Trone, havde jeg ikke haft andet Svar end et tavst Buk.

"Vi vil da vandre ind i Skoven sammen," fortsatte Kejseren. "De maa være bevæbnet med Sabel, men ikke med Pistoler. De maa ikke tiltale mig, og jeg siger intet til Dem. Tavse gaar vi fremad. De forstaar?"

"Jeg forstaar, Deres Majestæt!"

"Efter en Tids Forløb vil vi faa Øje paa en Mand eller, sandsynligere, paa to Mænd under et bestemt Træ. Vi nærmer os dem. Giver jeg Dem et Tegn, maa De være rede til Forsvar. Giver jeg mig derimod i Samtale med disse Mænd, maa De vente og se, hvad der sker. Men har De først trukket blank, maa De sørge for, at ingen af dem, hvis der er to, undslipper. Jeg vil selv hjælpe Dem."

"Sire," udbød jeg, "jeg tvivler ikke om, at mit Sværd nok skal gøre det af med to. Men vilde det ikke være bedre, om jeg tog en Kammerat med, frem for at De skal udsætte Dem for en saadan Kamp?"

"Saa, saa, saa," sagde han, "jeg har været Soldat, før jeg blev Kejser. De tror maaske ikke, at en Artillerist har en Sabel saa vel som en Husar? Imidlertid beordrede jeg Dem ikke at modsige mig. De har kun at gøre, hvad jeg befaler. Men er Sablerne først en Gang dragne af Skeden, maa ingen af disse Mænd slippe levende bort."

"Det skal de ikke komme til, Sire!" bemærkede jeg.

"Meget vel. Jeg har ikke flere Instrukser til Dem. De kan gaa."

Jeg gik henimod Døren, da en Tanke fo'r gennem min Hjerne og fik mig til at vende om.

"Jeg kommer til at tænke paa, Sire —" begyndte jeg.

Han sprang løs paa mig som et vildt Dyr. Jeg troede virkelig, at han vilde have slaaet mig.

"Tænke!" skreg han, "De, De! Tror De, at jeg valgte Dem, fordi De skulde tænke? Lad mig bare høre at De gør det en Gang til! De, den eneste, som —! naa, lige meget, De møder altsaa ved Fyrretræet Klokken ti i Aften!"

Død og Pine, hvor jeg var glad ved at slippe ud af det Værelse. Naar jeg har en god Hest under mig og et Sværd ved Lænden, ved jeg, hvad jeg har at gøre, men naar jeg taler med Kejseren, føler jeg mig som en Trænhest, der er kommen ud at køre i Kalesche. Derfor var jeg rigtig glad ved atter at komme ud i Luften, og jeg mere løb end gik over Pladsen til mit Kvarter, som en Skoledreng, der var sluppen bort fra Læreren.

Da jeg aabnede Døren, var det første, jeg fik Øje paa, et Par himmelblaa Bukser og et Par sorte Knæbenklæder. Indehaverne af disse sprang begge op, og der blev hilst.

"Hvad Nyt?" skreg de i Munden paa hinanden.

"Intet!" svarede jeg.

"Kejseren har altsaa nægtet at modtage Dem?"

"Nej, jeg har talt med ham!"

"Og hvad sagde han?"

"Hr. de Talleyrand," svarede jeg, "jeg maa beklage, at det er mig umuligt at fortælle Dem noget som helst. Jeg har lovet Kejseren det."

"Pyt, smukke, unge Mand," svarede han og gned sig kattevenligt op ad mig, "det bliver mellem Venner, og De forstaar, at det ikke kommer udenfor disse fire Vægge. Iøvrigt indvier Kejseren mig altid i sine Hemmeligheder!"

[14]

[15]

"Der er kun et Minuts Gang til Slottet, Hr. de Talleyrand," svarede jeg, "og saafremt det ikke er for megen Ulejlighed, beder jeg Dem gaa derhen og bringe mig Kejsereus skriftlige Tilladelse til, at jeg maa indvi Dem i Hemmeligheden. Jeg skal da med stor Fornøjelse fortælle Dem alt."

[16]

Han viste smilende Tænder, som den gamle Ræv han var.

"Hr. Gerard synes at være lidt opblæst," udbrød han. "Han er aabenbart for ung til at se Tingene i deres rette Lys. En Gang, naar han bliver ældre, vil han sikkert forstaa, at det ikke altid er klogt af en underordnet Kavallerist at give affejende Svar!"

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare hertil, men Lasalle kom mig til Hjælp.

"Knøsen har min Tro Ret!" sagde han, "havde jeg vidst, at han havde givet sit Løfte, havde jeg ikke spurgt. De ved meget godt, Hr. de Talleyrand, at saafremt han havde svaret Dem, vilde De have let i Skægget og ofret ham de samme Tanker som jeg den Bourgogne-Flaske, der er tømt. Hvad mig selv angaar, kan jeg kun sige, at tiende Regiment ikke vilde have Plads til ham, og at vi vilde miste vor bedste Fægter fra samme Øjeblik, jeg hørte ham aabenbare Kejsereus Hemmelighed."

Diplomaten blev endnu mere bitter, da han saa, at jeg fik Medhold hos min Oberst.

"Jeg har ladet mig fortælle, Oberst de Lasalle," sagde han med isnende Værdighed, "at Deres Meninger har en betydelig Vægt indenfor det lette Kavalleris Rammer. Skulde jeg komme i det Tilfælde, at jeg behøver Oplysninger om denne Del af Hæren, vil jeg være meget lykkelig ved at kunne spørge Dem til Raads. I Øjeblikket er det imidlertid et diplomatisk Spørgsmaal, der foreligger, og De vil maaske tillade mig at danne mig mit eget Skøn om den Ting. Saa længe Ansvarer for Frankrigs Velfærd og Hensynet til Kejsereus Sikkerhed hviler paa mine Skuldre, vil jeg bruge ethvert Middel, der kan fremme begge, selv om det sker imod Kejsereus personlige Ønske. Jeg har den Ære at anbefale mig, Oberst de Lasalle!"

[17]

Han tilkastede mig et meget unaadigt Blik og gik med smaa, hurtige og lydløse Skridt ud af Værelset.

Jeg kunde se paa Lasalles Ansigt, at han ingenlunde satte Pris paa at have den mægtige Minister til Fjende. Han rev en Ed eller to af sig, greb sin Sabel og sin Hue og skyndte sig ned ad Trappen. Da jeg kiggede ud af Vinduet, saa jeg, at en svær, blaa og en hinkende, sort Mand fulgtes sammen hen ad Gaden. Talleyrand var tilsyneladende meget fornærmet. Lasalle svingede med Armene og talte hurtigt, saa jeg antog, at han søgte at faa Freden i Stand.

Kejsereus havde befaleet mig ikke at tænke, og jeg gjorde mit bedste for at adlyde ham. Jeg tog Kortene op fra Bordet, hvor jeg havde kastet dem, og prøvede paa at udfinde nogle nye Tricks i Ecarté. Men jeg kunde ikke en Gang huske Trumferne og kastede i Fortvivelse Kortene paa Gulvet. Saa trak jeg min Sabel og øvede mig, indtil jeg var træt, men det var altsammen til ingen Nytte. Min Tanke vil arbejde paa Trods af min Vilje. Klokken ti skulde jeg møde Kejsereus i Skoven. Af alle de besynderlige Begivenheder, jeg havde oplevet i mit Liv, var denne sidste sikkert den, jeg mindst havde drømt om, da jeg i Morges sprang ud af Sengen. Men Ansvarer, det frygtelige Ansvar! Det hvilede helt paa mine Skuldre; der var ingen til at dele det med mig. Ofte havde jeg set Døden i Øjnene paa Slagmarken, men aldrig havde jeg vidst, hvad Frygt var, før i dette Øjeblik. Men saa betænkte jeg, at jeg kun kunde gøre mit bedste som en tapper og brav Soldat og først og fremmest adlyde de Ordre, jeg havde faaet. Og dersom det gik godt, vilde denne Begivenhed sikkert blive Grundstenen til min Lykke. Saaledes tilbragte jeg Aftenen, vaklende mellem Haab og Frygt, indtil endelig Handlingens Time var nær.

[18]

Jeg passerede Gardens Barakker og Rækken af Caféeer, alle fyldte med Uniformer. Jeg opfangede et Glimt af Blaas og Guld fra mine Kammeraters Uniformer, blandet med Infanteriets lysegrønne Farver. Der sad de alle og drak deres Vin og røg deres Cigarer, kun lidet anende, hvad deres Kammerat havde for. En af dem, min Eskadronchef, fik i Lampelyset et Glimt af mig at se og kom ud paa Gaden og raabte efter mig. Men jeg skyndte mig af Sted og vilde ikke høre ham. Bandene over min Døvhed gik han tilbage til sin Vinflaske.

[19]

Det er ikke vanskeligt at finde ind i Skoven ved Fontainebleau. De skyggefulde Træer dannede nemlig Fortsættelsen af Gaden, ligesom Tirailørerne danner Fronten i en Kolonne. Jeg drejede ind paa en Sti og kom hurtig hen til Pladsen ved det gamle Fyrretræ. Som jeg tidligere havde fortalt, havde jeg mine gode Grunde til at kende Stedet, og jeg takkede Skæbne for, at det ikke var en af hine Aftener, hvor Léonie ventede paa mig her. Det stakkels Barn vilde være død af Skræk ved Synet af Kejsereus. Enten vilde han have været for barsk overfor hende, eller han vilde — hvad der var værre — have været for venlig.

Maanen var i første Kvarter, og da jeg naaede Mødestedet, saa jeg, at jeg ikke var kommen først. Kejsereus gik da allerede frem og tilbage, med Hænderne paa Ryggen og Ansigtet bøjet ned mod Brystet. Han bar en stor graa Kappe og paa Hovedet en mægtig Hat. Jeg havde set ham i samme Dragt under vor Vinterkampagne i Polen, og der blev den Gang sagt, at han bar den, fordi Hatten var saadan en dejlig Forklædning. Han havde altid holdt meget af, hvad enten han var i Felten eller i Paris, at vandre rundt om Aftenen og lytte til Samtalerne i Kroerne eller ved Lejrilden. Da imidlertid hans Skikkelse saavel som den Maade, han bar sine Hænder paa, var velkendt, blev han næsten altid genkendt, og der blev derfor sjældent sagt andet, end hvad han helst vilde høre.

[20]

Min første Tanke var, at han var vred over, at jeg havde ladet ham vente, men da jeg nærmede mig ham, hørte jeg det store Kirkeur i Fontainebleau slaa ti. Det var altsaa ham, der var kommet

for tidligt, og ikke mig, der var kommen for sent. Jeg huskede hans Befaling om ikke at fremkomme med nogen Bemærkning, og nøjedes derfor med at slaa Hælene sammen og hilse. Han kastede et Blik paa mig. Uden et Ord vendte han sig derefter om og vandrede langsomt ind i Skoven, fulgt af mig.

Vi vandrede over en Fjerdingsvej, og jeg vidste, allerede før vi naaede derhen, hvad der var vort Maal. Midt i en af de aabne Pletter staar der en splintret Stub af et kæmpemæssigt Træ. Det kaldes Abbedens Bænk, og der fortælles saa uhyggelige Historier om Stedet, at jeg kender mangen en tapper Soldat, der ikke vilde holde af at staa Skildvagt der, Men selvfølgelig tog jeg ikke mere Hensyn til en saadan Overtro end Kejseren gjorde, og da vi nærmede os, saa jeg, at to Mænd ventede paa os. Straks da jeg fik Øje paa dem, stod de omme bag Stubben, som om de var bange for at blive sete, men da vi nærmede os, kom de os i Møde. Kejseren skottede tilbage efter mig og sagtnede sine Skridt, saa at jeg kom ham nær paa en Arms Længde. I kan nok tænke jer, at jeg havde Haanden paa Sabelhæftet, og at jeg havde et godt Øje til disse to Fyre, der nærmede sig os.

[21]

Den ene var usædvanlig høj og meget spinkel bygget, medens den anden nærmest var under Middelhøjde og bevægede sig paa en ret brøsig Maade. De bar begge sorte Kapper, som var slynget omkring dem og hang ned ved den ene Side, ganske som Murats Dragoner bruger dem. Deres Hatte var store og flade og lignede dem, jeg senere har set i Spanien, saa deres Ansigter laa i Skygge, men jeg kunde se deres Øjne glimte. Med den blege Maane bag dem og deres lange sorte Skygger foran dem, var det netop saadanne Fyre, man kunde vente at møde om Natten ved Abbedens Bænk.

Kejseren var standset, og ogsaa de to Fremmede stoppede op nogle faa Skridt fra os. Jeg havde sluttet mig tæt op til min Ledsagers Albue, saa at vi nu alle fire stod Ansigt til Ansigt, uden at der blev talt et Ord. Mine Øjne var især fæstede paa den høje Mand, fordi han stod mig nærmest, og efter at have iagttaget ham, blev jeg hurtig klar over, at han var i en frygtelig nervøs Ophidselse. Hele hans slanke Skikkelse skælvede, og jeg hørte en hurtig, anstrengt Stønnen som fra en dødstræt Hund. Pludselig gav en af dem et kort, hvislende Signal. Den høje Mand bøjede sin Ryg og sine Knæ som et Rovdyr, der skal til at springe, men før han kunde røre sig, var jeg sprungen frem foran ham med dragen Sabel. I samme Øjeblik gled den lille Mand forbi mig og begravede en lang Kniv i Kejserens Bryst.

[22]

Min Gud! Dette Øjebliks Rædsel! Det er et Mirakel, at jeg ikke selv faldt død om med det samme. Som i en Drøm saa jeg den graa Skikkelse svinge i konvulsiviske Bevægelser, og jeg opfangede i Maanelyset Glimt af tre Tommer rødt Staal, der stak ud mellem Skuldrene. Saa faldt han med en sidste Stønnen om paa Græsset, medens Forbryderen, der havde begravet sit Vaaben i sit Offer, svingede med Armene og hylede af Glæde. Men jeg — jeg drev mit Sværd med rasende Kraft igennem hans Mellemgulv, og blot ved Slaget af Sabelhæftet mod hans Brystben slyngedes han seks Skridt tilbage, før han faldt. Jeg sprang derpaa ind paa den anden, grebet af en Blodtørst, som jeg ikke har følt hverken før eller senere. Da jeg vendte mig om, glimtede en Dolk for mine Øjne, og jeg følte det kolde Pust af den glide forbi min Hals og Bandittens Haandled støde imod min Skulder. Jeg stak efter ham med min Sabel, men han slap fra mig og flygtede hurtigt bort, idet han sprang som et Dyr over den maanebelyste Skovslette.

Men han skulde ikke undgaa mig paa den Maade. Jeg vidste, at Morderens Dolk havde fuldført sit Værk. Selv om jeg var ung, havde jeg set tilstrækkeligt af Krigen til at kende et dødeligt Saar. Jeg tøvede blot et Øjeblik for at berøre den kolde Haand.

"Sire! Sire!" skreg jeg; men da der ikke kom en Lyd til Svar og ikke en Bevægelse, medens den røde Cirkel paa Grønsværet blev større og større, saa vidste jeg kun alt for vel, at det var forbi. Da sprang jeg rasende op, kastede min Kappe og løb, saa hurtig mine Ben kunde bære mig, efter den Skurk, der endnu var i Live.

[23]

Aa, hvor jeg velsignede den Klogskab, der havde faaet mig til at trække i let Fodtøj og Gamascher! Og den lykkelige Tanke, som havde faaet mig til at kaste Kappen! Enten kunde Skurken forud ikke slippe af med sin Kappe, eller ogsaa var han for forskrækket til overhovedet at kunne tænke. Som det nu var, vandt jeg hurtig ind paa ham. Han maatte ganske have tabt Hovedet, thi han prøvede ikke en Gang paa at skjule sig i Skovens tættere Dele, men fløj af Sted over den ene aabne Plet efter den anden, indtil han kom ud paa Sletten, som fører ud til den aabne Karré ved Fontainebleau. Han løb godt, det er sandt, løb som en Kujon, der løber for sit Liv. Men jeg løb, som Skæbnen løber i Hælene paa Forbryderen. Alen efter Alen vandt jeg ind paa ham. Saa sagtnede han Farten, og jeg kunde høre hans korte, stønnende Aandedræt. Karréens store Grav kom pludselig til Syne lige foran ham, og da han tilkastede mig et Blik over Skulderen, gav han et Skrig af Fortvivelse fra sig. I næste Sekund var han forsvunden for mit Blik.

Aldeles forsvunden, forstaar I. Jeg styrtede hen til Stedet og stirrede ned i det sorte Dyb. Havde han kastet sig derned? Jeg var ved at slaa mig til Taals med denne Forklaring, da en svag, snart stigende, snart aftagende Lyd naaede mit Øre fra Mørket neden under mig. Det var hans Aandedræt, og det viste mig hvor han var.

[24]

Ved Randen af Graven og lige under Muren er der en lille Platform, hvorpaa der staar en Træhytte, der benyttes af Arbejderne som Værktøjsskur. Det var der, han holdt sig skjult. Maaske havde han tænkt den Tosse, at jeg ikke vilde vove at forfølge ham ned i Mørket. Men med et Spring var jeg paa Platformen, med et andet gennem Døren, og da jeg hørte ham fra Hjørnet, stod jeg snart overfor ham.

Han kæmpede som en Vildkat, men med sit korte Vaaben kunde han intet udrette. Jeg antager, at jeg har saaret ham dødeligt ved det første vanvittige Hug, thi skøndt han stødte og stødte, havde hans Arm ingen Kraft, og kort efter faldt hans Dolk klirrende ned paa Gulvet. Da jeg havde overbevist mig om, at han var død, stod jeg op og gik ud i Maaneskinnet. Jeg klatrede atter op paa Sletten og vandrede over den, saa meget fra Sans og Samling, som et Menneske vel kan være.

Med Blodet susende for mine Øren og det blodige Sværd i min Haand travede jeg hensigtsløst af Sted, indtil jeg ved at se mig om opdagede, at jeg befandt mig paa Pladsen ved Abbedens Bænk og i nogen Afstand saa den knortede Stub, der for altid vil være knyttet til den frygteligste Erindring i mit Liv. Jeg satte mig ned paa en væltet Træstamme med Sablen over mine Knæ og Hovedet i mine Hænder, og saa forsøgte jeg at gennemtænke, hvad der var sket, og hvad der vilde ske i den allernærmeste Fremtid.

[25]

Kejseren havde betroet sig til min Omsorg. Kejseren var død. Det var disse to Tanker, der hamrede i min Hjerne, saa der ikke var Plads for andre. Han var kommet hertil i mit Følgeskab, og nu var han død. Jeg havde fulgt hans Befalinger og hævnnet hans Død. Men hvad betød det? Verden vilde betragte mig som en Forræder, ja, maaske som en Morder. Hvad kunde jeg bevise? Hvilke Vidner kunde jeg fremstille? Kunde jeg ikke have været disse Skurkes Hjælper? Ja, jo! Jeg var uhjælpelig vanæret — den laveste, mest fordømmelige Skabning i hele Frankrig. Dette skulde altsaa blive Enden paa min smukke, militære Løbebane, paa min Moders Forhaabninger. Jeg lo bittert ved Tanken. Og hvad skulde jeg nu tage mig for? Burde jeg gaa tilbage til Fontainebleau, vække Slottet og fortælle, at den store Kejser var bleven myrdet, næppe et Skridt fra mig? — Nej, det kunde jeg ikke, — jeg kunde det ikke! Der var kun en Udvej for en ærekær Soldat, hvem Skæbnen havde bragt i en saa fortvivlet Stilling. Jeg vilde styrte mig i mit Sværd og saaledes dele Kejserens Skæbne, siden jeg ikke havde kunnet afvende den. Jeg rejste mig op med hver en Nerve spændt for at udføre mine Beslutninger, men i samme Øjeblik steg frem for mine Øjne en Aabenbaring, et Syn, der standsede mit Aandedræt. Kejseren stod foran mig!

[26]

Han var ikke mere end femten Alen borte, og Maanen skinnede lige ind i hans kolde, blege Ansigt. Han var iført sin graa Kappe, men den var aaben for til, saa at jeg kunde se hans grønne Frakke og hvide Benklæder. Hænderne havde han bag paa Ryggen, og hans Hage var bøjet ned mod hans Bryst, som han ofte havde for Skik.

"Naa," sagde han i sin haarde, kommanderende Tone, "hvad har De at melde?"

Jeg tror, at saafremt han var bleven staaende tavs endnu et Minut, vilde jeg være bleven gal. Men netop denne korte militære Ordre var tilstrækkelig til at bringe mig til mig selv. Død eller levende — nu stod Kejseren foran mig og forlangte min Rapport.

Jeg gjorde øjeblikkelig Honnør.

"De har dræbt den Ene, ser jeg?" sagde han og gjorde et Kast med Hovedet hen imod Skuepladsen for Kampen.

"Ja vel, Sire!"

"Og den anden undslap?"

"Nej, Sire! Jeg har ogsaa dræbt ham!"

"Hvorledes!" raabte han; "De fortæller, at De har dræbt dem begge?" Han traadte nærmere og talte med et Smil, der lod hans hvide Tænder skinne i Maanelyset.

"Det ene Lig ligger dér, Deres Majestæt!" svarede jeg, "det andet findes i Redskabsskuret ved Karréen."

[27]

"Saa er de korsikanske Brødre ikke mere," udbrød han, efter en Pavse, som om han talte med sig selv. "Skyggen har for stedse forladt mig." Derefter bøjede han sig frem og lagde sin Haand paa min Skulder.

"De har handlet meget flinkt, min unge Ven!" sagde han, "og udført Deres Ordre til min fuldkomne Tilfredshed."

Saa var han altsaa Kød og Blod, denne Kejser. Jeg kunde føle hans lille, tykke Haand paa min Skulder. Men da jeg kom til at tænke paa, hvad jeg havde set med mine egne Øjne, stirrede jeg saa forvildet paa ham, at han gav sig til at smile.

"Nej, nej, Gerard," sagde han, "jeg er intet Spøgelse, og De har ikke set mig blive dræbt. Kom med herhen, og De vil forstaa det hele."

Ligene laa endnu paa Jorden, og to Mænd stod ved Siden af dem. Da vi nærmede os, saa jeg, at det var Roustem og Mustafa, Kejserens to Mamelukker. Kejseren standsede, da han naaede hen til den graa Skikkelse, som laa i Græsset, og da han fjernede Hatten, som laa i Græsset, saa jeg, at Trækkene var meget forskellige fra hans egne.

"Her ligger en trofast Tjener, der har ofret sit Liv for sin Herre," sagde han; "Hr. de Goudin ligner mig i Figur og Bevægelser, hvad De maa indrømme."

Hvilken vanvittig Glæde overvældede der mig ikke ved disse faa Ord, der paa en Gang gjorde alt klart for mig. Han smilede atter, da han saa min Henrykkelse. Jeg følte en uimodstaelig Lyst til at omfavne ham, men han traadte et Skridt tilbage som om han havde gættet min Hensigt.

[28]

"De er vel ikke saaret!" spurgte han.

"Nej, Sire, men i min Fortvivlelse skulde jeg netop til —"

"Saa, saa!" afbrød han. "De har opført Dem flinkt. Han burde have været paa sin Post. Jeg har set alt, hvad der er sket."

"De saa det, Sire?"

"De har altsaa ikke lagt Mærke til, at jeg har fulgt Dem gennem Skoven? Jeg har ikke tabt Dem af Syne fra det Øjeblik, da De forlod Deres Kvarter, indtil den stakkels de Goudin faldt. Den falske Kejser var foran Dem, den ægte bag ved Dem. Behag at ledsage mig tilbage til Slottet."

Han gav hviskende en Ordre til sine Mamelukker, der hilste i Tavshed og blev, hvor de var, medens jeg fulgte Kejseren. Jeg har paa Ære altid ført mig, som en Husar skal og bør, men selv Lasalle har aldrig struttet saadan af Stolthed eller svunget sin Dolman som jeg gjorde hin Nat. Hvem skulde vel rasle med Sporer og Sabel, om ikke jeg — jeg, Etienne Gerard, Kejsers Fortrolige og Forsvarer, den, der dræbte Napoleons Dødsfjender i Tvekamp. Men han lagde Mærke til min Opførsel og vendte sig lynsnart om imod mig.

"Er det Maaden, hvorpaa man fører sig, naar det gælder en hemmelig Mission?" hvæsende han med et koldt Glimt i Øjnene. "Er det saaledes, De forebygger, at Deres Kammerater faar en Anelse om, at der er hændet noget usædvanligt? Hold op med de Narrestreger, min Herre, ellers frygter jeg for, at De bliver forflyttet til Sapørerne, hvor De vil faa haardere Arbejde og ingen Dolman at svinge." [29]

Saaledes var Kejseren. Ikke saa snart fik han Færten af at nogen mente at have Krav paa ham, før han benyttede den første Lejlighed til at vise, hvilket Svælg der var imellem dem. Jeg hilste og var tavs, men jeg maa tilstaa, at jeg følte mig saaret efter alt, hvad der var passeret imellem os. Han førte mig op til Slottet, hvor vi gennem en Bagdør slap ind i hans Privatkabinet. Og nu stod jeg ved Døren, som jeg havde gjort det om Eftermiddagen. Kejseren slængte sig ned i en Lænestol og hensank i tavs Grublen. Tilsidst vovede jeg at minde ham om min Nærværelse ved en svag Hosten.

"Naa, min gode Gerard," sagde han, "De er aabenbart meget nysgerrig efter at faa at vide, hvad alt dette skal betyde?"

"Jeg er fuldtud tilfreds, Sire, selv om det maatte behage Dem ikke at fortælle mig noget som helst!" svarede jeg.

"Passiar!" sagde han utaalmodig. "Det, De der siger, er ikke andet end Ord. I samme Øjeblik, De er paa den anden Side af Døren, vil De begynde at anstille Efterforskninger. Om to Dage vil Deres Kammerater vide Besked og om tre Dage hele Fontainebleau, om fire Dage vil Historien være ude over Paris. Saafremt jeg derimod fortæller Dem tilstrækkeligt til at stille Deres Nysgerrighed, er der sagtens et svagt Haab om, at De vil være i Stand til at beholde det for Dem selv." [30]

Han forstod mig ikke, Kejseren, men jeg kunde blot bukke i Tavshed.

"Kun faa Ord er nødvendige for at forklare Sagen," sagde han. Han talte meget hurtigt og gik med hastige Skridt frem og tilbage i Værelset. "Det var Korsikanere, disse to Mænd, og jeg havde kendt dem i min Ungdom. Vi har tilhørt det samme Broderskab — de korsikanske Brødre, som vi kaldte os. Det blev dannet i den gamle Paolis Dage, forstaar De, og det havde visse strenge Love, som ingen ustraffet kan bryde."

Ved disse Ord syntes jeg, at alt, hvad der var Fransk, havde forladt ham, og at det var en Korsikaner, der stod foran mig. Manden med de stærke Lidenskaber og den desperate Hævnlyst. Hans Tanker var vendt tilbage til hans tidligere Dage, og i fem Minutter gik han op og ned i Værelset med hastige smaa Skridt. Men med en utaalmodig Haandbevægelse førte han sig atter tilbage til Frankrig og til mig.

"Saadan et Selskabs Love," vedblev han, "er meget gode for en almindelig Dødelig. I de gamle Dage var der ingen mere trofast Borger end jeg. Men Tiderne skifter, og det vilde hverken fremme Frankrigs eller mit Velfærd, om jeg længere fulgte disse Bestemmelser. De vilde tvinge mig til det, og saa kom Skæbnen over deres egne Hoveder. Disse to var Broderskabets Ledere, og de var komne hertil fra Korsika for at formaa mig til at møde dem paa det opgivne Sted. Jeg vidste alt for vel, hvad dette Møde betød, thi endnu er ingen vendt tilbage fra et saadant. Paa den anden Side, hvis jeg ikke kom, vilde det betyde endeløs Forfølgelse af min Person. Jeg kender deres Metode." [31]

Der kom igen et haardt Træk om hans Mund og et koldt Glimt i hans Øjne.

"De forstaar den Forlegenhed, jeg var i, Hr. Gerard!" fortsatte han. "Hvad vilde De for Resten have gjort i mit Sted!"

"Givet 10de Regiment Ordre til at gennemsøge Skoven og bringe Slynglerne for Deres Fødder, Sire!" svarede jeg.

Han rystede smilende paa Hovedet.

"Jeg har meget vægtige Grunde, hvorfor jeg ikke ønskede dem fanget levende," sagde han, "De vil forstaa, at en Morders Tunge undertiden kan være et lige saa farligt Vaaben som hans Dolk."

Jeg vil ikke skjule for Dem, at jeg for enhver Pris ønskede at undgaa Vrøvl og Skandale. Det var derfor, jeg befalede Dem ikke at tage Pistoler med. Nu vil mine Mamelukker udslætte ethvert Spor, og ingen vil faa noget at vide om Affæren. Jeg har overtænkt alle mulige Planer. Havde jeg sendt mere end en Forsvarer med de Goudin ind i Skoven, vilde Brødrene ikke have vist sig. Men for en enkelt Mands Skyld vilde de ikke forandre deres Plan eller lade Lejligheden slippe fra sig. Det var Oberst Lasalles tilfældige Nærværelse her i det Øjeblik, da jeg modtog Tilsigelsen, der bevirkede, at jeg valgte en af hans Husarer. De blev den udvalgte, Hr. Gerard, fordi jeg havde Brug for en Mand, der kunde føre en Sabel, og som ikke vilde trænge længere ind i den Historie, end jeg ønskede. Jeg haaber, at De vil retfærdiggøre mit Valg i denne Henseende, som De har gjort det, hvad Deres Dygtighed og Mod angaar!"

[32]

"Jeg beder Dem at være forvissat herom, Sire!" svarede jeg.

"Saa længe som jeg lever," fortsatte han, "maa der altsaa ikke over Deres Læber komme et Ord om denne Sag."

"Jeg vil udslætte den af min Hukommelse, Sire! Jeg lover at forlade dette Værelse ganske som jeg var, da jeg traadte herind Kl. fire i Eftermiddag."

"Det kan De ikke," svarede Kejseren smilende. "Den Gang var De Løjtnant. Tillad mig at sige Dem Godnat — *Kaptajn* Gerard!"

II.

Hvorledes Brigaderen fik Æresmedaljen.

Hertugen af Tarentum eller Macdonald, som hans gamle Kammerater foretrak at kalde ham, var aabenbart i et skrækkeligt Humør. Hans barske, engelske Ansigt lignede i Øjeblikket en af disse groteske Masker, der smykker Facaderne i Faubourg St. Germain. Major Charpentier og jeg kunde ikke undgaa at se, at han indvendig var rasende.

[33]

"Brigader Gerard af Husarerne," sagde han med en Mine som en Korporal overfor en Rekrut.

Jeg gjorde Honnør.

"Major Charpentier af Hest-Grenadererne!"

Min Kammerat slog Hælene sammen.

"Kejseren har en Sendelse for Dem."

Uden yderligere Forklaring aabnede han Døren og meldte os.

Jeg har set Napoleon ti Gange til Hest for hver en Gang til Fods, og jeg har altid fundet, at han gjorde kløgt i at vise sig for Tropperne saaledes, thi i Sadlen gjorde han en meget god Figur. Derimod finder jeg, at han til Fods var for lille og med sine krumme Skuldre mere lignede en Professor ved Sorbonnen end Frankrigs første Soldat. Imidlertid havde han en fast Mund, og hans Øjne var mærkværdige. Han har en Gang vendt dem imod mig i Vrede, og jeg vil hellere ride gennem en fjendtlig Afdeling paa en daarlig Hest end se dem saaledes igen. Og alligevel er jeg ikke en Mand, man nemt jager en Forskrækkelse i Livet.

Kejseren stod henne i det ene Hjørne af Værelset med Ryggen mod Vinduet og stirrede paa et stort Kort, der hang paa Væggen. Berthier stod ved Siden af ham og forsøgte at se kløgtig ud. Netop da vi traadte ind, snappede Napoleon Kaarden fra ham og pegede paa Kortet med den. Han talte hurtigt og lavmælt, men jeg hørte ham dog sige: "Meuse-Dalen" og to Gange gentage Ordet "Berlin". Da vi traadte ind, kom Berthier os i Møde, men Kejseren standsede ham og befalede os at komme nærmere.

[34]

"De har endnu ikke modtaget Æres-Medaljen, Brigader Gerard?" sagde han.

Jeg besvarede Spørgsmaalet benægtende og skulde netop tilføje, at det var ikke, fordi jeg ikke havde fortjent den, da han afbrød mig paa sin sædvanlige korte Maade.

"Og De, Major?"

"Nej, Sire!"

"Saa skal De begge faa Lejlighed hertil —!"

Han førte os begge hen til det store Kort. Med Spidsen af Berthiers Kaarde pegede han paa Rheims.

"Jeg vil være aabenhjertig overfor Dem, mine Herrer, som overfor to Kammerater. De har jo begge været hos mig siden Marengo, husker jeg," Han havde et mærkværdig behageligt Smil, der plejede at lyse op paa hans blege Ansigt som en mat Solstraale. "Her ved Rheims er i Øjeblikket vort Hovedkvarter, og det i Dag den fjortende Marts. Meget vel. Der er Paris, godt og vel tolv Mil herfra. Blücher ligger i Nord, Schwarzenberg i Syd." Han prikkede i Kortet med Kaarden, medens han talte.

[35]

"Nuvel!" sagde han, "jo længere ind i Landet disse Folk marscherer, des mere afgørende skal jeg knuse dem. De er i Færd med at rykke mod Paris. Meget vel. Lad dem komme. Min Broder, Kongen af Spanien, vil snart være her med hundrede tusinde Mand. Det er til ham, at jeg vil sende Dem. De skal overbringe ham et Brev, af hvilket De hver faar et Eksemplar. Det er for at meddele ham, at jeg kommer ham til Hjælp om to Dage med hver Mand, hver Hest og hver Kanon. Jeg maa give Dem en Hvil paa otte og fyrretyve Timer. Saa lige mod Paris! De forstaa mig, mine Herrer!"

Aa, blot jeg kunde have beskrevet Jer min Stolthed og min Lykke ved saaledes at blive den store Mands Fortrolige. Da han rakte os vore Breve, klirrede jeg med Sporene, skød Brystet frem og smilede og nikkede for at lade ham forstaa, at jeg havde fattet hans geniale Plan. Han smilede ogsaa og lagde et Øjeblik sin Haand paa min Skulder. Jeg vilde gerne have betalt det halve af min Lønning, hvis min Moder kunde have set mig i det Øjeblik.

"Jeg skal vise Dem Deres Rute," sagde han og vendte sig atter mod Kortet. "De maa følges ad saa langt som til Bazoches. De maa da skilles. Den ene tager Vejen mod Paris over Oulchy og Neuilly, medens den anden rider Nord paa gennem Braine, Soissons og Senlis. Har De noget at bemærke, Brigader Gerard?"

[36]

Jeg er kun Soldat, men mangler dog ikke Talegaver og Ideer. Jeg begyndte at tale om Frankrigs Hæder og Storhed, men Kejseren afbrød mig brat.

"Og De, Major Charpentier?"

"Saafremt vi maatte finde, at den opgivne Rute er usikker, er det da tilladt at vælge en anden?"

"Soldater vælger ikke, de adlyder!" svarede Napoleon. Han bøjede Hovedet for at vise, at vi kunde gaa og vendte sig atter mod Berthier. Jeg ved ikke, hvad han sagde til denne, men jeg hørte dem begge le.

Som I sagtens kan tænke Jer, begav vi os skyndsomst paa Vej. Efter en halv Times Forløb red vi ned gennem Rheims og Klokken slog netop tolv, da vi passerede Domkirken. Jeg havde min lille graa Hoppe, Violette, under mig, og det var den hurtigste Hest i hele sjette Brigade. Charpentier red derimod en af den Slags Gyngeheste, disse Hestgrenaderer holdt saa meget af, en Ryg som et Sengested og Ben som en Vandpost. Han var selv en klodset Fyr, saa det var et kønt Par.

Da vi kom ud af Byen, red vi igennem den franske Lejr og derefter over Slagmarken fra i Gaar. Denne var besaaet med Ligene af Russerne og af vore egne stakkels Kammerater. Men alligevel frembød Lejren det bedrøveligste Syn. Vor Hær var ved at smelte hen. Med Garden fik det endda gaa, skønt den unge Garde kun bestod af Rekrutter. Artilleriet og det svære Kavalleri kunde have været udmærket, saafremt der blot havde været noget mere af det; men Infanteristerne med deres Underofficerer lignede næsten Skoledrenge med deres Lærere. Og vi havde ingen Reserver. Naar jeg saa fortæller, at der stod 80,000 Prøjsere i Nord og 150,000 Russere og Østrigere i Syd, vil I forstaa, mine Venner, at dette kunde stemme selv den tapreste Mand alvorlig.

[37]

For mit eget Vedkommende maa jeg tilstaa, at jeg fældede en Taare, indtil jeg kom i Tanker om, at Kejseren stadig var iblandt os, og at han samme Morgen havde lagt sin Haand paa min Skulder og havde lovet mig Æres-Medaljen. Dette fik mig til at se lysere paa Tingene, og jeg jog Sporene i Violettes Sider, indtil Charpentier bad mig om at have Medlidenhed med hans store, prustende Kamel. Vejen var elendig, og Artilleriet havde skaaret to Fod dybe Furer i den, saa i og for sig havde han Ret i, at det ikke var Stedet for en Galop.

Jeg har aldrig staaet paa en særlig venskabelig Fod med denne Charpentier, og de næste fem Mil kunde jeg ikke trække et Ord ud af ham. Han red med sammentrukne Bryn og Hagen ned paa Brystet som et Menneske, der er hensunken i sine egne Tanker. Jeg spurgte mere end én Gang, hvad der optog ham, idet jeg gik ud fra, at jeg med min hurtigere Intelligens muligvis kunde klare Begreberne for ham. Han svarede altid, at det var hans Sendelse, han tænkte paa, hvilket overraskede mig, thi skønt jeg aldrig havde haft store Tanker om hans Forstand, forekom det mig umuligt, at nogen kunde misforstaa en saa simpel og soldatermæssig Opgave.

[38]

Da vi kom til Bazoches, red han imod Syd og jeg imod Nord. Før han forlod mig, vendte han sig imidlertid om i Sadlen og saa paa mig med et besynderligt spørgende Blik.

"Hvad har De faaet ud af det, Brigader?" spurgte han.

"Af hvad?"

"Af vor Sendelse."

"Den er dog lige til!"

"Ja, det tror De! Hvorfor betroede Kejseren os sine Planer?"

"For at prøve vor Forstand!"

Min Ledsager lo paa en Maade, som jeg fandt generende.

"Maa jeg spørge, hvad De har i Sinde at gøre, saafremt De finder alle disse Landsbyer fulde af Prøjsere?" spurgte han.

"Jeg følger min Ordre."

"Saa bliver De blot slaaet ihjel."

"Meget muligt."

Han lo igen, denne Gang saa udfordrende, at jeg greb til mit Sværdhæfte. Men før jeg kunde fortælle ham, hvad jeg mente om hans Dumhed og Uopdragenhed, havde han vendt sin Hest og humpede ned ad Vejen. Jeg saa hans svære, laadne Kappe forsvinde bag Brynet af Højen og red saa videre, medens jeg undrede mig over hans Opførsel. Fra Tid til anden stak jeg Haanden ind paa Brystet for at overbevise mig om, at jeg endnu sad inde med det værdifulde Dokument. Dette prægtige Papir, der skulde skaffe mig Æresmedaljen, om hvilken jeg saa længe havde drømt. Hele Vejen fra Braine til Sermoise tænkte jeg paa, hvad min Moder vilde sige, naar hun hørte det.

[39]

Jeg standsede hen paa Formiddagen for at give Violette et Foder i en Kro, der laa ved Landevejen ikke langt fra Soissons. Kromanden meddelte mig da, at Marmont havde trukket sig tilbage herover for to Dage siden, og at Prøjserne var gaaede over Aisne. En Time senere saa jeg i det svindende Dagskær to af deres Vedetter paa en Høj til højre, og da Mørket brød frem, skinnede deres Bivuak-Ild mod den nordlige Himmel.

Da jeg hørte, at Blücher allerede havde besat Egnen for to Dage siden, forbavsede det mig, at Kejseren ikke allerede vidste, at Egnen, hvorigennem han havde befalet mig at ride med det vigtige Brev, var besat af Fjenden. Men saa tænkte jeg paa, at han havde sagt til Charpentier, at en Soldat har at adlyde, ikke at vælge. Jeg skulde følge den Vej, han havde opgivet mig, saalænge Violette kunde røre et Lem og jeg holde en Tømme. Paa hele Turen fra Sermoise til Soissons, hvor Vejen gaar op og ned og snor sig gennem Fyrreskove, holdt jeg min Pistol og min Sabel parat, idet jeg red hurtigt til, naar Vejen gik lige ud, og naar jeg skulde dreje om Hjørnene, sagtnede jeg Farten, saaledes som jeg havde lært i Spanien.

[40]

Da jeg kom til den Bondegaard, som ligger til højre for Vejen, naar man har passeret Træbroen, der fører over Crise, i Nærheden af den store Statue af "den hellige Jomfru", raabte en Kone til mig fra Marken, at Prøjserne var i Soissons. En lille Afdeling Landsenerer var kommen samme Eftermiddag, og man ventede en hel Division inden Midnat. Jeg gav mig ikke Tid til at høre Slutningen af hendes Beretning, men jog Sporerne i Violettes Sider, og fem Minutter efter galopperede jeg ind i Byen.

For Enden af Hovedgaden stod tre Uhlaner og sludrede ved Siden af deres Heste, medens de røg paa Piber saa lange som min Sabel. Jeg fik Øje paa dem i Lyset fra en aaben Dør, men af mig kan de kun have set Skindet af Violettes graa Sider og den sorte Skygge af min flagrende Dolman. Et Øjeblik efter for jeg gennem en Klynge af dem, der kom ud fra en aaben Port. Violette løb en af dem over Ende, og jeg sparkede efter en anden uden dog at træffe ham. To Karabinskud knaldede, men jeg var allerede kommen om det nærmeste Hjørne og hørte ikke en Gang Kuglernes Hvislen. Aa, hvor vi var storartede, Violette og jeg! Hun løb som en opskræmmed Hare, og der fløj Ild fra Hovene. Jeg stod op i Stigbøjlen og svingede mit Sværd. Der var nogen, der sprang til for at gribe Tøjlerne. Jeg huggede Armen over paa Vedkommende og hørte ham hyle af Smerte bag mig. To Ryttere red ind paa mig. Jeg stødte den ene ned og satte fra den anden. Et Minut efter var jeg ude af Byen og fløj hen ad en bred, hvid Landevej med sorte Popler langs Siderne. Endnu en Tid hørte jeg Lyden af Hovslag bag ved mig, men de døde lidt efter lidt hen. Tilsidst kunde jeg ikke skelne dem fra mit eget Hjertes Banken. Snart blev alt stille. De havde opgivet Jagten.

[41]

Jeg maatte nu være midt inde i Fjendens Linjer, thi ud fra et Hus ved Vejsiden lød en Drikkeviser, sunget af flere Stemmer. Kort efter dukkede to Mænd frem i Maaneskinnet — Himlen var nu ganske uden en Sky — og tilraabte mig noget paa Tysk, men jeg galopperede videre uden at svare dem. De var aabenbart bange for at give Ild, thi deres egne Husarer er klædt netop som jeg var.

Det var prægtigt Maaneskin, og Træerne kastede deres mørke Skygger hen over Vejen. Jeg kunde se ud over Landet lige saa tydeligt, som om det var om Dagen, og meget fredeligt saa det ud, naar undtages, at der flammede en stor Ildebrand et Steds oppe i Nord. I denne stille Nattetime og med Bevidstheden om, at jeg havde Faren baade for og bag, var der noget gribende og uheldsvangert ved denne store, fjerne Ild. Men jeg er ikke saa let paavirkelig, dertil har jeg oplevet for mange mærkelige Ting. Jeg gav mig til at nynne en rask Melodi og tænkte paa den lille Lisette, som jeg maaske skulde faa at se i Paris. Jeg var helt optaget ved Tanken herom, da jeg ved at dreje om et Hjørne kom lige ind paa et halvt Dusin tyske Dragoner, som sad omkring en Brændeild ved Vejsiden.

[42]

Jeg saa straks, at hvad jeg end gjorde, vilde jeg nu blive jaget, og paa en Hest, der allerede havde tilbagelagt seks lange Mil. Men det var bedre at blive jaget fremad end at blive jaget tilbage. Risikoen blev den samme i den maaneklare Nat med Forfølgernes friske Heste bag mig, men saafremt det skulde lykkes mig at ryste dem af mig, vilde jeg foretrække, at det skete i Nærheden af Senlis fremfor ved Soissons. Dette stod mig klart i samme Øjeblik. Mine Øjne havde næppe hvilet paa de skæggede Ansigter under Metalhjælmene, før mine Sporer havde rørt Violette, og hun for af Sted som en Stormvind.

Hvilken Raaben og Klirren og Stampen bag os! Tre af dem fyrede, og tre svang sig paa deres Heste. En Kugle traf Bagremmen paa min Sadel med en Lyd som en Stok mod en Dør. Violette sprang vildt forover, og jeg troede, hun var bleven saaret. Men det var kun et Strejfskud, tæt op imod en af Forhovene. Aa, det kære lille Dyr, hvor jeg dog elskede det, da jeg mærkede, at det

atter slog over i sin lange, lette Galop, medens Hovene gik som en spansk Piges Kastagnetter. Jeg kunde ikke beherske mig. Jeg vendte mig i Sadlen, vinkede og raabte: "Leve Kejseren!" og hylede af Latter over den Strøm af Eder, der fulgte paa.

[43]

Men Enden var ikke endda. Havde min Hest været frisk, havde vi nok redet dem agterud. Der var en af dem, en ung Knøs af en Officer, som var bedre ridende end de andre. Han kom mere og mere ind paa Livet af mig. De to andre Forfølgere red allerede trehundrede Alen bag ham, og hver Gang jeg vendte mig om, saa jeg, at Afstanden stadig blev større.

Jeg ventede, indtil Knøsen var kommen et langt Stykke foran sine Kammerater, og saa holdt jeg lidt igen paa min Hoppe, ganske lidt, saa at han maatte tro, at han nok skulde indhente mig. Da han kom indenfor Skudvidde, trak jeg min Pistol frem og lagde min Hage paa Skuldren for at se, hvad han vilde tage sig for.

Han gjorde ikke Mine til at fyre, og jeg opdagede hurtigt Grunden. Den dumme Dreng havde taget Pistolerne ud af Sadelhylsterne, da han skulde kampere for Natten. Nu svang han Sablen imod mig og udstødte en eller anden Trusel. Han syntes ikke at forstaa, at han var ganske overgivet til min Naade og Barmhjertighed. Jeg holdt Violette tilbage, indtil der ikke var stort mere end en Landselængde imellem Hestene.

"Rendez-vous!" brølede han.

"Maa jeg komplimentere Monsieur for hans Fransk," sagde jeg og lagde Pistolen paa min venstre Arm, hvad jeg altid har fundet var den bedste Maade at skyde paa fra Sadel. Jeg sigtede paa hans Ansigt og kunde i Maanelyset se, hvor bleg han blev, da han forstod, at det var ude med ham. Men netop da jeg lagde Fingeren paa Afrækkeren, kom jeg til at tænke paa hans Moder, og jeg jog min Kugle gennem Bringen paa hans Hest. Jeg er bange for, at han slog sig slemt i Faldet, for det var et frygteligt Bums, men da jeg havde mit Brev at tænke paa, lod jeg atter Violette strække ud.

[44]

Men de var ikke saadan at ryste af sig, disse Banditter. De to andre Forfølgere tog sig ikke mere af deres Officer, end om han havde været en Rekrut, der var bleven kastet af i Rideskolen, men fortsatte Jagten paa mig. Jeg var kommen op ad en Bakkeskraaning og haabede saa smaat at have set dem for sidste Gang; men Pokker tage mig, om de ikke var lige i Hælene paa mig! Derfor fremad i lynende Fart! Min Hoppe rystede Hovedet og jeg min Chako for at vise, hvad vi tænkte om to Dragoner, der søgte at fange en Husar. Men i samme Øjeblik holdt mit Hjerte næsten op at banke, thi for Enden af den lange, hvide Vej holdt en sort Klynge Kavalleri rede til at modtage mig. En ung Soldat vilde have taget det for Træernes Skygger, men jeg saa godt, at det var en Afdeling Husarer, og hvorhen jeg end vendte mig, syntes Døden mig vis.

Jeg havde altsaa Dragonerne bagved mig og Husarerne foran mig. Aldrig siden Moskwa havde jeg været i en saadan Knibe. Men for mit Korps' Ære vilde jeg hellere lade mig hugge ned af det lette Kavalleri end af det svære. Jeg drev derfor Violette fremad.

[45]

Jeg husker, at jeg forsøgte at bede en Bøn, medens jeg red fremad, men at jeg var lidt ude af Øvelsen, og de eneste Ord, jeg kunde finde, var Bønnen om godt Vejr, vi plejede at bruge paa Skolen Aftenen før en Helligdag. Men denne var dog altid bedre end ingen, og jeg fremmumlede den netop, da jeg pludselig hørte franske Udraab foran mig. Det var vore egne, kære, smaa Slyngler af Marmonts Korps! Mine to Forfølgere gjorde kort omkring og galopperede bort i rasende Fart, medens Maanelyset brødes i deres Metalhjælme, og jeg travede hen til mine Venner uden upassende Fart, thi jeg vilde have, de skulde forstaa, at selv om en Husar maa flygte, er det imod hans Natur at flygte for hurtigt. Imidlertid er jeg bange for, at Violettes Forpustethed og skummende Mule paa det kraftigste dementerede min skødesløse Optræden.

Og hvem var vel saa i Spidsen for Troppen andet end den gamle Bouvet, som jeg frelste ved Leipzig! Da han fik Øje paa mig, fyldtes hans smaa, missende Øjne med Taarer, og jeg blev helt rørt over at se hans Glæde. Jeg fortalte ham om min Sendelse, men han lo vantro, da jeg sagde, at jeg skulde gennem Senlis.

"Fjenden er der," sagde han, "saa du kan ikke komme derigennem."

[46]

"Netop af den Grund vil jeg derigennem," svarede jeg.

"Men hvorfor dog ikke vælge den lige Vej til Paris med din Depeche? Hvorfor netop vælge den eneste Vej, hvor du kan være nogenlunde sikker paa enten at blive taget til Fange eller dræbt?"

"En Soldat vælger ikke, han adlyder!" sagde jeg, ganske som jeg havde hørt Napoleon sige.

Den gamle Bouvet brød ud i en drillende Latter, der varede lige indtil jeg havde sat mine Moustacher i Vejret og maalt ham fra Top til Taa. Saa kom han endelig til Fornuft.

"Godt," sagde han, "men saa maa du helst tage af Sted med os, thi vi skal ogsaa til Senlis for at rekognisere. En Eskadron af Ponnowskis polske Lansenerer foran os."

Saa travede vi af Sted gennem den stille Nat, indtil vi kom op paa Siden af Polakkerne. Fine gamle Soldater var det, selv om de forekom mig lidt tunge til deres Heste. Det var en Fryd at se dem, og de kunde ikke have ført sig bedre, om de havde hørt til min egen Brigade. Vi fulgtes ad, indtil vi henad Morgenstunden saa Lysene i Senlis. En Bonde kom trækkende med sin Kærre, og han fortalte os, hvorledes det stod til inde i Byen. Hans Efterretninger var paalidelige nok, thi hans Broder var Kusk hos Borgmesteren, og de havde talt sammen hele den foregaende Aften.

[47]

En enkelt Eskadron Kosakker var indkvarteret paa Raadhuset, som laa i et Hjørne paa Torvet og var Byens største Bygning. En hel Division præjsisk Infanteri kamperede i Skoven nordpaa, men i Senlis var der ikke andet end Kosakker.

Hvilken kærkommen Lejlighed tilbød der sig ikke her til at hævne sig paa disse Barbarer, hvis Grusomhed imod vore stakkels Landboere var et staaende Samtaleemne ved Lejrilden.

Vi fo'r ind i Byen som en Hvirvelvind, huggede Vedetterne ned og red Forposterne over Ende. Raadhusets Døre blev slaaede ind, før Fjenden forstod, at Franskmændene var over dem. Vi saa frygtelige Hoveder ved Vinduerne, Hoveder, skæggede til Tindingerne, med sort, uredt Haar under Faareskindshuerne, og dumme, gabende Munde. "Hourra! Hourra!" skreg de og affyrede deres Karabiner, men vore Folk var inde i Huset og i Struberne paa dem, før de fik gnedet Søvn af Øjnene. Det var frygteligt at se, hvorledes Polakkerne kastede sig over dem, lig sultne Ulve over en Flok af fede Faar, thi som I véd er Polakkerne og Kosakkerne, trods Navneligheden, Dødsfjender. De fleste blev dræbt i de øvre Værelser, hvorhen de var flygtede, og Blodet flød ned i Salen som Regnen fra et Tag.

Da Huset var rensat for Fjender, hentede jeg Vand til Violette, og vor landlige Fører viste mig, hvor den gode Borgmester gemte sit Foder. I kan stole paa, at min lille Veninde trængte til det. Derefter vaskede jeg hendes Ben, tøjrede hende og gik saa ind i Huset for at finde en Mundfuld til mig selv, saaledes at jeg ikke behøvede at gøre Ophold, før jeg havde naaet Paris. [48]

Og nu kommer jeg til den Del af min Fortælling, der sikkert vil synes Eder mærkeligst, endskønt jeg kunde berette Jer mindst ti Tildragelser, hentede fra mit Soldaterliv, lige saa mærkelige som denne. I vil forstaa, at en Mand, der har tilbragt hele sit Liv i Spejder- og Vedettjenesten paa den blodige Grund, der skiller to store, fjendtlige Hære, har oplevet en Del. Nu skal jeg imidlertid fortælle Jer, hvad der hændte ved denne Lejlighed.

Gamle Bouvet stod og ventede i Gangen, da jeg traadte ind, og han spurgte mig om vi ikke skulde knække Halsen paa en Flaske Vin. "Men vi maa min Salighed ikke vente for længe," sagde han, "thi over i Skoven ligger der ti Tusinde af Theilmanns Prøjsere."

"Hvor er Vinen?" spurgte jeg.

"Bare rolig! To Husarer kan altid finde Vin, saafremt der er nogen." Og med et Lys i Haanden gik han ned ad Stentrappen til Køkkenet, hvorfra en Vindeltrappe førte ned i Kælderen. Det var let at se, at Kosakkerne havde været der før os; det fortalte de mange tømte Flasker, der flød omkring os. Imidlertid maa Borgmesteren have været en stor Levemand, for jeg kunde ikke ønske mig en bedre Vinkælder: Chambertin, Graves, Alicante, hvid og rød Vin, tør og musserende, alt laa i velordnede Pyramider og kiggende undseligt frem mellem Høvlspaanerne. Gamle Bouvet stod med sit Lys og smidskede af alle Herlighederne — han lignede ganske en Kat foran et Mælkefad. Han havde faaet sig udsøgt en Flaske Bourgogne og strakte netop Haanden ud efter Flasken, da der bragede en Musketsalve over os. Prøjserne var over os! [49]

"Det er forbi!" raabte jeg og greb Bouvet i Armen.

"Der er én til, som skal dø forinden!" sagde han og fo'r som en Gal op ad den anden Trappe.

Havde jeg været i hans Sted, vilde jeg ogsaa have søgt Døden. Thi han havde begaaet en stor Fejl ved ikke at udsætte Vagtposter. I første Øjeblik havde jeg i Sinde at gøre ham Følgeskab, men saa kom jeg i Tanker om min Sendelse, og at, saafremt jeg blev fanget eller dræbt, vilde Kejserens vigtige Skrivelse falde i Fjendernes Hænder. Derfor lod jeg Bouvet dø alene, gik atter ned i Kælderen og slog Døren i efter mig.

Dog heller ikke hernede var der synderlig morsomt. Bouvet havde tabt Lyset, da Prøjsernes Hysten lød oven paa, og jeg, der famlede mig frem i Mørket, kunde ikke finde andet end ituslaaede Flasker. Men heldigvis fandt jeg efter nogen Søgen Lyset, der var rullet hen under et Vinfad. Jeg søgte forgæves at tænde det ved mit Fyrtøj. Væggen maatte være bleven fugtig ved at falde ned i en Vinpøl, og jeg huggede det derfor midt over med mit Sværd, hvorefter det lyste storartet. Hvad jeg nu skulde gøre, stod mig ikke klart. Slynglerne ovenpaa skreg sig selv hæse, og det vilde sikkert ikke vare længe, før de følte Trang til noget at faa Struben vædet med. Saa vilde det være Slut for den flotte Soldat, hans Sendelse og Æres-Medalje. Jeg tænkte paa min Moder, og saa tænkte jeg paa Kejseren. Jeg følte mig bedrøvet over, at den ene skulde miste saa fortræffelig en Søn, den anden den bedste Letkavallerist-Officer siden Lasalles Dage. Men straks efter var jeg atter mig selv. "Fat Mod!" tænkte jeg og slog mig for Brystet, "fat Mod, min Dreng! Det er ikke sandsynligt at en Soldat, der kom uskadt fra Moskva uden saa meget som et Frostskaar, skal dø i en fransk Vinkælder!" Jeg sprang hurtig op og forvissede mig om, at jeg havde mit dyrebare Brev. Dette gav mig Mod. [50]

Min første Tanke var at sætte Ild paa Huset for at undslippe i Forvirringen. Min næste at kravle ind i et tomt Vinfad. Jeg saa mig om for at finde et saadant, da jeg i et Hjørne fik Øje paa en lav Dør, der var malet i samme graa Farve som Muren. Jeg stødte til den og troede først, at den var aflaaset. Imidlertid gav den dog lidt efter, og saa forstod jeg, at et eller andet holdt igen paa den modsatte Side. Jeg satte Ryggen imod Døren og mine Fødder mod et Oksehoved, stødte derefter saa kraftigt til, at Døren sprang op, og jeg styrtede baglænds ind i det andet Rum. Lyset røg ud af Haanden paa mig, saa jeg atter befandt mig i Mørke. [51]

Gennem et Gittervindue faldt der en svag Lysstribe ind i Kælderen, thi uden for brød Dagen frem, og jeg saa nu, at jeg befandt mig i en anden Vinkælder, opfyldt af kæmpemæssige Tønder. Men

det forekom mig, at dette i hvert Fald var et sikrere Skjulested end den ydre Kælder, og efter at have fundet mit Lys var jeg netop i Færd med at barrikadere Døren, da jeg pludselig saa noget, der fyldte mig med Forbavselse og, hvorfor ikke tilstaa det, med et ganske lille Stænk af Frygt.

Jeg har fortalt, at i den fjerneste Ende af Kælderen faldt der en graa Lysstribe ned fra et lille Gittervindue. Naa, som jeg stirrede ind i Halvmørket, saa jeg en stor, høj Skikkelse glide ud i Lysstriben og atter ind i Mørket. Det gav paa Ære et saadant Sæt i mig, at min Chako næsten sprængte Hageremmen. Det Hele foregik i et Nu, men alligevel havde jeg opdaget, at Fyren havde en lodden Kosakhue paa Hovedet, og at det var en stor, langbenet Røver med en Sabel ved Siden. Min Tro, selv Etienne Gerard blev lidt betænkelig ved at være alene i Mørket med en saadan Karl.

Men kun for et Øjeblik. "Mod!" tænkte jeg. "Er jeg ikke den bekendte Grenader, en og tredive Aar gammel og Kejsereus udvalgte Sendebud? Naar det kommer til Stykket, har den Fyr mere Grund til at være bange for mig, end jeg for ham." Og i det samme gik det op for mig, at han virkelig var bange — dødsens angst. Jeg kunde se det af hans ilsomme Skridt og hans sammenkrøbne Holdning, da han løb rundt mellem Tønderne som en Rotte, der søger efter sit Hul. Det maa naturligvis have været ham, der havde holdt igen paa Døren, og ikke en Pakkasse eller et Vinfad, hvad jeg havde antaget. Det var ham, der var den Forfulgte, og mig, der var Forfølgeren. Nu skulde han erfare, at det ikke var nogen Kylling, han havde at gøre med, denne Røver fra Norden. I skulde have set mig i det Øjeblik!

[52]

Jeg indsaa snart, at jo dristigere jeg optraadte, des bedre. Altsaa tændte jeg Praasen og gik lige løs paa ham med draget Sværd. "Kom frem, din Slyngel!" skreg jeg, "du er dødsens, og skal gøre dine Kammerater Følgeskab!"

Jeg holdt Lyset i Vejret og fik nu Mandens Hovede at se, som det stak op af en Tønde. Han havde en gylden Kokarde paa sin sorte Hue, og Udtrykket i hans Ansigt fortalte mig straks, at han var Officer og en dannet Mand.

"Min Herre!" raabte han paa udmærket Fransk, "jeg overgiver mig til Deres Beskyttelse. Men giver De mig ikke Deres Løfte, vil jeg sælge mit Liv saa dyrt jeg kan!"

"Min Herre!" svarede jeg, "en Franskmand ved, hvorledes han skal behandle en ulykkelig Fjende. Deres Liv er sikkert!"

Han langede mig derefter sit Sværd op fra Tønden.

"Hvem har jeg den Ære at tage til Fange?" spurgte jeg.

[53]

"Jeg er Grev Boutkine af de donske Kosakker," sagde han. "Med min Afdeling kom jeg hertil for at rekonisere Senlis, og da vi ingen Fjende fandt, besluttede vi at tilbringe Natten her."

"Det er maaske indiskret at spørge om, hvorledes De er kommen herved i Kælderen?" spurgte jeg.

"Aldeles ikke!" svarede han. "Vi havde i Sinde at drage af Sted ved Morgengry. Da jeg imidlertid frøs, gik jeg herved i Kælderen for at tage mig en Slurk Vin. Medens jeg rumsterede rundt hernede, blev Huset stormet af Deres Folk, og da jeg kom op ad Trapperne, var det Hele allerede forbi. Jeg havde da ikke andet at gøre end at forsøge at frelse mit eget Liv, hvorfor jeg løb tilbage og skjulte mig i denne Kælder, hvor De nu har fundet mig."

Jeg tænkte paa, hvorledes gamle Bouvet havde handlet under lignende Omstændigheder. Imidlertid fremgik det af Grevens Fortælling, at han havde opholdt sig i den bageste Kælder, medens vi befandt os i den forreste, og at han derfor ikke havde hørt Spektaklet, da hans egne Allierede tilbageerobrede Huset. Men opdagede han dette, vilde Bladet vende sig, og jeg vilde blive hans Fange i Stedet for han min. Hvorledes skulde jeg nu handle? Jeg var ved at køre fast, da jeg pludselig fik saa glimrende en Indskydelse, at jeg ikke kunde lade være at beundre min egen Opfindsomhed.

[54]

"Grev Boutkine," sagde jeg, "jeg befinder mig i en meget vanskelig Stilling!"

"Og hvorfor?" spurgte han.

"Fordi jeg har lovet at beskytte Deres Liv."

Han begyndte at hænge med Næbet.

"De vil da ikke tage Deres Løfte tilbage?" sagde han.

"I værste Fald vil jeg ofre mit Liv for at beskytte Dem," svarede jeg. "Men Vanskelighederne er store."

"Forklar Dem nærmere," udbrød han.

"Jeg vil være ærlig overfor Dem," fortsatte jeg, "De ved sikkert, at vore Soldater, og særlig Polakkerne, er saa rasende paa Kosakkerne, at blot Synet af en Uniform gør dem rasende. De kaster sig øjeblikkelig over Bæreren og hugger ham i Stykker, Lem for Lem. Ikke en Gang Deres Officerer kan holde dem tilbage." Russeren blev ganske bleg ved disse Ord og Maaden, hvorpaa jeg sagde dem.

"Men det er jo frygteligt!" sagde han.

"Mere end frygteligt," svarede jeg; "saafremt vi dette Øjeblik gik ovenpaa sammen, vilde det være ganske umuligt at beskytte Dem!"

"Jeg lægger min Velfærd i Deres Hænder," sagde han. "Hvad foreslaar De, at vi skal gøre? Vilde det ikke være det bedste, om jeg blev tilbage her?"

"Det værste af alt!"

"Og hvorfor?"

"Fordi vore Soldater om et Øjeblik vil undersøge Huset, og saa bliver De hugget i Stykker. Faar de Øje paa Deres forhadte Uniform, ved jeg nøjagtigt, hvorledes det vil gaa."

"Skulde jeg da ikke tage Uniformen af?"

"Udmærket!" raabte jeg; "nu har jeg det! De maa tage Deres Uniform af og trække i min. Den vil gøre Dem hellig for enhver fransk Soldat."

"Det er ikke Franskmændene, jeg frygter, men Polakkerne!"

"Ogsaa mod dem vil min Uniform beskytte Dem."

"Hvorledes kan jeg takke Dem?" svarede han. "Men De selv — hvad vil De tage paa?"

"Jeg vil trække i Deres Uniform!"

"Og maaske falde som Offer for Deres Ædelmodighed?"

"Det er min Pligt at løbe Risikoen," svarede jeg; "men jeg frygter ikke. Jeg vil gaa ovenpaa i Deres Uniform. Hundrede Sværd vil blive vendt imod mig. Saa vil jeg raabe: "Holdt! Jeg er Brigader Gerard!" De vil se mit Ansigt, de vil genkende mig, og derefter vil jeg fortælle dem om Dem, og De vil være frelst."

Han skælvede af Iver efter at faa Klæderne af. Hans Støvler og Benklæder var omtrent som mine egne, saa der var ingen Grund til at skifte dem, men jeg gav ham min Husartrøje, min Dolman, min Chako og mit Sabelhæng med Taske, medens jeg til Gengæld fik hans høje Faareskindshue med den gyldne Kokarde, hans skindbræmmede Frakke og hans krumbøjede Sabel. Men selvfølgelig glemte jeg ikke at lægge mit dyrebare Brev om i Lommen paa min ny Frakke.

"Med Deres Tilladelse," sagde jeg, "vil jeg nu binde Dem til Tønden."

Han gjorde en rædsom Masse Ophævelser, men i mit Soldaterliv havde jeg lært at være paa min Post, og hvem ved, om han ikke, naar jeg havde vendt ham Ryggen, vilde forstaa det Hele og krydse mine Planer? Han stod netop og lænede sig op ad en Tønde, saa jeg behøvede kun at løbe seks Gange rundt om den med et Reb og slaa en tyk Knude bag paa for at gøre ham uskadelig. Dersom han nu fik i Sinde at gaa ovenpaa, maatte han i det mindste bære et Tusind Liter god fransk Vin som Tornyster. Jeg laasede derefter Døren til den bagerste Kælder efter mig, saa at han ikke kunde høre, hvad der gik for sig, kastede Lyset bort og steg op ad Køkkentrappen.

Der var kun tyve Trin, men alligevel fik jeg Tid til at tænke paa mangt og meget, medens jeg steg op ad dem. Jeg havde ganske den samme Følelse som den Gang ved Eylau, da jeg laa med mit brækkede Ben og saa Feltartilleriet galoppere lige imod mig. Jeg var klar over, at dersom jeg blev opdaget, vilde jeg øjeblikkelig blive skudt som forklædt Spion. Men alligevel var dette en hæderfuld Død i Kejsereens personlige Tjeneste — og jeg beregnede, at der ikke kunde komme mindre end fem Linjer, maaske syv, om mig i *Monitøren*. Palaret fik otte Linjer, og jeg er sikker paa, at han ikke havde saa fin en Karriere som jeg.

Da jeg traadte ind i Hallen med al den Ligeegyldighed, jeg raadede over, var det første, jeg fik Øje paa, Bouvets Lig med Benene trukket op under sig og et knækket Sværd i Haanden. Jeg havde den største Lyst til at hilse, da jeg gik forbi ham, thi han var en tapper Mand, men saa blev jeg bange for, at de skulde lægge Mærke dertil, og opgav det.

Hallen var fyldt med prøjsiske Infanterister, som var i Færd med at hugge Skydehuller i Muren, som om de frygtede, at der vilde følge endnu et Angreb. Deres Officer, en lille Mand, løb omkring og uddelte Ordre. De var altfor optagne til at lægge Mærke til mig, men en anden Officer, der stod ved Døren med en lang Pibe i Munden, kom hen til mig og klappede mig paa Skulderen, idet han pegede paa vore stakkels Husarers Lig. Han sagde samtidig noget, der vist skulde være morsomt, thi hans lange Skæg aabnede sig, og nogle skinnende Hugtænder kom til Syne. Jeg lo af hans Vittighed og sagde de eneste russiske Ord, jeg kendte. Jeg havde lært dem af den lille Sophie i Vilna, og de betød: "Dersom Natten er smuk, mødes vi under Egetræet, men dersom det regner, ses vi i Kostalden." Imidlertid var det jo ligeegyldigt, hvad jeg sagde til denne Tysker, men han maa aabenbart have ment, at jeg havde sagt noget meget morsomt, thi han lo hjerteligt og klappede mig igen paa Skulderen. Jeg nikkede til ham og marscherede ud af Døren saa koldblodig, som om jeg var Afdelingens Kommandant.

Et hundrede Heste stod bundne i Gaarden, og de fleste af dem tilhørte Polakkerne og Husarerne. Min kære lille Violette ventede mig i Klyngen, og hun hvinede af Henrykkelse, da hun saa mig komme ned imod sig. Men hende vilde jeg ikke op paa. Nej, jeg var mere dreven end som saa. Jeg valgte tværtimod en lille lodden Kosakhest og løste den med saa stor en Overlegenhed, som om den havde tilhørt min Fader før mig. Den havde paa Ryggen en stor Sæk med Plyndringsgods. Denne Sæk lagde jeg over paa Violette, som jeg derefter førte med mig i Tømmen. De har aldrig set et bedre Billede af en Kosak, der vender tilbage fra et Plyndringstog.

[55]

[56]

[57]

[58]

Byen var paa dette Tidspunkt fuld af Prøjsere. De stod langs Gaderne og pegede mig ud for hverandre, saa vidt jeg kunde skønne med Bemærkninger som denne: "Det er en af disse Helvedes Kosakker, ingen kan hamle op med, naar det gælder at røve og plyndre."

En eller to Officerer tiltalte mig med en vigtig Mine. Som Svar rystede jeg blot smilende paa Hovedet og sagde: "Dersom Natten er smuk, mødes vi under Egtræet, men dersom det regner, ses vi i Kostalden," hvorefter de trak paa Skuldrene og opgav al videre Samtale. Jeg naaede saaledes uhindret ud af Byen. Et Stykke henne ad Landevejen kunde jeg se to Vedetter med deres sorte og hvide Smaaflag, og jeg vidste, at kom jeg blot uhindret forbi dem, vilde jeg være fri. Jeg lod min Pony trave til, medens Violette hele Tiden gned sin Mule op ad mit Knæ og saa op paa mig, som vilde hun spørge mig, om hun havde fortjent at blive skubbet ud af den laadne Dørmaatte, jeg red paa. Jeg kan vel have været en halvandet hundrede Alen fra Uhlanerne, da jeg pludselig saa en ægte Kosak komme galopperende hen imod mig. I vil forstaa mine Følelser ved Synet af ham. Jeg vil aabent tilstaa, at dette Syn næsten bragte mig til Fortvivlelse, og at jeg nu ansaa Spillet for tabt. Men kun for et Øjeblik. Derefter aabnede jeg to Knapper i min Frakke, saa at jeg hurtig kunde faa fat i Kejserens Brev, thi det var min faste Beslutning, naar alt Haab var ude, at sluge det og derefter dø med Sværdet i Haand. Jeg løsnede min lille krumme Sabel i Skeden og travede hen til det Sted, hvor de to Vedetter holdt. De gjorde Mine til at standse mig, men jeg pegede blot paa Kosakken, der nu var et hundrede Alen borte, og da de forstod, at jeg havde i Sinde at tale med ham, lod de mig passere med en Hilsen.

Jeg huggede Sporerne i Siden paa min Pony, thi kom jeg blot tilstrækkelig langt bort fra Vedetterne, haabede jeg uden større Vanskelighed at kunne klare mig mod Kosakken. Han var Officer, en stor, skægget Mand og i samme Uniform som jeg. Da jeg red frem, kom han mig uvilkaarligt til Hjælp ved at holde sin Hest an, saa at Afstanden mellem Vedetterne og mig yderligere øgedes. Eftersom jeg nærmede mig ham, kunde jeg se Forbavselse blive til Mistanke i hans brune Øjne, medens han nøje betragtede mig og min Pony. Jeg ved ikke, hvad der var galt, men han maa have faaet Øje paa noget, der ikke var, som det skulde være. Han tilraabte mig et Spørgsmaal, og da jeg ikke svarede, trak han sit Sværd. Jeg var glad ved at se ham gøre dette, thi jeg har aldrig holdt af at slaa en intetanende Fjende ned. Nu for jeg ind paa ham, aпарerede hans Hug og anbragte mit Stød lige under den fjerde Knap paa hans Frakke. Han styrtede ned af Hesten, og Vægten af hans Legeme trak mig næsten med, før jeg kunde frigøre Sablen. Der var ikke Tid til at undersøge, om han var levende eller død. Jeg sprang af Ponyen og op paa Violette og vinkede med Haanden til de to Uhlaner. Raabende sprængte de af Sted efter mig i Galop, men Violette havde nu udhvilet og var lige saa frisk, som da vi begyndte Turen. Jeg drejede om ad den første Sidevej mod Vest og fulgte derefter Vejen mod Syd, hvad der hurtig vilde bringe mig bort fra det af Fjenden besatte Land. Fremad, bestandig fremad gik det, og hvert Skridt bragte mig længere bort fra mine Fjender og nærmere mine Venner. Da jeg endelig saa mig tilbage, kunde jeg ikke øjne mine Forfølgere, og jeg forstod, at mine Trængsler var forbi. Hvor var jeg lykkelig over at have fulgt den Ordre, Kejseren saaledes havde givet mig. Hvad vilde han sige, naar han saa mig? Han havde befalet mig at ride igennem Sermoise, Soissons og Senlis uden at ane, at disse Byer var besatte af Fjenden. Og jeg havde bragt hans Brev gennem de fjendtlige Rækker, Husarer, Dragoner, Landsenerer og Infanteri — havde kæmpet med Magt og sejret ved List og var endda sluppet ganske uskadt.

Da jeg var naaet til Damartin, fik jeg Øje paa vore egne Forposter. Jeg galopperede ned imod dem for at høre, om Egnen var sikker lige til Paris, og medens jeg hastig red fremad, følte jeg mig saa stolt over at være kommen uskadt tilbage til mine Venner, at jeg ikke kunde dy mig for at svinge mit Sværd i Luften.

Ved dette galopperede en ung Officer frem fra Dragonerne, ogsaa svingende sin Sabel, og det varmede mit Hjerte at tænke, at han red mig i Møde med saa megen Varme og Begejstring for at byde mig Velkommen. Jeg lod Violette danse, og da vi nærmede os hinanden, svang jeg mit Sværd endnu elegantere end tidligere, men I kan forestille Jer min Bestyrtelse, da han rettede et kraftigt Hug efter mit Hoved, der sikkert vilde have rullet hen ad Vejen, havde jeg ikke kastet mig fremad med Næsen ned i Violettes Manke. Sværdet for hvinende over mit Hoved som en Østenvind. Selvfølgelig kom dette af den fordømte Kosakuniform, som jeg i min Begejstring ganske havde glemt. Den unge Løjtnant havde troet, at jeg var en eller anden forvovent russisk Kamphane, der vilde udfordre det franske Kavalleri. Stor var hans Bestyrtelse, da det gik op for ham, hvor nær han havde været ved at dræbe den berømte Brigader Gerard.

Imidlertid var Vejen klar til Paris, og omtrent Klokken tre om Eftermiddagen var jeg i St. Denis, men det tog mig hele to Timer at naa herfra til Paris, thi Passagen var næsten helt spærret af Forplejningsvogne og Artillerireservens Kanoner, der gik nordpaa til Marmont og Mortier. I vil forstaa den Opsigt, min Dragt vakte, og da jeg naaede Rue de Rivoli, tror jeg, at jeg havde et Følge paa en Fjerdingvej efter mig. De to Dragoner, der var fulgt med mig fra St. Denis, blev bestormede med Spørgsmaal, og snart kendte alle mine Eventyr, og hvorledes jeg havde faaet min Kosakuniform. Det blev et helt Triumftog. Mændene raabte Hurra, og Kvinderne kyssede paa Fingrene til mig fra Vinduerne, og jeg følte mig meget bevæget over al den Hyldest. Ja, selv min Hoppe rystede Manken og behandlede sine Sider med Halen, som om den vilde sige: "Vi har denne Gang gjort det godt. Det bliver i Fremtiden os, man bør betro saadanne Sendelser!" Da jeg kyssede hende paa Mulen efter at være steget ned af hende ved Tuilleriernes Port, lød der lige saa høje Jubelraab, som naar en Bulletin læstes op for Storaméen.

Jeg var næppe i Paaklædning til at besøge en Konge, men turde ikke spille min Tid. Jeg blev straks vist ind til Joseph, som jeg godt kendte fra Spanien. Han syntes at være lige saa lykkelig og elskværdig som den Gang. Talleyrand stod ved Siden af ham, eller maaske skal jeg kalde ham

Hertugen af Benevento, men jeg foretrækker nu en Gang de gamle Navne. Han læste mit Brev, som Joseph Bonaparte havde rakt ham, og derefter saa han paa mig med et besynderligt Udtryk i sine pudsige smaa Øjne.

"Var De det eneste Sendebud?" spurgte han.

"Nej, der var et til!" svarede jeg. "Major Charpentier af Hest-Grenadererne."

"Han er endnu ikke ankommen," sagde Kongen af Spanien.

"Dersom De havde set hans Hests Ben, Deres Majestæt, vilde dette ikke forbavse Dem!" bemærkede jeg.

"Der kan jo ogsaa tænkes andre Grunde!" kom det fra Talleyrand med et besynderligt Smil.

Godt, de sagde mig et Par Artigheder og kunde endda have sagt adskilligt flere uden at sige mig for mange. Jeg bukkede og var glad for at komme bort, for jeg hader Hoffet lige saa grundigt, som jeg elsker Lejren. Saa tog jeg hen til min gamle Ven Chaubert, i Rue Miromesnil og laante hans Husaruniform, som passede mig meget godt. Han, Lisette og jeg spiste til Middag i hans Lejlighed, og alle mine udstaaede Farer var glemte. Næste Morgen befandt jeg mig paa Hjemvejen med Violette, thi jeg længtes naturligvis efter Kejsereens Ros og Belønning.

[64]

Jeg behøver ikke at bemærke, at jeg denne Gang valgte en sikrere Vej. Jeg havde foreløbig faaet nok af Kosakker og Uhlaner. Jeg red igennem Meaux og Château Thierry og naaede samme Aften til Rheims, hvor Napoleon stadig laa. Baade Ligene af vore stakkels Kammerater og Russerne var nu bleven begravede, og Slagmarken frembød altsaa ikke det samme Syn, som da jeg passerede den paa Vejen ud. Ogsaa Soldaterne syntes at se bedre ud, Kavalleristerne var igen bleven forsynede med Heste, og alt var i udmærket Orden.

Det er vidunderligt, hvad en god Hærfører kan udrette i Løbet af et Par Dage.

Straks, da jeg ankom til Hovedkvarteret, blev jeg vist ind i Kejsereens Arbejdsværelse. Han sad med en Kaffekop foran sig ved Skrivebordet og studerede et stort Kort. Berthier og Macdonald lænede sig i Øjeblikket over Skuldrene paa ham, og han talte saa hurtigt, at jeg ikke tror, de forstod uden Halvdelen af, hvad han sagde. Men da han fik Øje paa mig, slængede han sin Pen hen over Kortet og sprang op med et Udtryk i sit blege Ansigt, som fik det til at løbe mig koldt ned ad Ryggen.

"Hvad i Djævelens Skind og Ben bestiller De her?" skreg han.

"Jeg har den Ære at melde, Sire," svarede jeg, "at jeg har leveret Dokumentet til Kongen af Spanien."

"Hvorledes!" hylede han, og hans to Øjne spiddede mig som Bajonetter. Aa, disse frygtelige Øjne, der skiftede fra Graat til Blaåt ligesom Staal i Solskin. Jeg kan endnu se dem for mig i mine onde Drømme.

[65]

"Hvad er der bleven af Charpentier?" spurgte han.

"Han er tagen til Fange!" sagde Macdonald.

"Af hvem?"

"Russerne."

"Kosakkerne?"

"Ja, en enkelt Kosak!"

"Overgav han sig?"

"Uden Modstand!"

"Han er en intelligent Officer. Sørg for, at han faar Æres-Medaljen."

Jeg gned mine Øjne, for at forvise mig om, at jeg var vaagen.

"Hvad Dem angaar," raabte Kejseren og traadte et Skridt hen imod mig, som om han vilde slaa mig, "De Faarehoved, hvorfor tror De, at jeg har sendt Dem ud i dette Ærinde? Antager De da virkelig, at jeg vilde sende en virkelig betydningsfuld Skrivelse ud ved saadant et Sendebud som Dem og gennem alle de Byer, Fjenden har besat? Hvorledes det er lykkedes Dem at slippe igennem, gaar over min Forstand, men saafremt Deres Kammerat ikke havde haft mere Omløb i Hovedet end De, vilde hele min Felttogsplan være røget i Lyset. Kan De da ikke se, Klodrian, at dette Brev indeholdt falske Efterretninger, og at det var beregnet paa at føre Fjenden bag Lyset, idet jeg bragte en hel anden Plan til Udførelse?"

[66]

Da jeg hørte disse grusomme Ord og saa det fortrukne hvide Ansigt lige foran mit, maatte jeg støtte mig til en Stol, thi enhver fornuftig Tanke forlod mig, og mine Knæ kunde næppe bære mig. Men jeg samlede alt mit Mod, og Harmen skød op i mig ved Tanken om, at hele mit Liv havde været viet denne Mand og mit elskede Fædreland, og at dette var Lønnen.

"Sire!" sagde jeg, og Taarerne trillede ned ad mine Kinder, medens jeg talte, "naar De vil benytte en Mand som jeg, vil De gøre rettest i at spille aabent Spil. Havde jeg vidst, at det var Deres Ønske, at Brevet skulde falde i Fjendens Hænder, vilde jeg have sørget for, at det var sket. Men

da jeg gik ud fra, at jeg skulde værgе det, risikerede jeg mit Liv for det. Jeg tror ikke, Sire, at noget Menneske i Verden har gennemgaaet saa mange Farer og Hindringer, som jeg har gjort under Udførelsen af, hvad jeg troede var Deres Vilje!"

Jeg viskede Taarerne af Øjnene, medens jeg talte, og gav ham med saa megen Varme og Liv, som jeg kunde lægge ind i mine Ord, en Skildring af det hele, af mit Togt gennem Soissons, mit Sammenstød med Dragonerne, mit Eventyr i Senlis, mit Møde med Grev Boutkine i Kælderen, min Forklædning, min Kamp med Kosakofficeren, min Flugt og hvorledes jeg tilsidst nær var bleven hugget ned af en af vore egne Dragoner. Kejseren, Berthier og Macdonald hørte til med stigende Forbavselse. Da jeg havde endt min Beretning, traadte Napoleon hen til mig og kneb mig i Øret.

"Saa! Saa!" sagde han, "glem nu alt, hvad jeg har sagt! Jeg havde handlet rigtigere ved at stole paa Dem. Gaa nu kun!"

Jeg vendte mig om mod Døren, og min Haand hvilede allerede paa Haandtaget, da Kejseren kaldte mig tilbage.

"De vil sørge for," sagde han til Hertugen af Tarentum, "at Brigader Gerard faar Æres-Medaljen, for jeg tror, at hvis han har det tykkeste Hoved, har han ogsaa det modigste Hjerte i min Hær."

III.

Hvorledes Brigaderen kom til Mørkets Slot.

Endskønt jeg var Brigadechef, da vore Krige var endte, og stod for Tur til at blive Divisionsgeneral, er det dog altid til mine unge Dage, jeg vender tilbage, naar jeg mindes mit Soldaterlivs Glæder og Farer. I vil forstaa, at naar en Officer har mange Mænd og Heste under sig, har han altid fuldt op at gøre med Rekrutter og Indkvartering, Foder og Seletøj, saa selv om han ikke staar Ansigt til Ansigt med Fjenden, kan Livet være surt nok endda. Men er han kun Løjtnant eller Kaptajn, er der intet, der trykker ham, uden Epauletterne paa hans Skuldre, og saa kan han klirre med Sporene og svinge sin Dolman, tømme sit Glas og kysse sin Pige, som han vil, uden at tænke paa andet end Tilværelsens Glæder. Det er i den Tid, han oplever sine Eventyr, og det er til den Tid, jeg vil søge tilbage, naar jeg fortæller om mine Tildragelser. Jeg vil i Aften fortælle Jer om mit Besøg i Mørkets Slot, om Underløjtnant Durocs sælsomme Mission og den frygtelige Historie om den Mand, der en Gang var kendt under Navnet Jean Carabin og sidenhen som Baron Straubenthal.

I maa vide, at i Februar 1807, straks efter Danzigs Indtagelse, blev det overdraget Major Legendre og mig at føre firehundrede Remonter fra Prøjsen til Polen. Det haarde Vejr og særlig det frygtelige Slag ved Eulau havde dræbt en Mængde Heste, saa det saa næsten ud, som om vort prægtige tiende Husarregiment skulde blive forvandlet til en ny Afdeling Let-Infanteri. Baade Majoren og jeg vidste derfor, at vi vilde være velkomne i Fronten. Imidlertid gik Transporterne ikke særlig hurtigt fremad, thi Sneen laa favnehøjt, Vejene var frygtelige, og vi havde kun tyve Invalider til at hjælpe os.

Vi kom over Vistula lige overfor Marienwerder og var naaet saa langt som til Risenberg, da Major Legendre traadte ind i mit Værelse paa Posthuset med et aabent Brev i Haanden.

"De skal forlade mig!" sagde han mismodig.

Egentlig gjorde det mig ikke ondt. Jeg hilste i Tavshed.

"Dette er en Ordre fra General Lasalle," fortsatte han. "De skal øjeblikkelig tage til Rossel og melde Dem i Regimentets Hovedkvarter."

Intet Budskab kunde have fornøjet mig mere end dette. Jeg var vel anskreven hos mine Overordnede, og det stod mig klart, at Lasalle ved at afgive denne Ordre, vilde give til Kende, hvor ukomplet min Eskadron var uden mig. Paa den anden Side kom Ordren imidlertid i et ubelejligt Øjeblik, thi Postmesteren havde en Datter, — et af disse elfenbenshvide, sorthaarede polske Pigebørn, — som jeg godt kunde lide at stifte nærmere Bekendtskab med. Imidlertid er det ikke tilladt Bonden at tænke, naar Skakspillerens Fingre flytter ham frem paa Brædtet. Jeg gik derfor øjeblikkelig ned og sadlede min store Hest, Rataplan, hvorefter jeg begyndte min ensomme Rejse.

Det var en blandet Fornøjelse at ride gennem det fattigste og styggeste Land i Evropa, men jeg havde foroven en skyfri Himmel med en straalende Sol, der kastede sit Lys hen over endeløse Snemarker. Min Aande fortættede sig i den kolde Luft, og Rataplan udsendte to Dampstraaer fra sine Næsebor, medens en lille Istep nu og da faldt til Jorden fra dens Bidsel. Jeg lod den trave lystigt af Sted, for at den kunde holde Varmen. For mit eget Vedkommende havde jeg for meget at tænke paa til at lægge Mærke til Kulden.

Imod Nord og Syd strakte sig de store Sletter, hvor der nu og da saas enlige Klynger af Fyrre- og Lærketræer. Hist og her laa der nogle Smaa-hytter, men det var kun tre Maaneder siden, at Storarméen var kommen denne Vej, og I ved, hvad det betyder for et Land. Det er sandt, at

Polakkerne var vore Venner, men af Hærens hundrede tusind Mand havde kun Garden Vogne, mens Resten maate klare sig, som de bedst kunde. Det forbavsede mig derfor ikke, at jeg ikke fik Øje paa Liv noget Sted, ej heller, at der ingen Røg steg op fra Skorstenene paa de tavse Hytter. Landet, hvorigennem den store Hær var draget, var mærket, og det blev almindelig sagt, at selv Rotterne døde af Sult, hvor Kejseren havde ført sine Mænd.

Ved Middagstid var jeg naaet til Landsbyen Saalfeldt, men da jeg befandt mig paa Hovedvejen til Osterode, hvor Kejseren overvintrede, og hvor syv Divisioner laa i Lejr, var Vejen overfyldt med Vogne og Kærrer, Artilleritransporter og Kurerer og af den bestandige Strøm af Rekrutter og Marodører, saa at jeg blev opholdt i Uendelighed. Det var derfor med oprigtig Glæde, at jeg fandt en lille Sti, der førte igennem en Granskov. Ved Korsvejen laa der et lille Herberge og en Patrulje af Conflans' Husarer — det samme Regiment, for hvilket jeg senere blev Oberst — var i Færd med at stige til Hest. Paa Trappen stod dens Officer, en bleg ung Mand, der mere lignede en grøn Teolog end Chefen for de Fanden-i-Voldske Karle omkring ham.

[71]

"God Dag, min Herre!" sagde han, da jeg standsede min Hest.

"God Dag!" svarede jeg. "Jeg er Løjtnant Gerard af tiende Regiment."

Jeg kunde læse i hans Ansigt, at han havde hørt mit Navn tidligere. Gud og hver Mand kendte mig efter min Duel med de seks Fægtemestre.

"Jeg er Underløjtnant Duroc af tredje Regiment," præsenterede han.

"Nylig udnævnt?" spurgte jeg.

"Sidste Uge!"

Jeg havde nok tænkt mig det, at dømme efter hans blege Ansigt og den Maade, hvorpaa han tillod sine Folk at føre sig. Imidlertid var det ikke saa længe siden, jeg selv havde lært, hvad det vil sige, naar en Skoledreng skal kommandere hærdede Veteraner, der har deltaget i lige saa mange Slag som han selv tæller Aar. Jeg bebredede derfor ikke Knøsen det mindste, da jeg saa, at hans Folk tog den med stor Ro, men sendte dem blot et Blik, der fik dem til at rette sig i Sadlen.

"Maa jeg spørge, om De skal ad Vejen mod Nord?" spurgte jeg.

"Min Ordre lyder paa, at jeg skal patruljere saa langt som til Ahrensdorf," svarede han.

"Saa vil jeg med Deres Tilladelse gøre Dem Følgeskab saa langt," bemærkede jeg, "thi den længste Vej bliver i dette Tilfælde den hurtigste."

[72]

Og dette viste sig ogsaa at være Tilfældet, thi denne Vej førte bort fra Hæren ind i et Land, der var besat af Kosakkerne, og den var lige saa øde, som den anden var befærdet. Duroc og jeg red i Spidsen med vore seks Husarer klaprende efter os. Han var en skikkelig Fyr, denne Duroc, med Hovedet fuldt af alt det Sludder, man lærer paa Militærskolen i St. Cyr. Han vidste bedre Besked om Alexander og Pompeji end om at blande en Hests Foder eller pleje dens Ben. Men en prægtig Dreng var han som sagt, og det morede mig at høre ham snakke løs om sin Søster Marie og sin gamle Moder i Amiens. Kort efter befandt vi os i Landsbyen Hayenau. Duroc red op foran Posthuset og spurgte efter Postmesteren.

"Kan De sige mig," sagde han, "om der her i Nabolaget bor en Mand, der kalder sig Baron Straubenthal?"

Postmesteren rystede benægtende paa Hovedet, og vi fortsatte vor Vej. Da min Kammerat imidlertid i den næste Landsby gentog det samme Spørgsmaal med det samme Resultat, kunde jeg ikke lade være at spørge ham om, hvem denne Baron Straubenthal var.

"Han er en Mand," sagde Duroc, medens en pludselig Rødme fløj over hans ungdommelige Ansigt, "med hvem jeg har et vigtigt Mellemværende at ordne."

Denne Oplysning var ikke meget fyldestgørende, men der var noget i min Kammerats Maade at tale paa, der fortalte mig, at ethvert yderligere Spørgsmaal vilde være ham ubehageligt. Altsaa tav jeg, medens Duroc fremdeles udspurgte dem, som vi mødte, om Baron Straubenthal. Ethvert Skridt førte os længere bort fra Lejren. Imod Syd viste nogle graa Røgsøjler vore Forposters Stilling, imod Nord var der intet mellem os og det russiske Hovedkvarter.

[73]

Solen var ved at gaa ned, da vi red over en Bakke og saa en lille Landsby til højre for os og til venstre et højt, skummelt Slot, der ragede op midt i en lille Fyrretræsskov.

"Hvad er det for en Landsby?" spurgte Duroc en Bonde, der kom forbi.

"Det er Arensdorf," svarede denne i sin barbariske tyske Dialekt.

"Her bliver jeg i Nat," sagde min unge Ledsager. Og idet han vendte sig om mod Bonden, gentog han sit stadige Spørgsmaal:

"Kan De sige mig, hvor Baron Straubenthal bor?"

"Det kan jeg rigtignok! Det er ham, der ejer "Mørkets Slot!" sagde Bonden og pegede hen paa de mørke Mure i den nære Fyrretræsskov.

Duroc gav et Raab fra sig som en Jæger, der ser Vildtet springe op lige foran sig. Fyren syntes ganske at have mistet Besindelsen. Hans Øjne lynede, og hans Ansigt blev dødblegt og fik saa

[74]

haardt et Træk om Munden, at Bonden forskrækket veg tilbage. Jeg kan se ham endnu, som han bøjede sig over sin brune Hest og stirrede vildt paa de store, sorte Taarne.

"Hvorfor kalder De det "Mørkets Slot"?" spurgte jeg.

"Det er nu en Gang det Navn, det har faaet her paa Egnen," sagde Bonden, "der skal være begaaet slemme Mørkets Gerninger der oppe paa Slottet. Ikke for intet har den mest ryggesløse Person i hele Polen levet der de sidste fjorten Aar!"

"En polsk Adelsmand?" spurgte jeg.

"Næ, der fødes ingen af den Slags Folk her i Polen," svarede han.

"Er det da en Franskmand?" spurgte Duroc.

"Ja, der fortælles, at han er kommen hertil fra Frankrig."

"Har han rødt Haar?"

"Han er saa rød som en Ræv."

"Godt, godt! Det er *min* Mand," raabte min Kammerat, skælvende af Ophidselse. "Det er Forsynet, der har ført mig hertil. Hvem tør paastaa, at der ikke findes en gengældende Retfærdighed i denne Verden! Kom Hr. Gerard, jeg maa sørge for at faa mine Folk indkvarterede, før jeg kan tage mig af dine private Affære!"

Han sporede sin Hest, og ti Minutter efter var vi ved Kroen i Arensdorf, hvor hans Folk fik anvist Nattekvarter.

Nu vedkom denne Sag selvfølgelig ikke mig, og jeg havde intet Begreb om, hvad det Hele betød. Rossel var endnu langt borte, men jeg bestemte mig til endnu et Par Timers Tid at ride videre og derefter søge Husly i en eller anden Kro ved Vejen. Efter at have drukket et Glas Vin, steg jeg derfor til Hest, da den unge Duroc kom løbende ud til mig og lagde sin Haand paa mit Knæ.

[75]

"Hr. Gerard," stammede han, "jeg beder Dem om ikke at forlade mig paa denne Maade!"

"Min gode Mand," svarede jeg, "hvis De vil fortælle mig, hvad der er i Vejen, og hvad De ønsker af mig, vilde jeg bedre være i Stand til at bedømme, om jeg kan være Dem til nogen Nytte."

"De kan være mig til den allerstørste Nytte," raabte han. "Efter alt, hvad jeg har hørt fortælle om Dem, Løjtnant Gerard, er De mest af alt den Mand, som jeg kunde ønske at have ved min Side i Nat!"

"De glemmer ganske, at jeg har Ordre til uopholdelig at slutte mig til mit Regiment!"

"Det er jo alligevel umuligt for Dem at naa det i Aften. De vil vise mig en stor Tjeneste ved at blive hos mig og staa mig bi i en Sag, der vedkommer mig og min Families Ære. Imidlertid maa jeg betro Dem, at der muligvis vil være nogen Fare forbunden med vort Forehavende."

Det var meget forslagent af ham at bemærke dette, thi det bestemte mig. Jeg sprang af Hesten og beordrede Staldkarlen til at lede den ind i Stalden.

[76]

"Kom ind i Kroen," sagde jeg, "og fortæl mig nøje, hvad det er, De ønsker af mig."

Han førte mig ind og laasede Døren efter sig, for at vi ikke skulde blive forstyrrede. Han var en velvoksen Knøs, og som han stod der i Lampelyset med det matte Skær over sit alvorlige Ansigt og sin sølvgraa Uniform, følte jeg hans Hjerte banke mit i Møde. Uden at gaa saa vidt som til at sige, at han førte sig, som jeg vilde have gjort i hans Alder, var der dog Lighedspunkter nok imellem os, til at jeg følte, at jeg nærede stor Sympati for ham.

"Jeg kan forklare det hele med faa Ord," sagde han. "Grunden til, at jeg ikke allerede har tilfredsstillet Deres meget naturlige Nysgerrighed, er udelukkende den, at det er meget pinligt for mig at berette denne Historie. Men selvfølgelig kan jeg ikke bede om Deres Hjælp uden at sætte Dem helt ind i Forholdene."

De maa altsaa vide, at min Fader var en velstaaende Bankier, Christopher Duroc, som blev myrdet af Folket under September-Blodbadet. Som De sagtens erindrer, stormede Pøbelen Fængslerne og valgte tre saakaldte Dommere til at dømme de ulykkelige Aristokrater, der bogstavelig talt blev revne i Stykker, naar de blev udleverede til Hoben udenfor. Min Fader havde hele sit Liv været de Fattiges Velgører, og der var mange, der talte hans Sag. Han var desuden syg og blev halvdød baaret ind paa en Madras. To af Dommerne stemte for at løslade ham, den tredje, en ung Jakobiner, der ved sin Kæmpeskikkelse og sin Brutalitet var bleven Fører for disse Banditter, løftede ham op fra Bærestolen, sparkede ham Gang efter Gang med sine tunge Støvler og kastede ham derefter udenfor Døren, hvor han et Øjeblik efter blev revet itu Lem for Lem under Omstændigheder, som det er frygteligt for mig at berette om. Som De vil se, var dette et Mord, endog efter deres egne, hjemmehørende Love, thi to af Dommerne havde voteret i min Faders Favør.

[77]

Da ordnede Forhold atter vendte tilbage, begyndte min ældste Broder at anstille Eftersøgninger efter denne Mand. Jeg var kun et Barn den Gang, men det var en Familiesag, og den blev mange Gange omtalt i min Nærværelse. Fyrens Navn var Carabin. Han var en af Santerres Garde og en bekendt Duellant. Senere tvang han en nederlandsk Dame ved Navn Baronesse Straubenthal, som han havde faaet trukket for Tribunalet, til at gifte sig med ham og skænke ham sine Godser,

mod at han skaffede hende Friheden. Han giftede sig med hende, antog hendes Navn og Titel og slap ud af Frankrig i Tiden omkring Robespierres Fald. Hvad der senere blev af ham, kunde vi ikke den Gang faa oplyst.

De vil maaske mene, at det vilde være meget let for os at finde ham, siden vi havde baade hans Navn og hans Titel. Men samtidig maa De erindre, at vi ved Revolutionen mistede alt, hvad vi ejede, og uden Penge lader saadanne Efterforskninger sig vanskeligt anstille. Saa kom Kejserdømmet, og Forholdet blev endnu vanskeligere, thi som De ved, bestemte Kejseren, at den 18de Brumaire skulde danne Grænsen mellem Fortid og Fremtid. Ikke destomindre havde vi vore egne Familieplaner.

[78]

"Min Broder fulgte Armeen og drog med den gennem hele Sydevropa, hvor han overalt søgte Efterretninger om Baron Straubenthal. Han faldt ved Jena i Oktober, og nu hører Hævnen mig til. Jeg havde det Held, at høre, at Slynglen befandt sig her i Polen; jeg spurgte mig for, og nu staar jeg ved Maalet. Og for at gøre Sagen endnu bedre, har jeg samtidig faaet en Ledsager, hvis Navn man aldrig nævner indenfor Armeen uden at sætte det i Forbindelse med en eller anden modig eller ædel Daad."

Dette var jo altsammen meget godt, og jeg havde lyttet til hans Ord med den største Interesse. Men jeg var ikke bleven Spor af klogere paa, hvad den unge Duroc ønskede af mig.

"Hvorledes kan jeg saa tjene Dem?" spurgte jeg.

"Ved at tage med mig."

"Til Slottet?"

"Netop."

"Hvornaar?"

"Med det samme!"

"Men hvad har De i Sinde at foretage Dem?"

[79]

"Jeg ved, hvad jeg vil gøre. Men alligevel vil jeg gerne have, at De tager med mig!"

Nu har det aldrig ligget for mig at sige Nej til et Eventyr, og ved Siden af havde jeg den største Sympati for den unge Mands Følelser. Det er meget godt, dette at tilgive sine Fjender, men man skulde dog ogsaa gerne give dem noget at tilgive. Jeg rakte ham derfor Haanden og slog til.

"I Morgen tidlig maa jeg af Sted til Rossel, men i Nat er jeg Deres!" sagde jeg.

Vi efterlod vore Soldater i deres lune Kvarterer, og da der kun var en Fjerdingvej til Slottet, lod vi ogsaa vore Heste hvile ud. Det plejer ikke at være noget underdejligh Syn at se en Kavallerist til Fods, men Duroc og jeg var i den rigtige Alder, og jeg gad se den Kvinde, der ikke vilde have syntes om de to unge Husarer, den ene blaa, den anden graa, som den Nat spadserede ud fra Posthuset i Arensdorf. Vi havde begge vore Sabler paa, og desuden havde jeg stukket en Pistol i min Vams, thi jeg havde en Anelse om, at det var et desperat Eventyr, vi indlod os paa.

Stien, som førte op til Slottet, snoede sig gennem en bælgmørk Fyrreskov, hvor vi ikke kunde se andet end Stjernerne over vore Hoveder. Men pludselig aabnede Skoven sig, og der laa Slottet foran os i omtrent et Bøsseskuds Afstand. Det var en gammel, meget forfalden Bygning med Taarne i alle Hjørner og en Udbygning i den Side, der vendte imod os. Kun et enligt Lys skinnede frem fra den uhyre Facade, og ikke en Lyd hørtes fra det. Det forekom mig, at denne Kolos over sig havde noget gaadefuldt, der passede godt til dens Navn.

[80]

Da vi naaede Porten, fandt vi ingen Klokke eller Dørhammer paa den store, jernbeslaaede Dør, og det var først, da vi bankede løs med vore Sabelhæfter, at vi tiltrak os Opmærksomheden. En lille Mand med Høgenæse og Skæg op til Tindingerne aabnede langt om længe Porten. Han havde en Lygte i den ene Haand, i den anden holdt han i en Kæde en stor, sort Hund. Hans Opførsel var til en Begyndelse truende, men da han saa vor Uniform og vore Ansigter, slog den over i Fortrædelighed.

"Baron Straubenthal modtager ikke Gæster paa denne Tid af Døgnet," sagde han paa udmærket Fransk.

"Vær saa venlig at meddele Deres Herre, at jeg har rejst firehundrede Mil for at hilse paa ham, og at jeg ikke gaar min Vej, før dette er sket!" udbrød min Ledsager. Jeg selv kunde ikke have sagt dette bedre.

Fyren skottede undersøgende til os og tyggede raadvildt paa sit sorte Skæg.

"For at sige Sandheden, mine Herrer!" sagde han, "er Baronen ikke helt ædru iaften, og De vil finde ham i langt bedre Humør, dersom De vil komme igen i Morgen."

Han aabnede Døren lidt mere, medens han talte, og jeg kunde ved Skinnet af Lampen i Hallen se endnu tre andre raa Kammerater, hvoraf den ene holdt endnu en af de frygtelige Blodhunde. Duroc maa have set det samme, men det forandrede ikke hans Beslutning.

[81]

"Det er det samme!" svarede han; "det er Deres Herre, jeg vil tale med!"

Fyrene inde i Hallen gjorde Plads for ham, da han gik ind imellem dem, saa stor er den ene

Mands Magt, der ved, hvad han vil, over de mange, der ikke kan beslutte sig. Min Ledsager klappede en af dem paa Skuldrene med samme Overlegenhed, som om denne havde været hans Tjener.

"Før mig til Baronnen!" sagde han.

Manden trak paa Skuldrene og sagde noget paa Polsk. Den skæggede Fyr, der nu havde laaset og stængt Porten, syntes altsaa at være den eneste, der kunde Fransk.

"Godt, De skal faa Deres Vilje!" sagde han med et ubehageligt Smil. "Jeg skal føre Dem til Baronnen. Men før Enden vil De maaske ønske, at De havde fulgt mit Raad!"

Vi fulgte ham over den flisebelagte Hal, der var tilrøget og meget smudsig. Derefter aabnede han en Dør og viste os ind.

Det var et lille, sparsomt møbleret Værelse med de samme Tegn paa Forsømmelse og Forfald, der havde mødt os overalt. Væggene var behængte med falmende Tapeter, og henne i det ene Hjørne var de gaaede løs, saa at den nøgne Mur kom til Syne. Lige overfor var der endnu en Dør, behængt med et Tæppe. Midt i Værelset stod et stort, firkantet Bord med nogle smudsige Tallerkener og de sparsomme Rester af et Maaltid. Rundt omkring flød det med tomme Flasker. Ved Bordenden sad en kæmpestor Mand med et Løvehoved og en stor Manke af rødgult Haar. Hans Skæg var af den samme rødgyule Farve og ganske uplejet. Jeg har set mange mærkelige Ansigter i min Tid, men intet mere brutalt og vildt end dette med de smaa stikkende Øjne, de fremstaaende Kæber og den tykke, hængende Underlæbe, der stak frem i det vildt voksende Skæg. Hans Hoved dinglede, og han saa paa os med en Drukkens usikre, sløvede Blik. Imidlertid var han ikke mere beruset, end at vore Uniformer gjorde et vist Indtryk paa ham.

[82]

"Naa, mine tapre Fyre!" brummede han, "fortæl mig saa de sidste Nyheder fra Paris. Jeg hører, at I er komne for at genrejse Polen og er i Mellemtiden selv blevne Slaver — Slaver af en lille Aristokrat med graa Overfrakke og trekantet Hat. Og ikke mere frie "Borgere", men "Herr" og "Frue". Der maa Fanden tage mig rulle nogle flere Hoveder i Kurven, før det atter bliver — —"

Duroc nærmede sig i Stilhed og stod nu ved Siden af Skurken.

"Jean Carabin!" sagde han.

Baronnen studsede, og Drukkenskabens Slør syntes at glide fra hans Øjne.

"Jean Carabin!" gentog Duroc.

[83]

Han sprang op og greb om Stolens Arm.

"Hvad er Deres Hensigt med at gentage det Navn, min unge Mand?" spurgte han.

"Jean Carabin, De er en Mand, som jeg længe har ønsket at møde!"

"Selv om jeg maaske en Gang har baaret det Navn, hvad vedkommer det saa Dem! De maa have været et Barn, da jeg bar det!"

"Mit Navn er Duroc!"

"Vel dog ikke en Søn af —?"

"En Søn af den Mand, De myrdede!"

Baronnen prøvede paa at le, men der var Rædsel i hans Blik.

"Gjort Gerning staar ikke til at ændre, unge Mand!" raabte han. "Det gjaldt deres Liv eller vore i de Dage: Aristokraternes eller Folkets. Den Gang var det ham, der faldt, senere faldt de fleste af mine Kammerater. Det er Krigens Gang. Men lad os glemme Fortiden og lære hinanden bedre at kende, De og jeg."

Han strakte en rød, rystende Haand ud, imedens han talte.

"Det er nok!" sagde Duroc. "Dersom jeg jog min Sabel igennem Dem, som De sidder i den Stol, gjorde jeg Dem Deres Ret. Jeg vanærer min Klinge ved at krydse den med Deres. Men De er dog Franskmand! Rejs Dem op og forsvar Dem!"

"Naa, naa I er saa hidsige, I unge Fyre!" raabte Baronnen.

[84]

Men Durocs Taalmodighed var nu forbi. Han slyngede sin aabne Haand ind i det store, rødgyule Skæg. Jeg saa en Læbe, tilsølet med Blod, og to lynende blaa Øjne.

"De skal dø for det Slag!"

"Det var rart, at De endelig kunde bestemme Dem," svarede Duroc.

"Min Sabel!" skreg den anden. "Jeg lover Dem, at De ikke skal komme til at vente paa mig," fortsatte han og styrtede ud af Værelset.

Som jeg har fortalt, havde Værelset en Dør i Baggrunden, dækket af et Tæppe. Næppe var Baronnen styrtet bort, før der kom en Kvinde til Syne, ung og smuk. Saa hurtig og lydløst bevægede hun sig, at hun stod imellem os paa et Øjeblik, og det var kun den svage Rysten i Portieren, der fortalte os, hvor hun var kommen fra.

"Jeg har set det hele," hviskede hun. "Hvor De har baaret Dem udmærket ad, min Herre!"

Hun greb min Ledsagers Haand og kyssede den atter og atter, før han kunde frigøre den.

"Men, Frue, hvilken Grund har De dog til at kysse min Haand?"

"Fordi det var den Haand, der slog ham paa hans løgnagtige Mund. Fordi det maa være den Haand, der vil hævne min Moder. Jeg er hans Steddatter. Han plagede min Moder til Døde. Jeg hader ham! Gud, nu kommer han!" Saa forsvandt hun lige saa hurtigt, som hun var kommen. Et Øjeblik efter traadte Baronen ind med et Sværd i Haanden og med den skæggede Portner i Hælene.

[85]

"Dette er min Sekretær," sagde han, "han skal være min Sekundant. Vi maa imidlertid have lidt mere Albuerum end vi kan faa her. Vil De være saa god at følge mig til et mere rummeligt Værelse."

Det var i Virkeligheden urimeligt at slaas i et Værelse, der var spærret af et stort Bord. Vi fulgte ham derfor gennem den daarligt oplyste Hal, i hvis modsatte Ende et Lys skinnede ud fra en aaben Dør.

"Her findes al den Plads, som vi behøver," sagde den skæggede. Duroc trak sin Sabel og sprang derind. Baronen anmodede mig bukkende om at gaa først. Men næppe var jeg kommen over Dørtærskelen, før den tunge Dør faldt i med et Brag, og Nøglen blev drejet om. Vi var gaaet i en Fælde. I første Øjeblik stod det os ikke klart. En saadan Nederdrægtighed laa ganske udenfor vore Erfaringer. Men da vi endelig forstod, hvor dumt vi havde baaret os ad ved at stole paa en Mand med en saadan Fortid, blev vi grebne af Raseri over hans Skurkagtighed — og vor egen Dumhed. Vi kastede os mod Døren, bearbejdede den med vore tunge Støvler. Men Døren var grumme solid, lavet af solide Træplanker og beslaaet med Jern, som man finder dem i Slotte fra Middelalderen. Den var lige saa vanskelig at bryde igennem som en Eskadron af den gamle Garde. De Forbandelser vi udstødte mod Skurken, havde samme Virkning som vor Banken. De bragte os intet andet Svar end det haanende Ekko fra det store Rum. Men naar man er Soldat, lærer man snart at finde sig i, hvad der ikke kan være anderledes. Jeg genvandt først min Koldblodighed og anmodede Duroc om at bistaa mig med at undersøge det Værelse, der var blevet vort Fængsel.

[86]

Det havde kun et Vindue, uden Glas, og saa snævert, at man ikke en Gang kunde stikke Hovedet igennem det. Det sad saa højt oppe, at Duroc maatte staa op paa en Tønde for at kunne se ud af det.

"Hvad ser De?" spurgte jeg.

"Grantræer og en Sti, der snor sig mellem dem!" svarede han. "Og nu —!" Han kom med et Udraab af Forbavselse.

Jeg sprang op paa Tønden ved Siden af ham. Da saa jeg paa Stien en Mand der, piskende paa Hesten, galopperede af Sted som en Forrykt. Medens vi iagttog ham, blev han mindre og mindre, indtil han ganske opslugtes af Skovens sorte Skygge.

"Hvad mon det betyder?" spurgte Duroc.

"Ikke noget godt for os!" svarede jeg, "han er maaske ude efter nogle Røvere, som skal kværke os. Vi maa se at slippe ud af denne Musefælde, før Katten indfinder sig."

Det var et Held, at Værelset var oplyst af en Lampe, der næsten var fuld af Olie, saa at den kunde holde ud til den lyse Morgen. I Mørke vilde vor Stilling have været ulige vanskeligere. Vi begyndte nu at undersøge de Pakkasser og Tønder, der var stillede op imod Væggen. Vi befandt os aabenbart i Slottets Forraadskammer, for der laa Masser af Ost, Grøntsager af forskellig Slags, Kasser, fyldte med tørret Frugt, og en Række Vintønder. I en af disse sad Tappen i, og da jeg kun havde faaet lidt at spise i Løbet af Dagen, var jeg glad ved at kunde tage mig en Slurk Rødvind og lidt Føde. Men Duroc vilde intet have. Han gik op og ned i Værelset i Vrede og Spænding. "Jeg vil have fat i ham," skreg han, "han skal ikke saa let slippe fra mig!"

[87]

Det var jo meget godt, men det forekom mig, medens jeg sad paa en stor Ost og spiste min Aftensmad, at min unge Ven tænkte for meget paa sine egne Familieanliggender og for lidt paa den Klemme, han havde bragt mig i. Hans Fader havde nu været død i fjorten Aar, og i Gaar anede jeg end ikke, at han havde eksisteret, men her løb Etienne Gerard, den mest lovende Løjtnant i hele Storarméen, Fare for at blive et Hoved kortere. Hvor jeg bandede den Letsindighed, der havde faaet mig til at tage Del i denne Pokkers risikable Ekspedition, som ikke i mindste Maade berørte Frankrig eller Kejseren. Jeg kunde ikke lade være at tænke paa, hvilken Tosse, jeg havde været, ved at blande mig i et privat Slagsmaal, naar jeg havde en udmærket Krig omkring mig og i Forvejen en kvart Million Russere at kæmpe imod.

[88]

Da Duroc stadig blev ved med sine Trusler, sagde jeg endelig:

"Det er altsammen meget godt. For mig maa De gøre ved ham, hvad De lyster, naar *De* faar Overtaget. Men i Øjeblikket er Spørgsmaalet desværre det, hvad *han* vil gøre ved *os*."

"Lad ham gøre det værste!" raabte han, "jeg har en Forpligtelse til at ofre Livet for min Fader, om det gøres nødvendigt."

"Det er det rene Vrøvl!" sagde jeg, "saafremt De skylder Deres Fader noget, skylder jeg min

Moder lige saa meget, og det er at slippe uskadt fra denne Historie."

Min Bemærkning bragte ham til Fornuft.

"Jeg har tænkt for meget paa mig selv!" udbrød han, "tilgiv mig, Hr. Gerard! Hvad vil De raade mig til at gøre?"

"Godt," sagde jeg, "det er sikkert ikke for vor Sundheds Skyld, at de har lukket os inde bag Ostene. Hensigten er vel at komme os til Livs, om de kan. De stoler sagtens paa, at ingen vil faa Nys om, at vi kom hertil, og at ingen vil finde vort Spor, saafremt vi skulde forsvinde. Ved Deres Husarer, hvor De tog hen i Aften?"

"Nej, jeg har ikke fortalt det til nogen!"

"Hm! Det er sikkert, at vi ikke dør af Sult her. Hvis de vil dræbe os, maa de ulejlige sig herind for at besørge det. Bag en Barrikade af Tønder kan vi nok staa os imod de fem Skurke, som vi har set. Det er vel derfor, at der er sendt Stafet efter Hjælp."

"Vi maa altsaa se at komme bort, før Hjælpen kommer?"

"Netop! Hvis vi i det hele taget kan slippe bort!"

"Kunde vi ikke sætte Ild paa den Dør?" spurgte han.

"Intet vilde være lettere," svarede jeg, "der staa flere Tønder Petroleum i Krogen. Jeg har kun den Indvendig mod Arrangementet, at vi i saa Fald selv bliver nydeligt ristede ligesom to Østerspostejere."

"Kan De ikke finde paa noget?" spurgte han fortvivlet. "Men se, hvad er det?"

Vi havde hørt en svag Lyd henne ved Vinduet, og en Skygge gled mellem os og Stjernerne. En lille, hvid Haand kom til Syne i Lampelyset, og der var noget, der glimtede imellem Fingrene.

"Hurtig! Hurtig!" raabte en Kvindestemme.

Vi fo'r begge op paa Tønden.

"De har sendt Bud efter Kosakkerne! Eders Liv hænger i en Traad. Aa, — jeg ulykkelige! Han kommer!"

Saa fulgte Lyden af hastige Skridt. En hæs Ed, et Slag, og derefter skinnede Stjernerne atter ind ad vort Vindue. Vi blev tavs staaende, hvor vi var, medens vort Blod kogte i afmægtigt Raseri. Et halvt Minut senere hørte vi et dæmpet Skrig og Braget af en Dør, der blev smækket i.

"Den Bandit har grebet hende. Han slaar hende sagtens ihjel!" raabte jeg.

Duroc spang ned paa Gulvet med en uartikuleret Lyd som et Menneske, der har mistet sin Forstand. Han bearbejdede med sine Næver Døren saa rasende en Kraft, at der kom blodige Mærker paa den for hvert Slag.

"Her er en Nøgle!" raabte jeg og samlede den op paa Gulvet. "Hun maa have kastet den ind til os i samme Øjeblik, som hun blev slæbt bort."

Min Kammerat snappede den fra mig med et Glædesskrik. Et Øjeblik efter slængte han den hen ad Gulvet, thi den var alt for lille til det kolossale Nøglehul. Duroc sank ned paa en Kasse med Hovedet imellem sine Hænder. Han stønnede i Fortvivelse. Jeg kunde næsten selv have stønnet, naar jeg tænkte paa Kvinden og paa, at vi var ganske ude af Stand til at komme hende til Hjælp.

Men jeg fattede mig hurtigt. Denne Nøgle maatte være bragt os i en eller anden Hensigt, og den maatte passe til en Dør — hvorfor skulde hun ellers have bragt os den med Fare for sit eget Liv? Det vilde staa daarligt til med vor Kløgt, om vi ikke kunde finde ud af, hvor den hørte til.

Jeg gav mig straks i Lag med at flytte alle Kasserne ud fra Muren, og Duroc, som mit Mod gav ny Kraft, hjalp mig efter bedste Evne. Det var ikke noget let Arbejde, thi mange af Fustagerne var store og tunge. Men vi arbejdede som gale og rullede Tønder, Oste og Kasser imellem hverandre ud paa Gulvet. Bagved fandt vi saa endelig en Dør, der var laaset af, og til den passede Nøglen.

Vi traadte ind i Slottets Krudtkammer. I den modsatte Ende af dette var der en Dør, men den var ogsaa laaset.

"Vi er ikke bedre farne end før!" sagde Duroc, "thi vi har ingen Nøgle her."

"Aa, vi har et helt Dusin!" svarede jeg.

"Hvor?"

Jeg pegede paa Krudttønderne.

"De vil sprænge denne Dør?"

"Netop!"

"Men samtidig sprænger De jo hele Hytten i Luften!"

"Nej, jeg sprænger kun Døren til Forraadskamret!"

[89]

[90]

[91]

Jeg løb tilbage og hentede en stor, tom Blikdaase, der kunde rumme flere Pund Krudt. Duroc fyldte den, medens jeg skar en Stump Lys til. Jeg tror ikke, at en Ingeniør kunde have lavet en bedre Murbrækker. Saa lagde jeg Oste ovenpaa hinanden og stillede Minen paa dem, lige tæt op til Nøglehullet. Derefter tændte vi Lyset og søgte Ly i Krudtmagasinet, hvis Dør vi lukkede efter os.

Det var egentlig ikke nogen særlig lystelig Følelse at være mellem alle disse Krudttønder, mine Venner, og at vide, at saafremt Flammerne slog igennem den tynde Dør, vilde vore forkullede Lig flyve højere til Vejrs end selve Slottet naaede. Hvem kunde tænke sig, at et Lys paa en halv Tomme kunde være saa længe om at brænde ned. Jeg lyttede og lyttede for at opfange Lyden af Kosakkerne, der skulde komme for at gøre en Ende paa os. Jeg var næsten kommet til det Resultat, at Lyset maatte være gaaet ud, da der lød et Brag — Bomben var sprungen. Vor Dør fløj i Stumper og Stykker, og halve Oste og en Regn af Gulerødder dalede ned over os. Da vi styrtede frem, maatte vi gennem Brudstykker af Blikdaaser og Flaskeskaar, men der var et stort Hul, hvor der tidligere havde været en Dør. Minen havde gjort sin Virkning.

[92]

Men Minen havde gjort mere for os, end vi havde turdet haabe. Det var gaaet ud over Fangevogterne saavel som over Fængslet. Det første, vi saa, da vi kom ud i Hallen, var en Mand med en stor Slagterøkse i Haanden. Han laa paa Ryggen med et gabende Saar over Panden. Dernæst fik vi Øje paa en af de store Blodhunde, der vred sig ved Siden af ham med brækkede Forben. Da den forsøgte at rejse sig, saa jeg, hvorledes Benpiberne stak ud gennem Huden.

I det samme hørte jeg et Skrig. Det var Duroc, der blev kastet over imod Muren med den anden Blodhunds Tænder i sin Strube. Han stødte den fra sig med den venstre Haand, medens han Gang paa Gang jog sin Sabel gennem dens Krop, men det var først efter, at jeg havde pustet dens Hjerne ud med min Pistol, at dens Jernkæber slappedes og dens frygtelige, blodskudte Øjne slukkedes i Døden.

[93]

Der var ingen Tid at spille. En Kvindes Skrig forude — et Skrig i dødelig Angst — sagde os, at selv om vi skyndte os, kunde vi endda komme for sent. Der var endnu to Mænd i Hallen, men de flygtede ved Synet af vore dragne Sværd og ophidsede Ansigter.

Blodet strømmede ned fra Durocs Hals og farvede den graa Skindbesætning paa hans Pels. Saa rasende var han imidlertid, at han stormede foran mig ind i det næste Værelse, det samme, hvor vi første Gang havde truffet Herren til "Mørkets Slot", og det var over hans Skuldre, at jeg opfattede den Scene, der nu paafulgte.

Baronen stod midt i Værelset med sin uglejede Manke strittende som en vred Løves. Som jeg tidligere har fortalt, var det en kæmpemæssig Skikkelse med vældige Skuldre, og som han stod der, med Ansigtet fortrukket i Raseri og sit Sværd hævet, kunde jeg, trods hans Skurkagtighed, ikke lade være at tænke paa, hvilken prægtig Grenader der kunde være bleven ud af ham. Den unge Dame laa hensunken i en Stol bag ham. Et blaat Mærke tværs over hendes hvide Arme og en Hundepisk, slængt hen ad Gulvet, fortalte os, at vi ikke var kommen tidsnok til at beskytte hende mod hans Brutalitet.

Han gav et Hyl fra sig som en Ulv, da vi brød ind, og var øjeblikkelig inde paa Livet af os, huggende og stødende under en Strøm af Eder.

[94]

Jeg har allerede tidligere nævnt, at der var daarlig Plads i Værelset til at fægte. Min Kammerat var foran mig i den snævre Passage mellem Bordet og Væggen, saa at jeg kun kunde se til og ikke var i Stand til at hjælpe ham. Fyren vidste, hvorledes han skulde haandtere sine Vaaben og var ilter og paagaende som en Vildkat, men paa den snævre Plads gav Baronens Størrelse og Kræfter denne en betydelig Fordel. Ved Siden af var han en glimrende Fægter. Hans Parader og Riposter var hurtige som Lynet. To Gange saarede han Duroc i Skulderen, og da min Ven gled under et Angreb, hævdede han sit Sværd for at give ham det dræbende Stød. Jeg var imidlertid hurtigere end han og optog Hugget i min Parerplade.

"Undskyld!" sagde jeg, "men De har endnu Etienne Gerard tilbage!"

Han trak sig tilbage, lænede sig imod Væggen og snappede efter Vejret i korte, hæse Gisp. Hans tøjlesløse Levned hævnede sig i dette Øjeblik.

"Pust bare ud!" sagde jeg; "jeg skal vente til det passer Dem."

"De har ingen Grund til at slaas med mig," sagde han.

"Jo, jeg skylder Dem en lille Opmærksomhed," svarede jeg, "fordi De lukkede mig inde i Deres Oplagsrum. Men selv om denne Grund ikke havde været til Stede, kan jeg læse en anden paa denne Dames Arm."

"Saa skal De faa Deres Vilje!" svarede han og gik løs paa mig som en Rasende. I et Minut saa jeg kun de skinnende smaa Øjne og de røde Lyn fra hans blodige Klinge, som dansede op og ned, til højre og venstre, snart for min Strube og snart for mit Bryst. Jeg havde aldrig tænkt mig, at der kunde findes saa dygtig en Fægter i Paris i Revolutionens Dage. Og jeg tror ikke, at jeg i det hele taget har truffet seks Mænd i min Tid, som havde et bedre Kendskab til at haandtere deres Vaaben. Men han vidste, at jeg var hans Overmand. Han læste sin Dødsdom i mine Øjne, og jeg kunde se, at han forstod, hvad han læste. Rødmen døde bort i hans Ansigt, og hans Aandedræt blev mere og mere stakaandet. Men alligevel slog han fra sig, selv efter at det dræbende Hug havde ramt ham. Endelig segnede han baglænds over imod Bordet, døende med en Forbandelse paa Læberne og Blodet væltende ud over det rødgyule Skæg.

[95]

Jeg, der fortæller dette, har deltaget i saa mange Slag, at min stakkels Hukommelse daarligt nok kan huske Navnene paa dem alle, men af alle de rædselsfulde Billeder, som mine Øjne har opfanget, er der intet, jeg nødigere tænker paa end det rødgule Skæg om den blodrøde Mund, ud af hvilken jeg havde draget min Klinge.

Men det var først siden efter, at jeg fik Tid til at tænke paa alt dette. Hans kæmpemæssige Legeme var næppe falden om paa Gulvet med et Brag, før Kvinden i Stolen sprang op og klappede i Hænderne med et Glædeskrig. Jeg følte mig ilde berørt over den unge Dames Henrykkelse ved den blodige Daad og glemte i Øjeblikket helt at tænke paa den frygtelige Uret, der maatte være overgaaet hende, før hun saa ganske kunde glemme sit Køns Ærefrygt for Døden. Jeg skulde netop til i en skarp Tone at bede hende forholde sig rolig, da en gennemtrængende Røg trængte ind i Værelset og et gult Skær oplyste Figurerne paa Gardinet.

"Duroc! Duroc!" skreg jeg og greb ham i Skulderen. "Slottet brænder!"

Knøsen laa besvimet paa Gulvet, udmattet af sine Saar. Jeg fo'r ud i Hallen for at se, hvorfra Faren kom. Det var vor Eksplosion, der havde tændt Ild i Dørens Karm. Inde i Oplagsrummet brændte allerede flere af Kasserne. Jeg saa derind, og Blodet stivnede i mine Aarer ved Synet af Krudttønderne og det spildte Krudt, der var strøet over Gulvet. Maaske om nogle Sekunder, men højst om et Minut vilde Flammerne have naaet det. Disse Øjne vil lukke sig i Døden, mine Venner, før de ophører at se for sig de snigende Flammer og de mørke Krudttønder bagved.

Jeg erindrer kun dunkelt, hvad der mere skete. Jeg kan dog erindre, at jeg stormede ind i Dødens Værelse, hvor jeg greb Duroc i den ene Arm, medens Kvinden greb ham i den anden, og sammen slæbte vi ham gennem Hallen. Vi styrtede ud gennem Hovedporten og ned ad den snedækkede Sti, indtil vi naaede Udkanten af Skoven. I samme Øjeblik hørte vi et vældigt Brag bag os, og da jeg vendte mig om, saa jeg en stor Ildsøjle skyde op imod Vinterhimlen. Der kom endnu et Knald, meget højere end det første. Jeg saa Fyrretræerne og Stjernerne hvirvle rundt for mine Øjne, og bevidstløs faldt jeg tværs over min Kammerats Legeme.

Først efter flere Ugers Forløb kom jeg til mig selv i Posthuset i Arensdorf, og endnu længere gik hen, før jeg fik at vide alt hvad der var forefaldet. Det var Duroc, som atter havde optaget sin Soldatertjeneste, der sad ved Siden af min Seng og afgav Beretning. Han fortalte, at et Stykke Tømmer havde ramt mig i Hovedet og strakt mig til Jorden, mere død end levende. Den polske Kvinde var derefter løbet til Arensdorf og havde hentet vore Husarer. De var netop kommen tidsnok til at frelse os fra Kosakkernes Lanser. Om den tapre Kvinde, der havde frelst os begge, fortalte Duroc ikke den Gang mere, men da jeg tilfældigvis traf ham to Aar senere efter Slaget ved Wagram, blev jeg ikke særlig overrasket ved at finde, at jeg ikke behøvede at forestilles for hans Brud. Saaledes var han, ved Lykkens underlige Spil, nu berettiget til, om han havde villet, at antage Baron Straubenthals Navn og Titel. Og samtidig var han bleven Ejer af de sorte Ruiner af "Mørkets Slot".

IV.

Hvorledes Brigaderen holdt paa Kongen.

Her i mit Knaphul kan I se mit Ordensbaand, men Medaljen gemmer jeg hjemme i mit Læderetui og bærer den aldrig, undtagen naar en af de nymodens Fredsgeneraler eller en eller anden bekendt Fremmed, som passerer gennem vor lille By, benytter Lejligheden til at bevidne den bekendte Brigadeofficer Etienne Gerard sin Respekt. Saa anbringer jeg den paa mit Bryst og giver mit Overskæg det rette Marengosving, som bringer Glans i Øjnene. Og alligevel frygter jeg for, at hverken I, mine Venner, eller nogen anden rigtig vil forstaa, hvilken Mand jeg den Gang var. I kender mig kun som Civilist — med Mine og Holdning, forstaar sig! — men dog kun som Civilist. Men havde I set mig, som jeg stod der i Krodøren i Alamo den 1ste Juli 1810, vilde I have forstaaet, hvor højt en Husar kan naa.

Jeg havde maattet opholde mig i den forbandede Landsby en hel Maaned, blot som Følge af en Lansespids i min ene Ankel, hvad der gjorde det umuligt for mig at sætte Foden til Jorden. I Begyndelsen var der tre foruden mig: Gamle Bouvet af Berchenys Husarer, Jacques Regnier af Kyrassererne og en morsom lille vims Kaptajn, hvis Navn jeg har glemt, men de var alle bleven raske og havde skyndt sig til Fronten, medens jeg sad og bed mig i Neglene og rev mig i Haaret og — jeg tilstaar det — nu og da fældede en Taare ved Tanken om Conflans' Husarer og den beklagelige Stilling, de maatte befinde dem i, nu, de var berøvede deres Oberst. I forstaar, at jeg endnu ikke var bleven Brigadechef, men jeg var den yngste Oberst i hele Hæren, og jeg omfattede mit Regiment med en Interesse, som var det min egen Familie. Jeg var bedrøvet over, at det skulde undvære mig. Ganske sandt, Villaret, den ældste Major, var en udmærket Soldat, men selv mellem de bedste er der forskellige Grader paa Dygtighed.

Hvilken lykkelig Julidag var det ikke, da jeg første Gang hinkede hen til Døren og stod i det gyldne spanske Solskin! Aftenen før havde jeg hørt fra Regimentet, der befandt sig i Pastores paa den anden Side Bjergene, Ansigt til Ansigt med Englænderne og ikke ti Mil fra mig. Men hvorledes skulde jeg komme derhen? Den samme Lansespids, som havde saaret min Ankel, havde dræbt min Hest. Jeg spurgte baade Gomez, Værten og en gammel Præst, der samme Nat havde overnattet i Kroen, men begge forsikrede mig, at der ikke var saa meget som et Føl tilbage i hele

Eggen.

Værten vilde ikke høre Tale om min Plan at drage over Bjergene uden Eskorte, og fortalte mig, at El Cuchille, den spanske Guerillas Chef, var ude samme Dag med sin Bande, og at det var ensbetydende med Døden under Tortur at falde i hans Hænder. Den gamle Præst mente derimod, at en fransk Husar ikke lod sig skræmme heraf, og denne Bemærkning gjorde det ganske af med mine Betænkeligheder. [100]

Men hvor skulde jeg faa en Hest fra? Jeg stod netop i Døren og spekulerede herpaa, da jeg hørte Hestetrampen, og da jeg saa op, saa jeg en graaskægget Mand med en blaa Kappe kastet over sig paa militær Vis. Han red paa en stor sort Hest med en hvid Sok paa venstre Forben.

"Hallo, Kammerat!" sagde jeg, da han naaede hen til mig.

"Hallo!" svarede han.

"Jeg er Oberst Gerard af Husarerne," sagde jeg. "Som Saaret har jeg maattet opholde mig her i en Maaned, men er nu parat til at støde til mit Regiment i Pastores."

"Mit Navn er Vidal ved Forplejningskorpset," svarede han, "og jeg er netop paa Vej til Pastores. Jeg vilde være glad ved at faa Deres Følgeskab, Oberst, thi efter hvad jeg har hørt, er Bjærgene langt fra sikre."

"Aa!" sagde jeg, "jeg har ingen Hest. Men saafremt De vil sælge mig Deres, lover jeg Dem, at en Eskorte skal blive sendt hertil og hente Dem."

Det vilde han ikke høre noget om. Det var forgæves, at Værten fortalte ham de frygteligste Historier om El Cuchillos Bedrifter, og at jeg fortalte ham, hvad han skyldte Hæren og Frankrig. Han vilde ikke en Gang drøfte Sagen med os, men forlangte blot et Bæger Vin. Jeg anmodede ham indstændigt om at stige af og drikke et Glas med mig, men mit Ansigt maa have forraadt min Hensigt, thi han rystede paa Hovedet, og da jeg nærmede mig ham for at trække ham ned af Hesten, jog han sine Sporer i dens Sider og forsvandt i en Støvsky. [101]

Min Tro, det var næsten at gøre en Mand gal at se ham ride saa muntert bort til sine Kødgryder og Brændevinsankre og saa at tænke paa mine femhundrede prægtige Husarer, der var uden Fører. Jeg stod og stirrede bittert efter ham, men hvem andre rørte da ved min Albue end den lille Præst, jeg tidligere har omtalt.

"Jeg tror, at jeg kan hjælpe Dem," sagde han, "thi jeg skal netop Syd paa!"

Jeg slog Armene om ham af Henrykkelse, men da min Ankel svigtede mig i samme Øjeblik, var vi begge nærved at trille om paa Gulvet.

"Hjælp mig til Pastores!" raabte jeg, "og De skal faa en Rosenkrans af Guldperler!" Jeg havde taget en saadan fra Klostret i Spiritu Santo, hvilket viser, at det er nødvendigt at tage, hvad man kan faa, naar man er i Felten, thi man ved ikke, naar de utroligste Ting kan komme En til Nytte.

"Jeg tager Dem med," svarede han paa godt Fransk, "ikke for Belønningens Skyld, men fordi jeg altid hjælper mine Medmennesker, hvor jeg kan. Derfor er jeg saa afholdt, hvor jeg kommer." [102]

Han førte mig derefter gennem Landsbyen hen til en gammel Kostald, i hvilken vi fandt en forfalden Rumlekasse af en Dilligence, af den Slags, der i gammel Tid plejede at køre mellem de fjerntliggende af vore Landsbyer. Desuden fandtes der tre gamle Muldyr, af hvilke intet var stærkt nok til at bære en Mand, men sammen kunde de nok trække Vognen. Synet af deres magre Ribben og spatlamme Ben frydede mig mere end Kejserens to hundrede og tyve arabiske Heste, som jeg havde set i Stalden ved Fontainebleau. Efter ti Minutters Forløb havde Ejeren spændt dem for Vognen, om end ikke med særlig Begejstring, thi han var i dødelig Angst for denne skrækkelige Cuchillo. Det var først efter at jeg havde lovet ham Rigdom i denne Verden, og Præsten havde truet ham med evig Fortabelse i den anden, at vi endelig fik ham op paa Bukken med Tømmen i Haanden. Men saa fik han et saadant Hastværk med at komme af Sted, af Frygt for at det skulde blive mørkt, før vi kom igennem Bjergpasserne, at han næsten ikke gav mig Tid til at tage Afsked med Værtens Datter. Jeg erindrer ikke i Øjeblikket hendes Navn, men vi græd begge, da vi tog Afsked med hinanden, og jeg kan huske, at hun var en meget smuk Kvinde. I vil forstaa, mine Herrer, at naar en Mand som jeg, der har fægtet med Mændene og kysset Kvinderne i fjorten forskellige Kongeriger, berømmer den ene eller den anden, saa betyder det noget. [103]

Den lille Præst var bleven lidt alvorlig, da vi kyssedes til Afsked, men i Vognen viste han sig snart som den behageligste Rejsefælle. Han morede mig med Fortællinger fra sit Sogn oppe i Bjergene, og til Gengæld fortalte jeg ham Historier fra Livet i Felten, men jeg maatte min Tro holde lidt igen, thi fortalte jeg altfor flot, flyttede han sig uroligt i Sædet, og hans Ansigt udtrykte da den Smerte, jeg havde forvoldt ham. Naturligvis falder det ikke en Gentleman ind at opføre sig upassende overfor en Gejstlig, men selv om man tager sig i Agt, kan Ens Tunge dog let komme til at løbe løbsk.

Han kom fra Nord-Spanien, fortalte han, og var taget af Sted for at hilse paa sin Moder i en Landsby i Estremadura, og da han talte om hendes lille hyggelige Hjem og hendes Glæde ved igen at faa ham at se, traadte min egen Moders Billede saa levende frem i mine Tanker, at Taarerne kom mig i Øjnene. I sin Enfoldighed viste han mig de smaa Gaver, han havde med til hende, og hele hans Væsen var saa hjerteligt, at jeg godt forstod, det var sandt, naar han sagde,

at han var afholdt, hvor han kom. Han undersøgte min Uniform med et Barns Nysgerrighed, beundrede Fjerbusken i min Chako og lod sine Fingre glide langs Zobelkanten, med hvilken min Dolman var prydet. Han trak min Sabel frem, og da jeg derefter fortalte ham, hvor mange Mænd jeg havde dræbt med den, og satte min Finger paa det Skaar i Klingen, som Skulderbenet af den russiske Kejsers Adjutant havde frembragt i den, gyste han og lagde Vaabnet under Vognhynden, idet han erklærede, at han blev syg af at betragte det.

[104]

Naa, vi rumlede af Sted hen ad Vejen, medens Passiaren gik livligt, og da vi naaede Foden af Bjergene, kunde vi høre Kanontorden til højre for os. Det var Massena, som jeg vidste belejrede Ciudad Rodrigo. Jeg vilde intet hellere end straks at have begivet mig til ham, for dersom han havde jødisk Blod i sine Aarer, hvad der blev paastaet, saa var han i hvert Fald den bedste Jøde, jeg havde hørt om siden Josvas Dage. Imidlertid er en Belejring altid en kedelig Ting, og der var bedre Udsigter for mine Husarer lige overfor Englænderne. For hver Mil, vi kom frem, blev mit Hjerte lettere, indtil jeg greb mig i at synge som en ung Fændrik, der lige er sluppen ud fra St. Cyr, ved Tanken om, at jeg skulde gense mine smukke Heste og flotte Husarer.

Da vi trængte ind gennem Bjergene blev Vejen daarligere og Omgivelserne mere storslaaede. I Begyndelsen havde vi mødt enkelte Muldrivere, men nu syntes hele Egnen at være som uddød, hvad der ikke kan overraske, naar I betænker, at Franskmændene, Englænderne og Guerillaerne skiftevis havde været Herrer der. Hvor her var mørkt og vildt. Den ene store, kantede Klippe afløste den anden, og Vejen blev snævrere og snævrere. Jeg opgav at se ud og sad i Tavshed og lod Tankerne flakke viden om til Kvinder, jeg havde elsket, til Heste, jeg havde redet. Jeg blev imidlertid reven ud af mine Drømme ved at se de Vanskeligheder, min Ledsager øjensynligt havde ved med en Sylespids at bore et Hul i Læderremmen paa sin Vandflaske. Da han arbejdede med rystende Fingre, undslap Remmen hans Greb, og Trepægleflasken faldt ned for hans Fødder. Jeg bøjede mig ned for at tage den op, og da jeg gjorde dette, kastede Præsten sig over mig og stak Sylen ind i mit ene Øje.

[105]

Som I ved, mine Venner, er jeg en Mand, der er vant til at se Faren lige i Øjnene. Naar man har gjort Tjeneste lige siden Affæren i Zürich, indtil den sidste skæbnesvangre Dag ved Waterloo og har faaet den sjældne Medalje, som jeg gemmer hjemme i Læderetuiet, saa kan man godt være bekendt at tilstaa, naar man en enkelt Gang er bleven bange. Men foruden Skrækken ved dette frygtelige Angreb og den vanvittige Smerte fra mit Saar, havde jeg en Følelse af Modbydelighed, som naar et eller andet væmmeligt Kryb angriber En.

Jeg klemte Slyngelen med begge mine Hænder, og idet jeg slyngede ham ned i Bunden paa Vognen, trampede jeg paa ham med mine tunge Støvler. Han havde trukket en Pistol frem fra sin Præstekjole, men jeg rev den ud af hans Haand og faldt atter over ham med mine Knæ paa hans Bryst. Da jeg, halvt blindet, søgte efter mit Sværd, som han saa listigt havde skjult, gav han sig for første Gang til at skribe frygteligt op. Min Haand havde netop rørt ved det, og jeg var i Færd med at tørre Blodet af mit Ansigt for at se, hvor han laa, da Vognen væltede over i den ene Side, og Vaabnet blev slynget ud af min Haand ved det stærke Stød.

[106]

Før jeg kunde fatte mig, blev Vogndøren revet op, og jeg blev ved Fødderne trukken ud paa Vejen. Men netop da jeg blev trukken ud paa denne og opdagede, at tredive Banditter stod rundt omkring mig, svulmede mit Hjerte af Glæde, thi min Dolman var i Kampen gledet over mit Hoved og dækkede for det ene af mine Øjne, men det var med det saarede Øje, at jeg saa denne Røverbande. I vil se af dette Ar, hvorledes den tynde Spids er trængt ind mellem Øjehulen og Øjesteinen, men det var først i det Øjeblik, jeg blev trukken frem fra Vognen, at jeg forstod, at jeg ikke havde mistet mit Syn for bestandig. Det havde uden Tvivl været Udyrets Hensigt at støde Sylen ind i min Hjerne, og han havde i Virkeligheden løsnat nogle Smaaben inden i mit Hoved, saa at jeg har haft flere Smarter af det ene Saar end af de andre sytten, jeg har faaet.

[107]

De slæbte mig ud, disse Hundetampe, under en Regn af Eder og Forbandelser, slog mig med deres Næver og sparkede mig, medens jeg laa paa Jorden. Jeg har ofte lagt Mærke til, at Bjergbeboeren bruger at svøbe Tøj om Benene, men jeg havde aldrig tænkt mig, at jeg skulde faa saa megen Grund til at være taknemlig derfor. Da de saa mit blodige Hoved, og at jeg laa ganske rolig, troede de, at jeg var bevidstløs, medens jeg var optaget af at indprente mig hvert eneste af disse grimme Fjæs i min Hukommelse for at jeg kunde faa dem hængt, saafremt de senere kom indenfor min Rækkevidde. Fyrene var brune med gule Tørklæder om Hovedet og store røde Bælter, spækkede med Vaaben. De havde rullet Klippestykker ned over Stien, hvor denne svingede, og dette havde bevirket, at det ene Hjul var gaaet af Vognen, saa at den væltede. Det Kryb, der saa udmærket havde ageret Præst og saa rørende havde fortalt mig om sit Sogn og sin Moder, havde selvfølgelig vidst, hvor Bagholdet laa, og havde forsøgt at gøre mig uskikket til Modstand i samme Øjeblik, som vi naaede det.

Jeg kan ikke beskrive Jer deres Raseri, da de trak ham ud af Vognen og saa den Tilstand, han befandt sig i. Havde han end ikke faaet alt, hvad han fortjente, saa havde han i hvert Fald faaet en saadan Erindring om sit Møde med Etienne Gerard, thi hans Overkrop rystede krampagtigt af Raseri og Smerte, og Benene svigtede ham, da de forsøgte at rejse ham op. Men hele Tiden straaledede hans smaa, mørke Øjne, der havde straalet saa venligt og uskyldigt i Vognen, paa mig som en saaret Kats, medens han uafsladelig spyttede efter mig. Da Skurkene derefter rejste mig op og trak mig op ad en Bjergsti, forstod jeg, at den Time var inde, hvor jeg vilde faa Brug for hele mit Mod og al min Aandsnærværelse. To Mænd bar min Fjende paa Skuldrene bag ved mig, og jeg kunde høre hans Hvæsen og Skælden snart i det ene, snart i det andet Øre, medens jeg blev trukken op ad den bugtede Sti.

[108]

Jeg antager, at vi steg opad i en Timestid, og min daarlige Ankel, mit smertende Øje og Frygten

for, at dette Saar skulde ødelægge mit Ydre, bevirkede, at jeg aldrig havde foretaget nogen Rejse med mindre Fornøjelse end denne. Jeg roser mig ikke af at være nogen særlig god Bjergbestiger, men det er forbavsende, hvad man kan udrette, selv med en stiv Ankel, naar man har en kobberfarvet Røver under hver Arm og en ni Tommers Kniv for Brystet.

Vi kom endelig til et Sted, hvor Stien gik over Bjergryggen, og steg saa ned paa den anden Side gennem en tæt Granskov ind i en Dal, der vendte imod Syd.

Jeg var ikke i Tvivl om, at Banditterne i Fredstid var Smuglere, og at dette var en af de hemmelige Stier, som førte over den portugisiske Grænse. Der var mange Spor af Muldyr, og en Gang blev jeg overrasket ved at se Sporene af en stor Hest paa et Sted, hvor Vejen var oplødt ved en lille Bæk. Dette fik jeg snart en Forklaring paa, thi kort efter, ved en Lysning i Granskoven, saa jeg Dyret staa bundet til et Træ. Jeg havde næppe faaet Øje paa den, før jeg genkendte dens store, sorte Krop og dens hvide, venstre Forben. Det var den samme Hest, som jeg uden Held havde ønsket mig om Morgenen. Men hvad mon der var bleven af Vidal? Var det muligt, at endnu en Franskmand befandt sig i en lige saa farlig Stilling som jeg? Tanken var næppe falden mig ind, før mine Venner standsede og en af dem udstødte et besynderligt Skrig. Det blev besvaret inde fra Brombærbuskene, som voksede ved Foden af Klippen, og et Øjeblik efter kom der en halv Snes andre Banditter kravlende ud fra Buskadset, hvorefter Røverne gensidigt hilste paa hinanden. De nyankomne omringede Ridderen af Sylen og brød ud i harmfulde Sympatitilkendegivelser, hvorefter de vendte sig om imod mig, svang deres Knive og hylede som den Bande af Mordere, de var. Deres Opræden var saa truende, at jeg var overbevist om, at min sidste Time var kommen, og jeg bestemte mig netop til at møde min Skæbne paa en Maade, der skulde blive min tidligere Løbebane værdig, da en af dem gav en Ordre, hvorefter jeg blev puffet hen til den Aabning i Brombærkrattet, som den nye Bande var kommen ud af. Herfra førte en smal Fodsti atter til en dyb Klippehule. Solen var allerede ved at gaa ned udenfor, og Hulen vilde have været fuldstændig mørk, om ikke to brændende Fakler havde været anbragte paa Stager derinde. Mellem dem sad ved et tarveligt Bord en meget mærkelig Person, som jeg straks, efter den Ærbødighed, der blev ham vist af de andre Røvere, indsaa ikke kunde være nogen anden end deres Høvding, som paa Grund af sin Grusomhed havde faaet Øgenavnet El Cuchillo^[1].

[1] Paa Dansk: Kniven.

Manden, jeg havde slaaet fordærvet, var bleven baaret ind og anbragt ovenpaa en Tønde. Hans hjælpeløse Ben hang dinglende ned, og hans Katteøjne sendte mig stadig hadefulde Lyn. Det gik hurtigt op for mig gennem de Brudstykker, som jeg kunde forstaa af den mellem hans Chef og ham førte Samtale, at han var Løjtnant i Banden, og at hans Opgave var, ved sin smidige Tunge og sit fredelige Ydre at lokke forbifarende i Fælden. Naar jeg tænker paa, hvor mangan tapper Officer, der sikkert var falden i Baghold og havde fundet Døden ved denne skinhellige Skurks Hjælp, følte jeg mig helt tilfreds ved Tanken om, at jeg i alt Fald foreløbig havde gjort en Ende paa hans Meriter, skønt jeg frygtede for, at det var gjort paa Bekostning af et Liv, som hverken Kejseren eller Hæren godt kunde undvære.

Medens den forslaaede Mand, der stadig sad paa Tønden, understøttet af to Kammerater, paa Spansk fortalte alt, hvad der var hændet ham, blev jeg af nogle af Røverne ført frem foran Bordet, ved hvilket Anføreren sad, og havde derfor en udmærket Lejlighed til at tage ham nøjere i Øjesyn. Jeg har sjælden set en Mand, der mindre svarede til den Ide, jeg havde dannet mig om en Bandit, og navnlig om en Bandit med et Rygte, der endog i dette Grusomhedens Land havde skaffet ham saa frygteligt et Tilnavn. Hans Ansigt var stort, tykt og mildt med røde Kinder og smaa gemytlige Bakkenbarter, hvad der gav ham et Udseende som en velnæret Spækhøker i Rue St. Antoine. Han havde intet af disse spraglede Bælter eller skinnende Vaaben, der udmærkede hans Underordnede, tværtimod bar han en adstadig Frakke ligesom en hæderlig Familiefader, og naar undtages hans brune Gamascher, var der intet, der røbede Bjergbeboeren. Hans Omgivelser faldt ganske i Traad hermed, og ved Siden af hans Snustobaksdaase, der laa paa Bordet, stod der en stor, brun Bog, der mindede om en Regnskabsbog. Paa et Brædt mellem to Krudttønder stod der flere andre Bøger, og desuden laa der en Bunke Papirer, af hvilke nogle indeholdt Vers. Dette bemærkede jeg, medens han magelig lænede sig tilbage i sin Stol og lyttede til sin Løjtnants Beretning. Da denne var afgiven, beordrede han den lemlæstede baaret ud, og jeg blev staaende med tre Vogtere, ventende paa at høre min Skæbne. Han greb sin Pen og bankede sig med dens Skaft paa Panden. Saa skød han Læberne frem og skævede op mod Hulens Loft.

"Jeg gaar ud fra," kom det endelig paa meget godt Fransk, "at De kan nævne mig et Rim paa Ordet Covilha."

Jeg svarede ham, at mit Kendskab til det spanske Sprog var saa ufuldkomment, at jeg ikke var i Stand til at tjene ham.

"Det er et rigt Sprog," fortsatte han, "men vanskeligere at forme til Vers end Tysk og Engelsk. Derfor er vore bedste Værker skrevne paa urimede Vers, en Form for Digtning, der kan naa en høj Rang. Men jeg er bange for, at dette Emne overstiger en Husars Fatteevne."

Jeg skulde netop til at svare ham, at hvad en Bandit kunde forstaa, ikke var for meget for det lette Kavalleri, da han kastede Pennen fra sig med et Udtryk af Tilfredshed og fremsagde nogle Linjer, der fremkaldte Beundringsudbrud fra de tre Fyre, som holdt mig. Hans brede Ansigt straaledede som en ung Piges, der har modtaget sit første Kærlighedsbrev.

"Kritiken synes at være mig gunstig," bemærkede han, "De forstaaer, at vi i de lange Aftener

morer os med at synge vore egne Sange. Jeg har lidt Talent i den Retning. En Dag med det første haaber jeg at se mine Forsøg paa Tryk og med "Madrid" paa Titelbladet. Men vi maa tilbage til vore Forretninger. Tør jeg spørge om Deres Navn?"

"Etienne Gerard."

"Rang?"

"Oberst."

"Korps?"

[113]

"Det tredie af Conflans Husarer."

"De er en ung Oberst."

"Jeg har gjort en glimrende Karriere."

"Saa meget desto værre," sagde han med sit venlige Smil.

Jeg svarede ham ikke, men ved min Optræden søgte jeg at vise ham, at jeg var forberedt paa alt.

"Det forekommer mig for Resten, at vi tidligere har haft Besøg af et Medlem af Deres Regiment," sagde han og bladede i sin Regnskabsbog. "Vi bestræber os altid for at holde Orden i Regnskabet. Her staar der under den fireogtyvende Juni en Officer ved Navn Soubiron, en høj, slank, ung Mand med lyst Haar. Har De kendt ham?"

"Ja vist!"

"Jeg kan se, at vi begravede ham under samme Dato!"

"Stakkels Fyr!" udbrød jeg, "og hvorledes døde han?"

"Vi begravede ham!"

"Men før De begravede ham?"

"De misforstaar mig aldeles, Oberst! Han var ikke død, da vi begravede ham!"

"De begravede ham levende!"

Jeg var i samme Øjeblik altfor forfærdet til at handle. Men lidt efter kastede jeg mig over Manden, som han sad der med det veltilfredse Smil paa sine Læber, og jeg havde drejet Halsen om paa ham, hvis ikke de tre Slyngler havde trukket mig bort fra ham. Men atter og atter fo'r jeg ind paa ham, idet jeg rystede snart den ene, snart den anden af mine Bevogtere af mig bandende og skældende, men dog aldrig helt fri. Tilsidst, da mit Tøj næsten var flaaet af Kroppen paa mig og Blodet dryppede fra mine Haanded, blev jeg kastet omkuld, medens et Reb blev surret om mine Ankler og mine Arme.

[114]

"De usle Hund!" skreg jeg, "saafremt jeg nogensinde faar Dem foran min Sværdspids, skal jeg lære Dem at mishandle en af mine unge Officerer. De vil snart erfare, De blodtørstige Rovdyr, at Kejserens Arm rækker langt, og selv om De gemmer Dem her som en Rotte i sit Hul, vil den Tid komme, da han skal jage Dem ud af det og tilintetgøre Dem sammen med alt Deres Kryb."

Jeg havde min Tro en skarp Tunge, og der var ikke et Skældsord, som jeg havde lært i mine fjorten Felttog, som jeg ikke lod strømme ud over ham. Men han sad ganske rolig og bankede sig med sit Penneskraft paa Panden og skævede op i Loftet, som om han havde faaet Ideen til en ny Strofe. Dette fortalte mig, hvorledes jeg lettest kunde saare ham.

"De, Idiot!" sagde jeg, "De mener, at her er der sikkert, men Deres Liv vil blive lige saa kortvarigt som Deres meningsløse Vers, og Gud skal vide, at kortere kan det umuligt blive."

I skulde have set ham fare op fra sin Stol ved disse Ord. Dette nedrige Uhyre, som handlede med Liv og Tortur, som en Købmand handler med Figner, havde et ømt Punkt, hvor jeg kunde ramme ham efter Behag. Han blev ligbleg, og de smaa bevægelige Bakkenbarter rystede lidenskabeligt.

[115]

"Meget vel, Oberst! De har sagt tilstrækkeligt!" sagde han med dirrende Stemme, "De har fortalt, at De har gjort en enestaaende Karriere. Jeg lover Dem en enestaaende Død. Oberst Etienne Gerard af tredje Husarregiment skal faa en Død som ingen anden!"

"Jeg beder Dem blot om," fortsatte jeg drillende, "at De ikke sætter den paa Vers!" Jeg havde endnu et Par spydige Bemærkninger paa Tungen, men han afbrød mig med en rasende Haandbevægelse, der fik mine tre Bevogtere til at trække mig ud af Hulen.

Denne Samtale, som jeg har fortalt saa nøjagtigt, som jeg kan huske den, maa have varet nogen Tid, thi det var helt mørkt, da vi kom udenfor, og det var dejligt Maaneskin. Røverne havde antændt et stort Baal, ikke for Varmens Skyld, da Natten var kvælende hed, men til at koge deres Aftensmad ved. En stor Kobberkedel hang over Ilden, og Banditterne laa rundt omkring i det gullige Skær, saa at Scenen lignede et af de Malerier, som Junot bragte med hjem fra Madrid. Der er Soldater, der intet Begreb har om Kunsten, men jeg har altid følt mig tiltrukket af den, hvilket viser min gode Smag og Opdragelse. For Eksempel erindrer jeg, at da Lefebvre solgte Plyndringsgoods efter Danzigs Fald, købte jeg et meget fint Maleri, kaldet "Nymfer, der bliver overrasket i Skoven", og gennem to Felttog førte jeg det med mig, indtil min Hest ved et Ulykkestilfælde stak sin Hov gennem det. Jeg nævner i Forbigaaende dette, for at vise, at jeg

[116]

ikke udelukkende var Soldat som Rapp eller Ney. Men medens jeg laa i Røverlejren, havde jeg hverken Tid eller Lyst til at tænke paa saadanne Emner.

De havde kastet mig hen under et Træ, og de tre Skurke drev omkring og røg deres Cigaretter lige tæt ved mig. Hvad jeg skulde gribe til, vidste jeg ikke. Hele mit Soldaterliv igennem har jeg ikke ti Gange været i saa fortvivlet en Situation. "Fat Mod!" tænkte jeg, "Mod, min tapre Dreng! Du blev ikke Oberst ved Husarerne i otte og tyve Aars Alderen, fordi du kunde danse en Cotillon. Du er en fiffig Mand, Etienne, en Mand, der er sluppen levende gennem to hundrede Affærer, og denne bliver sikkert ikke den sidste!" Jeg begyndte at spejde ivrigt om efter en Lejlighed til Flugt, og saa da noget, som fyldte mig med den største Forbavselse.

Jeg har allerede fortalt Jer, at der brændte et stort Baal midt paa Pladsen. Ved dets Skær og ved Maanelyset traadte alt ganske tydeligt frem. Paa den anden Side af Pladsen var der et enkelt højt Fyrretræ, som tiltrak sig min Opmærksomhed, fordi dets Bark og nedhængende Grene var forkullede, som om der havde været tændt en stor Ild under det. Der voksede nogle Buske foran det, som skjulte dets nederste Del. Men da jeg kiggede gennem dem, blev jeg overrasket ved at se et Par Ridestøvler stikke frem mellem dem. De var aabenbart fastgjorte til Træet med Skafterne nedad. Min første Tanke var, at de var bundne fast til Træet, men ved at se nærmere til, opdagede jeg, at de var sømmede til Træet. Saa blev jeg pludselig slagen af Rædsel, da jeg forstod, at Støvlerne ikke var tomme, og da det lykkedes mig at flytte mit Hoved lidt til højre, opdagede jeg, hvem det var, der var bleven naglet til Træet, og hvorfor der var bleven tændt Ild under det. Det er ikke morsomt at tale om eller tænke paa Rædsler, mine Venner, og jeg ønsker ikke at skaffe Jer onde Drømme i Nat — men jeg kan ikke fortælle Jer om de spanske Guerillaer uden samtidig at vise Jer, hvad Slags Mennesker, de var, og hvilken Krigsførelse de benyttede. Jeg vil kun sige, at jeg forstod, hvorfor Hr. Vidals Hest ventede herreløs i Buskadset, og at jeg haabede, at han var gaaet sin grufulde Skæbne i Møde med Frejdighed og Mod, som det sømmede sig en god Franskmand.

Det var ikke noget opløftende Syn for mig, kan I forstaa. Da jeg var sammen med deres Anfører i Hulen, havde jeg været saa rasende over unge Soubirons grufulde Død, at jeg slet ikke havde tænkt paa min egen Skæbne. Maaske havde det været klogere, om jeg havde talt høfligt til Skurken. Men nu var det i hvert Fald for sent. Proppen var trukken op, og jeg maatte drikke Vinen. Men hvad Haab havde der alligevel været for mig, der havde skamferet deres Løjtnant, naar det var gaaet den godmodige Intendant saaledes? Nej, jeg havde alligevel været fortabt, og nu havde jeg dog faaet Lejlighed til at sige min Mening rent ud. Dette Dyr skulde komme til at sande, at Etienne Gerard var død, som han havde levet, og at i det mindste én Fange ikke havde bøjet sig for ham. Jeg laa og tænkte paa de forskellige Kvinder, som vilde sørge over mig, paa min kære, gamle Moder og paa det beklagelige Tab, som min altfor tidlige Bortgang vilde blive for mit Regiment og for Kejseren, og jeg tilstaar, at jeg fik Taarer i Øjnene derved.

Men under alt dette havde jeg min Opmærksomhed henvendt paa enhver Bagatel, der kunde hjælpe mig til Flugt. Jeg er ikke en Mand, der ligger som en syg Hest og venter paa Slagterøksen. Først søgte jeg at løsne Rebet om mine Ankler og derefter dem, der var bundet om mine Haandled. En Ting var imidlertid klart. En Husar er kun halvt sig selv uden Hest, og jeg saa min anden Halvdel græsse et halvt hundrede Alen fra mig. Derefter blev jeg opmærksom paa noget andet. Stien, ad hvilken vi var komne over Bjergene, var saa stejl, at en Hest kun med stort Besvær kunde føres op ad den, men til den anden Side syntes Vejen mere fremkommelig og førte jævnt skraanende ned i en Dal. Havde jeg blot mine Fødder i Stigbøjlen og mit Sværd i Haanden, skulde et eneste dristigt Hug nok bringe mig udenfor dette Paks Rækkevidde.

Jeg tænkte herpaa, medens jeg laa og vrikkede med mine Haandled og Ankler, da Anføreren kom ud af Hulen, og efter at have vekslet nogle Ord med sin Løjtnant, der stønnende laa henne ved Ilden, nikkede de begge og saa hen paa mig. Herefter gav han Banden en Ordre, ved hvilken de klappede i Hænderne og skoggerlo. Stillingen var ingenlunde lystelig, men jeg var glad ved at føle, at mine Hænder for saa vidt var fri, som jeg kunde trække dem ud gennem Løkken, naar jeg vilde. Men med mine Ankler frygtede jeg, at der intet var at stille op, thi naar jeg strakte Foden, havde jeg saadanne Smerter i mit Lansesaar, at jeg maatte bide i mit Overskæg for ikke at skribe af Smerte. Jeg kunde blot ligge ganske stille, halvt fri og halvt bunden, og se, hvad Tiden vilde bringe.

Straks kunde jeg ikke regne ud, hvad de havde for. En af Skurkene klatrede op i et velvoksnet Fyrretræ paa den ene Side af Pladsen og bandt et Reb fast om Toppen paa det. Derefter fastgjorde han paa lignende Maade et andet Reb i et Træ paa den anden Side. De to løse Ender af Rebene blev derefter kastet ned, og jeg ventede nu med nogen Nysgerrighed og en Smule Frygt paa, hvad der videre skulde ske. Hele Banden greb nu fat i det ene Reb, bøjede Træet ned i en Bue og fastgjorde det til en Træstub. Da de havde bøjet det andet Træ ned paa lignende Maade, var de to Trætoppe kun nogle Fod fra hinanden, men I forstaa, at de hver for sig vilde fare tilbage i deres naturlige Stilling i samme Øjeblik, som Rebene blev løsenede. Nu forstod jeg den djævelske Plan, som disse Uslinger havde udklækket.

"Jeg formoder, at De er en stærk Mand, Oberst," sagde Anføreren smilende, da han kom hen til mig.

"Dersom De vil være saa venlig at løsne disse Reb," svarede jeg, "skal jeg vise Dem, hvor stærk jeg er."

"Vi er interesserede i at se, om De er lige saa stærk som disse unge Træer," fortsatte han. "De vil let indse, at det er vor Hensigt at binde den ene Ende af Rebene om hver af Deres Ankler og saa

lade Træerne svippe tilbage. Dersom De er stærkere end disse Træer, vil De forstaa, at der ingen Skade sker, er Træerne derimod stærkere end Dem, Oberst, vil vi faa en Erindring om Dem, hængende paa hver Side af vor lille Plads."

Han lo, medens han talte, og ved Synet heraf lo hele Banden. Jeg ser endnu for mig, naar jeg er i mit daarlige Lune, eller naar jeg har et Anfald af min gamle lithauske Koldfeber, Kresen af deres vilde, mørke Ansigter og Baalet lysende paa deres stærke, hvide Tænder.

Det er forbavsende — og jeg har hørt mange gøre den samme Bemærkning — hvor skærpede ens Sanser bliver i en saadan Situation. Jeg er overbevist om, at de ikke noget Øjeblik er saa klare, som naar man trues med en voldsom Død. Jeg kunde lugte Træernes Harpiks. Jeg kunde se enhver Kvist paa Jorden og kunde høre den svageste Raslen i Grenene saa tydeligt, som jeg aldrig senere har lugtet, set eller hørt, undtagen netop i lignende frygtelige Øjeblikke. Saaledes gik det til, at jeg, længe forinden, ja, endog før Anføreren havde tiltalt mig, hørte en lav, ensformig Lyd, endnu langt borte, men dog stadig kommende nærmere. I Begyndelsen lød den kun som en Rumlen, men lidt efter, da Anføreren havde endt sin Tale, og medens Banditterne var ved at frigøre mine Ankler for at føre mig til Retterstedet, hørte jeg den saa tydeligt som jeg nogensinde i mit Liv har hørt noget, Klapren af Hestehove, Raslen af Bidsler og Klirren af Sabler imod Stigbøjlen. Det var umuligt, at jeg, der havde levet med det lette Kavalleri, lige fra det første Haar skyggede over mine Læber, skulde kunne tage fejl af denne Lyd fra fremrykkende Rytteri.

[121]

"Til Hjælp, Kammerater, til Hjælp!" skreg jeg, og skønt de slog mig paa Munden og søgte at trække mig hen til Træerne, blev jeg ved med at raabe: "Til Hjælp, mine tapre Gutter, man myrder Eders Oberst!"

I det Øjeblik havde mine Saar og mine Trængsler bragt mig fra Sans og Samling, og jeg saa foran mig fem Hundrede Husarer. Kedeltrommerne og hele Tilbehøret viser sig ved Indgangen til den aabne Plads. Men det, der kom til Syne, var meget forskellig fra, hvad jeg havde ventet. En smuk ung Mand paa en flot Hest galopperede ind paa Pladsen. Han saa glad og fornøjet ud, den muntreste Mine af Verden og førte sig paa den eleganteste Maade. Han bar en besynderlig Frakke, der en Gang havde været rød, men som nu var falmet og havde antaget en Farve som vissent Egeløv. Men hans Epauletter straaede, og han havde en skinnende Metalhjælm med en koket, hvid Fjerbusk paa Hovedet. Bagefter ham kom fire Ryttere i den samme Dragt, glatragede, med runde, venlige Ansigter og i mine Øjne mere lignede Munke end Dragoner. Ved en kort, bestemt Ordre standsede de under Vaabenklirren, og deres Fører galopperede fremad, medens Baalet lyste paa hans muntre Ansigt og hans Hests smukke Hoved. Af deres mærkelige Uniformer kunde jeg se, at det var Englændere. Det var første Gang, jeg var truffen sammen med saadanne, men at dømme efter deres stolte Holdning og den udmærkede Maade, de førte sig paa, forstod jeg, at Rygtet talte sandt, naar det sagde, at det var ypperlige Folk at kæmpe imod.

[122]

"Nuvel!" raabte den unge Officer paa elendigt Fransk, "hvad for Løjer har I for her? Hvem var det, der raabte om Hjælp, og hvad har I i Sinde at gøre ved ham?"

I det Øjeblik velsignede jeg de Maaneder, som O'Brian, Descendenten efter Irlands Konger, havde anvendt paa at lære mig Engelsk. Mine Ankler var fri, saa jeg havde kun at trække mine Hænder ud af Løkken, med et eneste Spring fare op, snappe min Sabel, der laa ved Lejrilden, og kaste mig op paa Ryggen af den stakkels Vidals Hest. Paa Grund af min saarede Ankel kunde jeg ikke sætte Foden i Stigbøjlen, men sprang lige op paa Ryggen af Dyret, løste det fra Træet, og før Banditterne kunde affyre en Pistol, var jeg ved Siden af den engelske Officer.

[123]

"Jeg overgiver mig til Dem, Sir!" raabte jeg, men jeg maa indrømme, at mit Engelske ikke var bedre end hans Franske, "dersom De vil kaste et Blik paa Træet derhenne, vil De se, hvorledes disse Skurke behandler de hæderlige Soldater, der falder i deres Klør."

Ilden flammede i samme Øjeblik op og præsenterede stakkels Vidal for dem, et saa rædselsfuldt Syn, som nogensinde er set under et natligt Mareridt. "Godam!" skreg Officeren, og "Godam!" skreg hver af de fire Soldater, hvilket betyder det samme som naar vi siger "Mon Dieu!" Ud røg fire Sabler, og Soldaterne rykkede frem. En af dem, en Sergent, lo og klappede mig paa Skulderen.

"Kæmp for Deres Liv, min Ven," sagde han.

Hvor var det dejligt atter at have en Hest under sig og et Vaaben i Haanden. Jeg svingede det over mit Hoved og brød ud i Begejstringsraab. Anføreren kom hen imod os med sit forhadte, smilende Fjæs.

[124]

"Deres Excellence vil lægge Mærke til, at denne Franskmand er min Fange!" sagde han.

"De er en nedrig Røver!" svarede Englænderen og svingede sin Sabel mod ham, "det er vanærende for os at have saadanne Allierede. Dersom Lord Wellington var af min Mening, skulde vi, min Tro, klynge Dem op i det nærmeste Træ."

"Men min Fange?" spurgte Røveren med sin sledske Stemme.

"Han følger med os til den britiske Lejr!"

"Tillad mig at hviske Dem et Ord i Øret, før end at De trækker af med ham."

Han nærmede sig den unge Officer, men vendte sig derefter hurtig som Lynet om mod mig og

fyrede sin Pistol af mod mit Ansigt. Kuglen fo'r gennem mit Haar og lavede et Hul i min Chako. Da han saa, at han havde fejlet, hævede han endnu en Pistol og skulde atter til at fyre paa mig, da den engelske Sergent ved et eneste Hug næsten skilte hans Hoved fra Kroppen. Hans Legeme havde næppe berørt Jorden, før hele Banden faldt over os, men med en halv Snes Spring og lige saa mange Hug var vi hurtigt ude af Pladsen og galopperede ned ad den bugtede Sti, som førte ned i Dalen.

Det var først, da vi havde passeret Hulvejen, og var ude paa de aabne Marker, at vi vovede at standse og undersøge, hvad Skade vi havde taget. Skønt jeg var baade træt og saaret, slog mit Hjerter dog af Stolthed og mit Bryst var ved at sprænge Uniformen ved Tanken om, at disse Røvere sikkert sent vilde glemme mig. De vilde, min Tro, nok betænke dem to Gange, før de atter lagde Haand paa en Husar af tredje Regiment. Jeg var saa opfyldt heraf, at jeg holdt en lille Tale til disse brave Englændere, og fortalte dem, hvem det var, de havde befriet. Jeg vilde ogsaa have talt om Ære og om tapre Mænds Sympati, men Officeren afbrød mig kort:

"Det er meget godt!" sagde han, "er der noget i Vejen, Sergent?"

"Dragonen Jones' Hest er ramt af en Pistolkugle tæt ved Hoven!"

"Dragonen Jones kan ride med os. Sergent Hallyday har sammen med Dragonerne Harvey og Smith at holde til højre, indtil de naar de tyske Husarers Forposter."

Saa raslede de tre af Sted, medens Officeren og jeg red lige i Retning af den engelske Lejr, fulgt i nogen Afstand af Dragonen, hvis Hest var saaret. Vi aabnede snart vore Hjerter for hinanden, thi vi følte lige fra Begyndelsen gensidig Sympati. Han var Adelsmand, en prægtig Fyr og var sendt ud af Lord Wellington for at udspejle, om der var Tegn paa vor Fremrykning gennem Bjergene. Et omflakkende Liv som mit har den Fordel, at man efterhaanden lærer at tilegne sig smaa Finesser, der kendetegner den sande Verdensmand. Jeg har f. Eks. næppe mødt en Franskmand, der betjente sig rigtigt af engelske Titler. Dersom jeg ikke havde gjort mine Erfaringer, havde jeg ikke været i Stand til med Sikkerhed at sige, at den unge Mand skulde betitles Milor the Hon. Sir Russell, Bart, særlig det sidste Ord er en meget fornem Titel, omtrent lige saa fornem som det spanske "Don", hvorfor jeg sædvanligvis betjente mig af dette Ord, naar jeg henvendte mig til ham.

Medens vi saaledes red Side om Side i den dejlige, maanelyse spanske Nat, talte vi saa fortroligt sammen, som om vi havde været Brødre. Vi var begge i samme Alder, begge ved det lette Kavalleri — han hørte til det sekstende lette Dragonregiment — og havde begge de samme Forhaabninger og den samme Ærgerrighed. Jeg har aldrig lært en Mand saa hurtigt at kende som Bart. Han opgav mig Navnet paa en Pige, som han havde lært at kende i en Have, der hedder Vauxhall, og jeg for min Del fortalte ham om lille Coralie ved Operaen. Han tog en Haarlok frem fra Brystet, og jeg et Strømpebaand. Saa kom vi næsten op at skændes om Husarer og Dragoner, thi han var latterlig stolt af sit Regiment, og I skulde have set ham kruse sine Læber og slaa paa sit Sværdhæfte, da jeg sagde, at jeg haabede, at han aldrig med sine Ryttere skulde være saa uheldig at komme i Vejen for tredje Husarregiment. Tilsidst begyndte han at tale om, hvad Englænderne kalder Sport, og han fortalte mig Historier om, hvor mange Penge han havde tabt i Væddemaal om, hvilken af to Haner, der kunde dræbe den anden, eller hvilken af to Mænd, der slog den bedste Næve, saa jeg blev ganske opfyldt af Forbavselse. Han var øjeblikkelig parat til at vædde om de mærkeligste Ting. Saa jeg et Stjernes kud, vilde han straks vædde om, at han saa flere end jeg. Det skulde gælde femogtyve Francs pr. Stjerne, og det var først, da jeg fortalte ham, at min Pung desværre var falden i Røvernes Hænder, at han opgav den Ide.

Naa, vi snakkede videre paa samme venskabelige Maade, indtil Dagen brød frem, og vi pludselig hørte en heftig Musketild et Sted forude. Det var i et klippefuldt og ujævnt Terræn, og jeg tænkte straks, at der var begyndt en større Træfning. Bart smilede ved denne Tanke og fortalte mig, at Lyden kom fra den engelske Lejr, hvor hver Mand om Morgenen tømte sin Bøsse for altid at være sikker paa at have tørt Krudt i den.

"Endnu en Fjerdingvej, og vi er ved Forposterne!" sagde han.

Jeg saa mig omkring og opdagede, at vi under alt dette var kommen saa langt forud for Dragonen paa den halte Hest, at denne ikke var til at øjne. Jeg saa mig om til alle Sider, men i den klippefulde Dal var der ingen andre at se end os to — begge bevæbnede og paa gode Heste. Jeg begyndte at spørge mig selv, om det nu ogsaa var nødvendigt at tilbagelægge den Fjerdingvej, der skulde bringe mig til de britiske Forposter.

Jeg ønsker paa dette Punkt at tale aabent til Jer, mine Venner, thi jeg vil ikke have, at I skal tænke, jeg handlede uhæderligt mod den Mand, der havde frelst mig fra Røvernes Kløer. I maa erindre, at af alle Forpligtelser er den den første, en kommanderende Officer har over for sine egne Folk. I maa ogsaa huske paa, at Krig er et Spil, der spilles efter ganske bestemte Regler, og naar disse Regler brydes, maa man bøde for Overtrædelsen. Hvis jeg havde givet Bart mit Æresord, vilde jeg have været en infam Skurk, om jeg havde tænkt paa at undfly. Men mit Æresord var ikke blevet mig afkrævet. Uheldet med den lamme Hest, der befandt sig et Sted bagude, havde bragt os paa lige Fod. Havde det været mig, der havde taget ham til Fange, vilde jeg have behandlet ham lige saa ridderligt, men paa samme Tid vilde jeg have affordret ham hans Sværd og i det mindste haft en Mand ved min Side. Jeg holdt min Hest an og spurgte ham, om han saa noget Brud paa disse Love, saafremt jeg forlod ham.

"Man kan jo være to i den Leg, min kære Bart," sagde jeg.

"Saa vil vi se, hvem der leger bedst!" raabte han og greb sit Sværd.

Jeg havde ogsaa trukket mit, men jeg var fast bestemt paa ikke at saare den brillante unge Mand, der havde været min Velgører.

Han betænkte sig lidt og gentog saa flere Gange det engelske Ord for "Mon Dieu".

[129]

"De vil altsaa rømme, vil De!" sagde han.

"Ja, hvis De ikke har noget at indvende derimod?"

"Den eneste Undskyldning, jeg kunde tænke mig," sagde Bart, "skulde være den, at jeg gør Dem et Hoved kortere, saafremt De forsøger derpaa."

"Hør mig," sagde jeg, "De paastaar, at jeg er Deres Fange. Jeg kan med lige saa stor Ret paastaa, at De er min. Vi er alene her, og selv om jeg slet ikke tvivler om, at De er en udmærket Fægter, kan De dog næppe haabe at staa Dem mod den bedste Klinge i hele sjette lette Kavalleri-Brigade."

Hans Svar var et Hug efter mit Hoved. Jeg afparerede det og huggede det halve af hans Fjerbusk af. Han stødte efter mit Bryst, men jeg slog hans Sværd til Side og huggede ogsaa den anden Halvdel af Fjerbusken af.

"Hvad er det for Abekattestreger?" raabte han, da jeg vendte min Hest.

"Hvorfor hugger De efter mig? De ser jo, at jeg ikke gør Gengæld."

"Det er altsammen meget godt," bemærkede han, "men De skal alligevel følge mig til Lejren."

"Jeg faar aldrig Lejren at se!" paastod jeg.

"Jeg holder ni mod en paa, at De faar den at se!" raabte han, medens han red efter mig med Sværdet i Haanden.

[130]

Ved disse Ord fik jeg en Ide. Kunde vi ikke afgøre Sagen paa anden Maade end ved at slaas? Bart kunde let bringe Sagen saa vidt, at jeg blev nødt til at saare ham, for at undgaa, at han saarede mig. Jeg undgik hans Stød, men hans Sabelspids var kun en Tomme fra min Hals.

"Jeg vil gøre Dem et Forslag!" raabte jeg, "lad os kaste Terninger om, hvem der skal være den andens Fange."

Han smilede ved disse Ord. De tiltalte hans Sportssans.

"Hvor har De Terningerne?" kom det.

"Jeg har ingen!"

"Jeg heller ikke, men jeg har Kort!"

"Lad det saa bare være Kort!" sagde jeg.

"Og Spillet?"

"Jeg overlader det til Dem."

"Lad det være Ecarté — den, der vinder tre Partier."

Jeg kunde ikke lade være at smile, thi jeg tror ikke, der er tre Mænd i Frankrig, der er mine Overmænd i det Spil. Jeg fortalte Bart det, da vi steg af Hesten, men han smilede kun, da han hørte det.

"Jeg gik for at være den bedste Spiller hos Watiers," svarede han, "da Chancerne altsaa er ens, fortjener De at være fri, saafremt De vinder."

Vi tøjlede vore Heste og satte os ned paa hver sin Side af en stor, flad Klippeblok. Bart tog et Spil Kort frem, og jeg behøvede blot at se ham blande for at forstaa, at han ikke var Begynder i Spillet. Saa begyndte Spillet. Det var min Tro nok værd at spille om den Indsats. Han ønskede at føje hundrede Guldstykker til, men hvad havde Penge at betyde, naar Oberst Etienne Gerards Skæbne ahang af Spillet? Det forekom mig, som om alle, der havde Grund til at være interesserede i dette Spil — min Moder, mine Husarer, det tresindstyvende Armékorps, Ney, Massena, ja selv Kejseren — sluttede Kres omkring os i denne ensomme Dal. Himmel, hvilket Slag for dem alle, saafremt Spillet gik mig imod! Men jeg var ved godt Mod, thi med Undtagelse af gamle Bouvet af Berchenys Husarer, der vandt seks og halvfjerds af et hundrede og halvtreds Spil i en Tournering med mig, har jeg altid været den, der har vundet de fleste Partier.

[131]

Det første Spil vandt jeg let nok, men jeg maa indrømme, at Kortene var mig gunstige, og at min Modstander ikke kunde spille anderledes end han gjorde. Jeg tror ikke, at jeg nogensinde har spillet bedre end i det andet Spil og reddede et Stik ved en Finesse, men Bart overvandt mig, markerede Kongen og gik ud i anden Omgang. Vi var nu saa ophidsede, at han lagde sin Hjelm fra sig og jeg min Chako.

"Jeg sætter min rødskimlede Hoppe imod Deres sorte Hest!" sagde han.

[132]

"Vedtaget!" sagde jeg.

"Saddel, Tømme og Stigbøjler!"

"Vedtaget!" sagde jeg.

Jeg var bleven smittet af hans Sportsiver. Jeg vilde have sat mine Husarer mod hans Dragoner, saafremt vi havde kunnet spille om dem.

Og saa fortsatte vi dette storartede Spil. Hvor han spillede, denne Englænder, spillede paa en Maade, der var Indsatsen værdig. Men jeg, mine Venner, jeg var storartet! Af de fem, jeg skulde vinde, naaede jeg de tre i første Omgang. Bart tyggede paa sit Overskæg og trommede med Fingrene, medens jeg allerede følte mig i Spidsen for mine smaa Hallunker. I anden Omgang vendte jeg Kongen op, men mistede to Stik — jeg havde nu fire mod hans to. Da jeg sidste Gang saa paa mine Kort, kunde jeg ikke tilbageholde et Fryderaab. "Dersom jeg ikke vinder min Frihed nu," tænkte jeg, "fortjener jeg evig at blive i Lænker!"

Men min smukke Hest blev overvunden af hans ringere. Jeg kunde have kastet mig ned paa Jorden, da jeg tænkte derpaa.

"De maa have spillet godt Ecarté hos Watiers i Aar '10 — det er Brigader Gerards Mening!" sagde jeg.

Det beroede nu paa sidste Omgang. Han lagde sit Bælte fra sig og jeg min Sabelrem. Han var meget koldblodig, denne Englænder, og jeg prøvede paa at synes lige saa rolig, men Sveden løb mig ned i Øjnene. Det blev hans Tur at give, og jeg maa tilstaa, at mine Hænder rystede, saa at jeg næppe kunde tage om Kortene. Men da jeg fik fat paa dem, hvad tror I saa, der var det første Kort, jeg saa? Det var Kongen, Kongen, den mægtige Trumf Konge! Jeg skulde netop til at melde, da Ordet døde hen paa mine Læber ved Synet af min Kammerat.

[133]

Han holdt sine Kort i Haanden, men hans Træk var slappede og han stirrede hen mod mine Skuldre med det forfærdeligste Udtryk af Bestyrtelse og Overraskelse. Jeg vendte mig om, og blev selv forbavset over, hvad jeg saa.

Tre Mænd stod lige ved Siden af os, højst en halv Snes Alen borte. Den midterste var velvoksen, men dog ikke for høj — omtrent af samme Højde som jeg selv. Han var klædt i en mørk Uniform med en lille trekantet Hat med hvid Fjerbusk. Men det var ikke hans Dragt, der interesserede mig. Det var hans Ansigt, hans magre Kinder, hans Ørnøse, hans haarde, blaa Øjne og hans tynde, fastsluttede Læber, der bibragte mig Følelsen af, at dette ikke var noget almindeligt Dussinmenneske. Han havde rynket Brynene og han kastede et saadant Blik paa stakkels Bart, at Kortene et for et gled ud af hans lammede Fingre. Midt bag ved de tre Mænd holdt der lige saa mange Heste, og længst tilbage en Eskorte af Dragoner.

[134]

"Hallo, Crauford, hvad Pokker tager De Dem for?" spurgte den spinkle Mand.

"Hører De ikke, Sir!" raabte den ene af hans Ledsagere, "Lord Wellington ønsker at vide, hvad dette skal betyde!"

Min stakkels Bart fremstammede en Beretning om, hvad der var passeret, men dette Klippe-Ansigt formildedes ikke et Øjeblik.

"Meget vel, Crauford!" udbød han, "men Hærens Disciplin maa opretholdes. Vær saa god at melde Dem ved Hovedkvarteret som Fange."

Det var frygteligt for mig at se Bart stige op paa sin Hest og ride nedslaaet bort. Jeg kunde ikke udholde det, men kastede mig foran den engelske General. Jeg talte hans Sag og fortalte ham, hvorledes jeg, Oberst Gerard kunde bevidne, hvilken uforfærdet ung Mand han var. Min Veltalenhed vilde have smeltet det haardeste Hjerte. Jeg fik Taarer i mine Øjne, men ikke i hans. Saa svigtede min Stemme mig, og jeg kunde ikke sige mere.

"Med hvilken Vægt belæsser De Muldyrene i den franske Armé, Sir," spurgte han. Det var alt, hvad denne flegmatiske Englænder havde at svare paa mine glødende Ord. Saaledes lød hans Svar, hvor en Franskmand vilde have kastet sig om Halsen paa mig.

"Hvor stor en Vægt paa et Muldyr?" gentog den ene af hans Ledsagere.

[135]

"Tohundrede og ti Pund!" svarede jeg.

"Saa belæsser man dem Pokkers slet!" sagde Lord Wellington, "før Fangen hen til min Eskorte."

Hans Dragoner omringede mig, og jeg — jeg var næsten ved at blive gal, da jeg tænkte paa, at jeg havde haft et oplagt Spil i mine Hænder, og at jeg i dette Øjeblik kunde have været en fri Mand. Jeg holdt Kortene op for Generalen.

"Se, Mylord!" næsten skreg jeg, "jeg spillede for min Frihed og jeg vandt. Thi som De ser, holder jeg paa Kongen!"

For første Gang fo'r der et let Smil over hans magre Ansigt.

"Tværtimod!" sagde han, "det er mig, der vandt, thi som De ser, holder min Konge paa Dem."

Hvorledes Kongen holdt paa Brigaderen.

Jeg fortalte Jer sidst, mine Venner, hvorledes Englænderne beholdt mig, efter at jeg havde spillet med Bart om min Frihed og vundet. Jeg skal i Aften fortsætte min Beretning.

Jeg skal love for, at de passede godt paa mig i Oporto, for ikke at give saa vigtig en Fange Lejlighed til at slippe bort. Den tiende Avgust blev jeg bragt om Bord paa det Skib, der skulde føre os til England, hvor alle vi Fanger blev indsat i et stort Fængsel, der var bygget til os i Dartmoor. Vi plejede at kalde det "L'hotel Français, et Pension", thi I forstaaer, at vi var raske Gutter, der ikke tabte Humøret for lidt Modgang.

[136]

Det var kun de Officerer, der nægtede at afgive Deres Æresord, der blev indkvarteret i Dartmoor, og Størstedelen af Fangerne var Menige fra Hær og Flaade. I spørger mig maaske, hvorfor jeg ikke vilde give mit Æresord, og derved komme til at nyde de samme Goder som mine Officerskammerater. Naa, jeg havde to Grunde, der hver for sig var afgørende nok.

For det første havde jeg saa stor Tillid til mig selv, at jeg følte mig overbevist om, at det nok skulde lykkes mig at undslippe. For det andet har min Familie, skønt gammel og anset, aldrig været velhavende, og jeg kunde ikke bringe det over mit Hjerte at beskære min Moders smaa Indtægter. Det at repræsentere i de engelske Familier, kostede Penge. Af disse Grunde foretrak jeg den levende Begravelse i det frygtelige Fængsel i Dartmoor.

Jeg skal nu fortælle Jer om mit Ophold i England, og hvorledes Lord Wellingtons Ord passede, da han sagde, at Kongen holdt paa mig.

Vi Officerer beboede en særlig Fløj af denne fæstningslignende Bygning, og det var en meget broget Flok, der her var bragt sammen. De havde ladet os beholde vore Uniformer, saa at der neppe var et Korps, der havde gjort Tjeneste under Victor, Massena eller Ney, som ikke var repræsenteret her, og som ikke havde været det fra det Øjeblik, Junot blev slaaet ved Vimiera. Der var Jægere i grønne Trøjer, Husarer som jeg selv, blaa Dragoner, hvidbrystede Lansenerer, Ingeniører, Grenaderer, Artillerister og Intendanten. Men Størsteparten var dog Søofficerer, thi England havde Overtaget til Søs.

[137]

Ikke saa snart var jeg kommen til Dartmoor, før jeg begyndte at lægge Planer om, hvorledes jeg skulde komme ud igen, og I kan sagtens tænke Jer, at det ikke varede længe, før jeg mente at have fundet en Udvej. Vi Officerer var blevne anbragte to og to i Cellen, og min Kammerat var en lang, tavs Fyr ved Navn Beaumont af det lette Artilleri; han var bleven taget til Fange af Englænderne ved Astorga.

Det er sjældent, jeg har mødt en Mand, som jeg ikke kunde gøre til min Ven, for mine Tilbøjeligheder og Optræden er — som I kender dem. Men denne Fyr havde aldrig et Smil tilovers for en Spøg eller Øre for mine Sorger. Han sad blot og saa hen for sig med sløve Øjne, saa at jeg tilsidst kom til det Resultat, at de to Aars Fangenskab havde gjort ham forrykt. Hvor jeg dog ønskede, at gamle Bouvet eller en af mine Kammerater blandt Husarerne var her i Stedet for denne Mumie. Men nu var han der en Gang, og jeg maatte se at drage ham til Nytte saa meget som muligt; thi mine Planer om Flugt kunde kun blive til Virkelighed, naar vi gjorde fælles Sag. Hvad kunde jeg vel udrette, uden at han opdagede det?

[138]

Jeg hentydede derfor først til mit Forehavende, senere talte jeg mere aabent, og jeg fik det Indtryk, at han var tilbøjelig til at tage Del i Flugtforsøget.

Jeg undersøgte Murene, jeg undersøgte Gulv og Loft, jeg bankede og huggede. Men alt syntes tykt og solidt. Døren var af Jern, lukket af en Springlaas, og den havde en lille Laage, hvorigennem Vagten kastede et undersøgende Blik to Gange hver Nat. I Cellen var der to Senge, to Stole, to Servanter, ellers intet. Men jeg ønskede mig ikke større Komfort. Hvornaar havde jeg i mit tolv Aars Feltliv haft saa megen? Men hvorledes skulde jeg slippe ud? Nat efter Nat laa jeg og tænkte paa mine femhundrede Husarer, og jeg havde frygtelige Mareridt, der afmaalede mig mit Regiment i det sørgeligste Forfald. En Gang blev det stikkende i en Mose, ved en anden Lejlighed blev det pryglet af i Kejsersens Nærværelse. Saa kunde jeg vaagne op, badet i Sved, og give mig til at banke paa Væggene.

Der var kun et eneste Vindue i Cellen, og selv dette var for lille til, at et Barn kunde slippe igennem det. Desuden var det beskyttet ved en tyk Jernstang i Midten. Som I vil se, var der ikke stor Mulighed for Flugt, men det gik mere og mere op for mig, at vore Anstrengelser maatte rettes imod det. For at gøre Sagen værre, førte det ud i Fængselsgaarden, som var omgivet af to høje Mure. Men, som jeg sagde til min mutte Kammerat, det er tidsnok at tale om Vistula, naar man er over Rhinen. Jeg brækkede et Stykke Jern af mit Sengested og gav mig derefter i Lag med at løsne Cementen, der holdt Jernstangen fast. Jeg arbejdede tre Timer ad Gangen og løb derefter hen til Sengen, naar jeg hørte Vagtens Skridt udenfor. Saa igen tre Timers Arbejde og ofte endnu tre, thi jeg syntes, Beaumont var saa sløv og klodset, at jeg ligesaa godt kunde gøre Arbejdet selv.

[139]

Jeg udmaalede mig, at tredje Husarregiment ventede paa mig udenfor Vinduerne med Trommer og Standarter, Leopard-Skaberakker og hele Pibetøjet. Saa kunde jeg arbejde som en besat, indtil min Jernstump blev vaad af Blod. Nat efter Nat brækkede jeg den stenhaarde Cement løs og

skjulte Stumperne under min Madras, indtil det Øjeblik endelig var inde, hvor jeg med et kraftigt Tag rykkede Jernstangen ud. Jeg var naaet det første Skridt hen imod min Frihed.

Derefter tog jeg fat i Muren, der omgav Vinduet. Efter tre Ugers Forløb havde jeg faaet løsnet saa mange Sten, at jeg kunde klemme mig ud igennem Aabningen. Alt var saaledes rede til vor Flugt. I vil forstaa, at jeg altid om Dagen satte Jernstangen og Stenene tilbage paa deres Plads, og Vagten opdagede heldigvis Intet. Tre Dage efter vilde det være Nymaane, og det forekom mig at være et gunstigt Øjeblik til at vove Flugtforsøget.

[140]

Da endelig den sidste Dag var gaaet, var jeg i saa nervøs Ophidselse, at jeg næsten ikke kunde beherske mig. Hvert Øjeblik faldt den Tanke mig ind, at Vagten havde opdaget, hvad vi havde for. Hvad min Kammerat angaar, da sad han paa sin Seng og bed Negle og skulede efter mig paa sin sædvanlige sløve Maner.

"Mod, min Ven!" hviskede jeg og bankede ham paa Skulderen, "De vil snart faa Deres Kammerater at se!"

"Det kan være meget godt," svarede han; "men hvorhen vil De flygte, naar De er sluppen ud?"

"Til Kysten!" svarede jeg. "Alt vil nok føje sig for en tapper Mand, og jeg skal hurtigt naa tilbage til mit Regiment."

"Det er nok rimeligere, at De kommer ned i et af de underjordiske Huller eller til en af Portsmouths Galejer," sagde han.

"En Soldat løber sin Risiko," bemærkede jeg; "det er kun en Kujon, der altid frygter det værste."

Jeg saa Rødmen stige op i hans gustne Kinder ved denne Bemærkning og var meget tilfreds hermed, thi det var det eneste Livstegn, som jeg nogen Sinde havde iagttaget hos ham. Et Øjeblik efter greb han efter sin Vandkande, som jeg formodentlig skulde have haft i Hovedet, men han nøjedes med at trække paa Skulderen og gav sig straks i Lag med sin Yndlingsbeskæftigelse: at bide Negle.

[141]

Da jeg hen paa Aftenen saa ud af mit Vindue, var Himlen kulsort. Regnen strømmede ned, og det blæste en hel Orkan. Af Vagten udenfor var der intet at se. Han havde uden Tvivl søgt Ly for Uvejret i en eller anden Krog. Jeg tog Jernstangen fra Vinduet, trak Stenene ud og gav min Kammerat Tegn til at krybe igennem Hullet.

"Jeg følger efter, Oberst!" sagde han.

"Vil De gaa først?" spurgte jeg.

"Jeg ser hellere, at De viser mig Vej."

"Kom saa lige bag efter mig, men kom stille, saafremt De har Deres Liv kært."

Jeg kunde i Mørket høre Fyrens Tænder klapre, og jeg tror ikke, at et Menneske nogensinde har haft en daarligere Hjælper til saa fortvivlet et Foretagende. Jeg greb imidlertid Jernstangen, stod op paa min Stol og pressede mit Hovede og mine Skuldre ud igennem Aabningen. Jeg var kommen omtrent halvvejs igennem, da min Kammerat pludselig greb mig i Benene og hylede, saa højt han kunde:

[142]

"Hjælp! Hjælp! En Fange er ved at undslippe!"

I kan tænke Jer mine Følelser i det Øjeblik. Jeg begreb straks, hvilket gement Spil denne modbydelige Fyr spillede. Hvorfor skulde han risikere sit Skind ved at klatre omkring paa Muren, naar han var sikker paa at blive frigivet, fordi han havde forhindret saa vigtig en Fanges Flugt. Jeg havde straks set, at han var en Kujon og en Ræv, men havde dog alligevel ikke tiltroet ham en saadan Nederdrægtighed. Jeg sprang tilbage i det mørke Kammer, greb ham i Struben og gav ham et Par Slag med Jernstangen. Ved det første Slag hylede han som en lille Køter, naar man træder den over Poterne. Ved det andet faldt han om paa Gulvet med en Grynten. Saa satte jeg mig hen paa Bænken og ventede resigneret paa, hvad dette vilde føre til.

Men der gik et Minut og endnu et, uden at jeg hørte anden Lyd end det tunge, næsten snorkende Aandedræt fra det sanseløse Vrag paa Gulvet. Skulde det være muligt, at hans advarende Skrig upaaagtede var døde hen i Stormens Brølen? Først var det kun et svagt Haab, et Minut senere var det sandsynligt, og efter endnu et Minuts Forløb var det sikkert. Der hørtes ingen Lyd fra Gangen udenfor og heller ingen fra Fængselsgaarden. Jeg tørrede den kolde Sved af min Pande og spurgte derefter mig selv, hvad jeg nu skulde gøre.

[143]

En Ting var sikkert. Manden paa Gulvet maatte dø. Hvis jeg lod ham blive tilbage, var det umuligt at vide, hvornaar han kom til sig selv og gjorde Anskrig. Jeg turde ikke tænde Lys, saa jeg følte mig frem i Mørket, indtil jeg rørte ved noget vaadt, som jeg vidste var hans Hovede. Jeg hævede min Jernstang, men der var noget, mine Venner, der forhindrede mig i at fuldføre mit Forsæt. I Kampens Hede har jeg gjort det af med mange Mennesker, hæderlige Mænd, der aldrig har fornærmet mig. Og her laa dette Vrag, et Dyr, der ikke fortjente at leve, som havde prøvet paa at styrte mig i Ulykke, og dog kunde jeg ikke faa mig selv til at knuse hans Pandeskal. Saadan en Gerning kunde være meget god for en spansk Bandit, men ikke for en Soldat og Gentleman som jeg. Jeg nøjedes derfor med at kneble ham og bandt ham derefter med Strimler af Sengetæppet. I den svækkede Tilstand, han befandt sig i, var der god Grund til at antage, at han i hvert Fald ikke kunde komme fri før Vagtens næste Inspektion. Af Beaumonts og mine egne

Lagener lavede jeg derefter Reb og bandt dette til Midten af min Jernstang, der var lidt over en Fod lang. Saa krøb jeg ud i Gaarden, hvor Regnen styrtede ned og Blæsten hylede endnu stærkere end før. Jeg holdt mig i Skyggen af Fængselsmuren, hvor der var saa ravende mørkt, at jeg ikke kunde se en Haand for mig. Derefter kastede jeg min Stang over Muren og halede i den, indtil den blev siddende fast i to af de Spiger, hvormed Murens Kant var besat. Jeg klatrede derefter op af Rebet, trak det op efter mig og sprang ned paa den anden Side. Paa lignende Maade kom jeg op paa den anden Mur og sad netop og skrævede imellem Spigerne, da jeg saa noget blinke i Mørket nedenunder. Det var Skildvagtens Bajonet, og da den anden Mur var betydeligt lavere end den første, var jeg nu saa tæt inde paa ham, at jeg næsten kunde naa ham. Da rejste han sig pludselig og slentrede af Sted i Plaskregnen. Jeg gled hurtigt ned ad Rebet, lod det blive hængende og styrtede af Sted i vildt Løb.

[144]

Himmel, hvor jeg løb! Stormen slog mig i Ansigtet, Regnen prikkede i min Hud. Jeg stak Foden i Huller, snublede over Rødder og faldt imellem Buske. Jeg var forreven, aandeløs og blødende. Min Tunge var som Læder, mine Fødder som Bly, og mit Hjerte bankede som en Kedeltromme. Men jeg løb, løb, løb!

Men Hovedet tabte jeg ikke, mine Venner! Der var Plan i, hvad jeg foretog mig. Vore Flygtninge søgte altid til Kysten. Jeg vilde søge ind i Landet, saa meget desto mere, som jeg havde fortalt Beaumont det modsatte. Jeg vilde flygte imod Nord, medens de vilde søge mig imod Syd. Maaske vil I spørge mig, hvorledes jeg kunde holde rede paa Verdenshjørnerne i saadan en Nat. Jeg svarer, at jeg havde lagt Mærke til, at Vinden kom fra Nord, og at jeg altsaa løb i den rigtige Retning, naar jeg havde Vinden imod mig.

[145]

Jeg styrtede altsaa af Sted paa denne Maade, da jeg saa to gule Lys skinne frem af Mørket lige foran mig. Jeg standsede et Øjeblik og overvejede, hvad jeg skulde gøre. Jeg var stadig i min Husaruniform, og jeg maatte nødvendigvis skaffe mig nogle Klæder, der ikke røbede mig. Dersom disse Lys kom fra en Bondegaard, var det sandsynligt, at jeg der kunde finde, hvad jeg søgte. Jeg nærmede mig derfor, ked af, at jeg havde maattet efterlade min Jernstump, thi jeg var fast besluttet paa, at Folk ikke skulde fange mig levende!

Men jeg opdagede snart, at det ikke var nogen Bondegaard. Lysene var to Lygter, der hang paa hver sin Side af en Vogn, og ved deres Skær saa jeg, at en bred Landevej laa foran mig. Skjult mellem Buskene iagttog jeg, at der var to Heste for Ekvipagen, at en ungdommelig Kusk stod ved Hovederne af dem, og at Vognens ene Hjul laa paa Vejen ved Siden af ham. Saa blev Vinduet slaaet ned, og et kønt lille Ansigt under en Kappe tittede ud.

"Hvad skal vi dog stille op?" udbrød Damen; "Sir Charles maa være faret vild, og jeg maa tilbringe Natten her paa Landevejen."

[146]

"Maaske jeg kan være Dem til nogen Nytte, Frue!" sagde jeg og kravlede fra Buskadset ud i Lygteskæret. En Kvinde i Nød er hellig for mig, og denne var endda ung og smuk. I maa erindre, at skønt jeg var Oberst, var jeg den Gang kun otte og tyve.

Du gode Gud, hvor hun skreg op, og hvor Kusken gloede! I vil forstaa, at efter mit Løb i Mørket var min Chako bulet, mit Ansigt tilsølet og min Uniform iturevet og snavset, saa jeg var just ikke den Slags Person, man helst vil møde om Natten paa en øde Vej.

"Jeg beklager meget at have forskrækket Dem, Frue!" sagde jeg, "jeg hørte tilfældigvis Deres Bemærkning til Kusken og kunde ikke afholde mig fra at tilbyde Dem min Tjeneste." Jeg sluttede med et Buk. I kender mit Buk og kan forstaa, hvilket Indtryk det gjorde paa Kvinden.

"Jeg er Dem meget forbunden, Sir!" sagde hun, "vi har haft en frygtelig Rejse, siden vi forlod Tavistock. Til Slut er et Hjul gaaet af vor Vogn, og her ligger vi midt paa Heden. Min Mand, Sir Charles, er gaaet efter Hjælp, men jeg frygter for, at han er faret vild."

Jeg skulde til at udtale nogle deltagende Ord, da jeg ved Siden af Damen fik Øje paa en sort Rejsekappe, besat med Astrakan, som hendes Ledsager maatte have efterladt. Det var netop, hvad jeg behøvede for at skjule min Uniform. Ganske sandt, jeg følte mig omtrent som en Landevejsrøver, men hvad skulde jeg gøre? Nød bryder alle Love, og jeg var i Fjendens Land.

[147]

"Jeg antager, Frue, at det er Deres Mands Kappe," bemærkede jeg, "De vil sikkert tilgive mig, at jeg bliver nødt til —". Jeg halede den ud gennem Vinduet, medens jeg talte.

Jeg kunde se, at der over hendes Ansigt gled et Udtryk af Forbavselse, Frygt og Afsky.

"Hvor har jeg dog taget Fejl af Dem!" udbrød hun. "De kommer for at plyndre og ikke for at hjælpe mig. De har en dannet Mands Væsen, og dog stjæler De min Mands Kappe."

"Frue!" sagde jeg, "jeg beder Dem om ikke at dømme mig, før De ved alt. Det er ganske nødvendigt for mig at komme i Besiddelse af Kappen. Men saafremt De vil have den Godhed at sige mig, hvem det er, der har den Lykke, at være Deres Mand, skal jeg sørge for, at Kappen bliver sendt tilbage."

Hendes Ansigt blev mildere, skønt hun stadig anstrængte sig for at se fortørnet ud.

"Min Mand," sagde hun, "er Sir Charles Meredith, og han er paa Vej til Dartmoor Fængsel med vigtige Statspapirer. Jeg beder Dem, Sir, om at forlade os og ikke tage noget med, som tilhører ham."

"Der er kun en Ting, der tilhører ham, som jeg begærer!" svarede jeg.

[148]

"Og den har De allerede fjernet fra Vognen!"

"Nej!" sagde jeg, "den er der endnu!"

Hun lo paa sin frejdige, engelske Maade.

"Dersom De i Stedet for at sige mig Komplimenter blot vilde lægge min Mands Kappe — — ", begyndte hun.

"Frue!" svarede jeg, "hvad De beder mig om, er ganske umuligt. Dersom De vil tillade mig at stige ind i Vognen, skal jeg forklare Dem, hvor nødvendig Kappen er for mig."

Himlen maa vide, hvilke Daarskaber jeg kunde have indladt mig paa, saafremt jeg ikke i dette Øjeblik havde hørt et svagt "Hallo!" i det Fjerne, hvad der blev besvaret af den lille Kusk. Gennem Regn og Mørke saa jeg en Lygte, der hurtigt kom nærmere.

"Jeg beklager meget, Frue, at jeg ser mig nødsaget til at forlade Dem," sagde jeg. "Bed Deres Mand være forsikret om, at jeg nok skal passe paa hans Kappe." Skønt jeg havde Hastværk, fik jeg dog Tid til at kysse Damens Haand, men hun snappede den hurtigt til sig gennem Vinduet og lod til at være fornærmet over min Dristighed. Da Lygten ikke var langt borte, og den ungdommelige Kusk nu gjorde Mine til at ville hindre min Flugt, forsvandt jeg imidlertid skyndsomst i Mørket. Jeg var ung og stærk, med Muskler af Staal og havde et Legeme, der var hærdet gennem tolv Aars Liv i Felten. Jeg fortsatte min vilde Flugt i omtrent tre Timer, stadig imod Nord, med Ansigtet imod Vinden. Paa dette Tidspunkt antog jeg, at jeg var mindst fem Mil fjernet fra Fængslet. Dagen var ved at bryde frem. Jeg lagde mig derfor ned mellem nogle Buske, som voksede paa Toppen af en lille Høj midt i Heden, for at holde mig skjult indtil Aften. Det var ikke noget helt fremmed for mig at sove i Storm og Regn, og efter at jeg havde svøbt mig ind i den tykke, varme Kappe faldt jeg snart i Søvn.

[149]

Men det var ingen forfriskende Søvn. Jeg tumlede omkring i de vildeste Drømme, hvor alt gik rent galt for mig. Tilsidst, husker jeg, angreb jeg en hel Karré ungarske Grenaderer med en enkelt Eskadron af mine Husarer paa udmattede Heste, netop som jeg gjorde ved Elchingen. Jeg stod op i Stigbøjlerne og raabte "Leve Kejseren!", og mine Husarer brølede "Leve Kejseren!" Jeg sprang op fra min haarde Seng med Raabet endnu lydende i mine Øren, gned mine Øjne og kiggede frem fra mit Skjul. I Morgenens klare Lys saa jeg det, jeg sidst havde ventet eller ønsket at se.

Det var Dartmoor Fængsel! — Der laa det, stygt og uhyggeligt, kun et Par hundrede Alen borte. Var jeg løbet blot nogle faa Minutter mere i Mørket, vilde jeg have rendt Hovedet mod Fængselsmuren. Jeg blev saa rystet ved Synet, at det først efter nogen Tids Forløb gik op for mig, hvorledes det hele hang sammen. Men saa forstod jeg det og gav mig til at dunke mig selv i Hovedet af lutter Fortvivlelse. Vinden var slaaet om fra Nord til Syd i Løbet af Natten, og da jeg stadig havde holdt mig op imod den, var jeg saaledes løbet halvtredje Mil ud og halvtredje Mil tilbage for at ende, hvor jeg begyndte. Naar jeg tænkte paa mit Hastværk, mine Fald, paa hele min fortvivlede Flugt gennem Mørke, Storm og Slud, og at det altsammen skulde ende saaledes, syntes det hele mig saa forrykt, at min Fortvivlelse pludselig slog over i Lystighed. Jeg kastede mig ned mellem Buskene og lo, lo, lo, indtil mine Sider var helt ømme. Derefter svøbte jeg mig ind i min Kappe og overvejede, hvad der nu var at gøre.

[150]

En Lære har jeg høstet i mit omflakkende Liv — den aldrig at kalde noget en Ulykke, før man har set Enden paa det. Har ikke hver Time sine Overraskelser? I dette Tilfælde saa jeg, at Heldet havde gjort mere for mig end den snedigste Beregning. Mine Forfølgere troede selvfølgelig, at de skulde søge mig i Retning af det Sted, hvor jeg havde sikret mig Charles Merediths Kappe og fra mit Skjul kunde jeg se dem skynde sig netop i Retning af dette Punkt. Ingen af dem drømte om, at jeg laa fredeligt mellem de grønne Grene og lo dem ud. Fangerne havde selvfølgelig hørt min Flugt omtale, og Dagen igennem klang deres udfordrende Raab hen over Heden og lød i mine Øren som et velkomment Bud om Sympati og Kammeratskab. En Gang kom der høje Vredesudbrud, og kort efter saa jeg Beaumont med Hovedet indhyllet i Bandager blive ført tværs over Gaarden af to Vogtere. Jeg kan ikke sige Jer, hvor dette Syn glædede mig, thi det viste, at jeg ikke havde dræbt ham, og desuden, at mine Medfanger kendte Sammenhængen med min Flugt.

[151]

Hele Dagen laa jeg skjult under Buskene. Mine Lommer var fyldte med Brød, som jeg havde sparet sammen af mine Rationer, og ved at gennemsøge Kappen, fandt jeg et rødt Silketørklæde, en Skildpaddes Snustobaksdaase og en lille Sølvflaske fuld af Whisky og Vand. Desuden fandtes der en stor blaa Konvolut med et rødt Segl, adresseret til Direktøren for Dartmoor Fængsel.

Dette Brev skaffede mig en Del Hovedbrud, thi Direktøren havde altid behandlet mig med den største Hensynsfuldhed, og det krænkede min Æresfølelse, at jeg skulde komme til at blande mig i hans Korrespondance. Jeg havde halvvejs bestemt mig til at lægge Brevet under en Sten i Nærheden af Fængslet, men det vilde blot lede dem paa mit Spor. Jeg besluttede mig til at beholde Brevet og haabede paa, at der vilde komme en Lejlighed, hvor jeg kunde sende det tilbage til Adressaten. Foreløbig gemte jeg det i min Inderlomme.

Jeg skal ikke trætte Jer, mine Venner, med at fortælle Jer om de Strabadser, jeg derefter maatte gennemgaa, men vil nøjes med at berette om Slutningen paa Æventyret. Det stod mig klart, at jeg maatte se at faa en anden Paaklædning end min forræderske Uniform, saafremt det vedvarende skulde lykkes mig at undgaa mine Forfølgere. Da syntes det, som om Himlen vilde sende mig Hjælp, thi jeg saa en ung Fyr komme springende i et hvidt Flonelssæt, og med en fiks Kasket paa

[152]

Hovedet. Da han kom hen til mig, sprang jeg frem imod ham.

"De maa meget tilgive mig, min Herre," sagde jeg, "men jeg er desværre nødsaget til at maatte affordre Dem Deres Klæder."

"Affordre mig hvad?" raabte han.

"Deres Klæder!" gentog jeg.

Han stod med Hænderne i Lommen, og der fo'r et fornøjet Smil over hans Ansigt.

"Naa, saa De vilde sætte Pris paa at faa Fingre i mine Klæder," svarede han endelig. "Jeg er imidlertid bange for, at De denne Gang er gaaet galt i Byen. Jeg ved, hvem De er. De er en Franskmand, der er løbet bort fra Fængslet dernede, hvad enhver kan se med et halvt Øje. Derimod kender De ikke mig, thi ellers vilde De ikke have fattet saa forrykt en Plan. Jeg er Bristol Bustler, Verdensmesteren i Boksning."

"De er sikkert en meget dygtig Mand, Sir!" svarede jeg, "men naar jeg fortæller Dem, at De staar overfor Oberst Etienne Gerard af Conflans Husarer, vil De sikkert hurtigt indse Nødvendigheden af at trække af Deres Klæder uden yderligere Snak." [153]

I Stedet for at svare, eller gøre, som jeg sagde, stillede han sig i Positur. Et Øjeblik efter havde han mine Støvler i Maven. Men i samme Nu fløj mine Ben i Vejret, tusinde Stjerner straaledede for mine Øjne, mit Hoved blev slynget mod en stor Sten, og jeg tabte Bevidstheden.

Da jeg atter kom til mig selv, laa jeg paa en Rulleseng i et tarveligt Værelse. Det snurrede fælt i mit Hoved, og da jeg følte med Haanden til det, var der en Knude saa stor som en Valnød over mit ene Øje. En skarp Lugt skar i min Næse, og jeg opdagede hurtigt, at en Klud, dypet i Eddike, var bundet om min Pande. I den modsatte Ende af Værelset sad den frygtelige lille Mand og badede sit nøgne Knæ med en lind Salve. Saa hørte jeg Lyden af Hestehove udenfor, og et Øjeblik efter traadte Direktøren for Dartmoor Fængsel ind i Værelset, fulgt af seks Fængselsbetjente.

"De ser, Oberst," sagde han med et bittert Smil, "vi fandt Dem dog tilsidst!"

Naar en tapper Mand har gjort sit yderste, og det alligevel er slaaet Fejl for ham, viser han sit Mod ved den Maade, hvorpaa han bærer sit Nederlag.

"Paa en Maade er jeg glad ved atter at hilse paa Dem, min Herre," svarede jeg roligt og værdigt, "thi jeg har været saa uheldig at maatte tilbageholde et Brev til Dem." [154]

Han saa forbavset paa mig. Med lidt Besvær fik jeg fat i Brevet, som han aabnede. Jeg saa et ejendommeligt Smil brede sig over hans Ansigt, medens han læste det.

"Dette maa være det Brev, som Sir Charles Meredith mistede," sagde han.

"Det laa i hans Frakkelomme."

"De har været i Besiddelse af det i to Dage."

"Ja, siden i Forgaars Nat!"

"Og ved ikke, hvad det indeholder?"

Jeg sendte ham et fortørnet Blik, thi hans Spørgsmaal forundrede mig.

Til min Forbavselse brød han ud i en støjende Latter.

"Oberst," sagde han og viskede Taarerne af Øjnene, "De har sandelig skaffet ikke alene os, men ogsaa Dem selv en hel Del unødigt Bryderi. Tillad mig at læse dette Brev, som De har ført med paa Deres Flugt, op for Dem."

Nu skal I høre, hvad det indeholdt:

"Efter Modtagelse af denne Skrivelse anmodes De om at løslade Oberst Etienne Gerard af tredje Husarregiment, der er bleven udvekslet med Oberst Mason af Hesteartilleriet, nu i Verdun." [155]

Og medens han læste, lo han atter, Vogterne lo, og Fyren med det ømme Knæ lo. Da jeg hørte den almindelige Munterhed og tænkte tilbage paa alle de Farer og Anstrengelser, som jeg til ingen Nytte havde gennemgaaet, kunde jeg da andet end le med? Og var det ikke alligevel mig, der havde mest Grund til at le? Thi foran mig havde jeg mit kære Frankrig, min Moder, Kejseren og mine Husarer, medens der bag mig laa det mørke Fængsel og den engelske Konges tunge Haand.

VI.

Hvorledes Brigaderen spillede om et Kongerige.

I ved alle, mine Venner, at efter det russiske Felttog blev Resterne af vor stakkels Hær

indkvarteret langs Elbens vestlige Bred, hvor Mandskabet skulde forsøge at faa det frosne Blod i Aarerne tøet op, og ved godt tysk Øl atter faa lidt Kød paa Knoglerne. Imidlertid blev der altid et eller andet tilbage i Rusland, og jeg tør nok paastaa, at tre store Furagevogne ikke vilde have afgivet tilstrækkelig Plads til alle de Fingre og Tæer, der var frosne af under Tilbagetoget. Alligevel maatte vi takke Skaberen for vort Held, naar vi tænkte paa vore stakkels Kammerater, som vi havde maattet lade blive tilbage paa Snemarkerne, — disse frygtelige Snemarker! Den Dag i Dag holder jeg ikke af at se rødt og hvidt sammen, mine Venner. Blot et rødt Lommetørklæde paa mit hvide Sengetæppe kan hensætte mig i de frygteligste Drømmerier. I vil aldrig faa mig til at fortælle Jer om det russiske Felttog, thi Tanken alene er nok til at gøre min Vin sur og forvandle min Tobak til Halm.

[156]

Af den halve Million Soldater, der gik over Elben i 1812, vendte kun omtrent fyrretyve Tusind Infanterister tilbage i Foraaret 1813. Men det var frygtelige Mænd, disse fyrretyve Tusinde. Mænd af Staal, vante til at indtage deres Maaltider paa Hesteryggen, at sove i Sneen og opfyldte af Raseri og Had til Russerne. De skulde holde Stillingen ved Elben, indtil den store Hær af udskrevne, som Kejseren kaldte under Fanerne i Frankrig, var rede til at hjælpe dem med at gaa over Floden endnu en Gang.

Kavalleriet var i en jammerlig Forfatning. Mine Husarer laa i Borna, og da jeg første Gang inspicerede dem, brast jeg i Taarer ved Synet af dem. Mine prægtige Fyre og mine dejlige Heste — mit Hjerte krympede sig ved at se, i hvilken Forfatning, de var kommen. "Fat Mod," tænkte jeg. "Regimentets Tab har været stort, men Eders Oberst har I dog endnu." Jeg gik straks i Lag med at rekonstruere Korpset, og havde faaet to gode Eskadroner samlet sammen, da der udgik Ordre til alle Oberster i Kavalleriet om øjeblikkelig at begive sig til Regiments-Depoterne i Frankrig for at organisere Rekrutterne til det kommende Felttog.

[157]

I tror sagtens, mine Venner, at mit Hjerte svulmede af Glæde ved Udsigten til at gense Frankrig. Jeg vil ikke skjule for Jer, at jeg blev lykkelig over at skulle gense min Moder og en og anden lille Kæreste, men der var andre i Hæren, der havde flere Berøringspunkter hjemme. Jeg vilde gerne have byttet med enhver, der havde Kone og Børn, og som dog maatte blive, hvor de var. Imidlertid nytter det ikke at klage, naar det blaa Papir med den lille røde Seddel ankommer, og paa mindre end en Time var jeg paa Vej fra Elben til Vogeserne. Alligevel — der vilde nu komme en roligere Tid for mig. Krigen laa bagved mig og Freden forude. Saaledes omtrent var mine Tanker, da Trommernes Lyd efterhaanden døde bort, og medens den lange, hvide Vej snoede sig foran mig gennem Sletter, Skove og Bjerge, med Frankrig et Sted hinsides den blaa Dis, der laa ude i Horisonten.

Det er interessant, men ikke altid heldigt, at ride gennem en Hærs Arrièregarde. I Høstens Tid behøver Soldaterne liden eller ingen Ekstraforplejning. De forsyner sig med Korn fra Markerne, naar de passerer forbi, og maler det i deres Lejr. Alt gaar i en Haandevending. Det var altid paa denne Tid af Aaret, at hine hurtige Marscher fandt Sted, der opfyldte Evropa med Frygt og Forbavselse. Nu var det imidlertid udsultede Soldater, der skulde fedes, og jeg maatte hvert Øjeblik holde ned i Grøften, naar Faarene fra Coburg eller Okserne fra Bayern blev drevne forbi mig, efterfulgt af Vogne, fyldte med Øl fra Berlin eller god fransk Cognak.

[158]

I forstaar, at jeg blev snart led og ked af disse ufrivillige Ophold. Jeg kom ligefrem i godt Humør, da jeg naaede Altenburg og opdagede, at Vejen delte sig i to, og at jeg kunde tage den sydlige hurtigere Vej. Der var kun faa Vejfarende herfra indtil Greiz, og Stien snoede sig gennem Skove af Eg og Bøg. I vil sagtens finde det mærkeligt, at en Oberst ved Husarerne atter og atter holdt sin Hest an for at beundre Udsigten, men saafremt I havde tilbragt seks Maaneder paa de russiske Snemarker, vilde I have forstaaet mig bedre.

Der var dog noget, der optog mig mere end Skovenes Skønhed, og det var den Befolkning, jeg kom i Berøring med. Vi havde altid staaet paa en god Fod med Tyskerne, og i de sidste seks Aar havde vi ikke mærket til, at de bar Nag til os, fordi vi havde lavet lidt om paa deres Landkort. Vi havde vist Mændene smaa Elskværdigheder og havde til Gengæld modtaget saadanne af Kvinderne. Det gode, hyggelige Tyskland var blevet et andet Hjem for os alle. Men nu var der i dette Folks Opførsel kommet noget, som jeg ikke kunde forklare mig. Paa Landevejen besvarede man ikke min Hilsen, i Skovegnene vendte man Hovedet bort for at undgaa at se mig, og i Landsbyerne kunde Folk samle sig i Klynger og skule til mig, naar jeg red forbi.

[159]

Det var i en lille Landsby ved Schmolin, en halv Mils Vej fra Altenburg, at Forholdene blev mig endnu mere brogede. Jeg gjorde Ophold i en Kro for at væde mit Overskæg og give Violette et Foder. Det var min Agt at sige Pigen, der opvartede mig, en Artighed og om muligt faa anbragt et Kys, men hun syntes ikke modtagelig for nogen af Delene og sendte mig et vredt Blik. Da jeg hævede mit Glas for at hilse paa Folkene, som sad og drak deres Øl lige udenfor Døren, vendte de mig alle Ryggen med Undtagelse af en spinkel Fyr, der udbrød: "Dette er vor Skaal, Drengel! Det er Skaalen for Bogstavet T." Saa tømte de alle deres Krus under en Lattersalve, der klang ildevarslende i mine Øren.

Jeg brød mit Hoved med, hvad denne studeagtige Optræden skulde betyde, da jeg, medens jeg red ud af Landsbyen, fik Øje paa et stort T., der nylig var skaaret ind i Barken paa et stort Træ. Under mit Ridt om Morgenen, havde jeg set adskillige T'er, men havde ikke skænket dem nogen Tanke, før Knøsens Ord i Landsbykroen havde henledt min Opmærksomhed paa dem. Da en velklædt Rytter i samme Øjeblik passerede forbi mig, vendte jeg mig om imod ham for at faa Gaaden løst.

[160]

"Kan De sige mig, min Herre, hvad Bogstavet T. betyder?"

Han saa først paa det og betragtede mig derefter paa den besynderligste Maade. "Unge Mand," svarede han, "det betyder ikke det samme som Bogstavet N."

Før jeg kunde udsørge ham yderligere, satte han Sporene i Hestens Side og var borte.

Til en Begyndelse skænkede jeg ikke hans Ord synderlig Opmærksomhed, men da jeg travede videre, drejede Violette et Øjeblik sit kønne Hoved, og mit Øje fangede Glimtet af det gyldne "N" i Bidslet. Det var Kejsereens Tegn. Og disse Tegn betød altsaa noget, der var modsat det. Der maatte være sket vigtige Ting i Tyskland, medens vi havde været borte; maaske den sovende Jætte var ved at vaagne. Jeg tænkte paa de modvillige Ansigter, som jeg overalt havde mødt, og det forekom mig, at saafremt jeg havde kunnet se ind i disse Folks Hjerter, kunde jeg have bragt mærkelige Nyheder med mig til Frankrig. Men dette gjorde mig blot endnu ivrigere efter at naa frem til mine Rekrutter og endnu en Gang at se stærke Eskadroner bag Kedeltrommerne.

Medens disse Tanker fo'r gennem min Hjerne, var jeg kommen til en aaben Plads i Skoven, og ved Siden af Vejen laa der en stor Stak af Risbrænde. Idet jeg passerede forbi, lød der en skarp Lyd ud fra Grenene, og da jeg saa mig om, fik jeg Øje paa en Mand, der stirrede paa mig — et varmt, rødt Ansigt som en Mands, der er ude af sig selv af Spænding og Ophidselse.

[161]

Jeg saa straks, at det var den samme Herre, som jeg havde stillet Spørgsmaalet en Time tidligere i Landsbyen.

"Kom nærmere," hviskede han, "men roligt og forsigtigt! Maaske har vi i dette Øjeblik Spioner om os, og jeg er dødsens, saafremt man ser mig tale med Dem."

"Dødsens!" hviskede jeg; "hvem skulde bringe Dem i Døden?"

"Tugendbund! Lützows natlige Jægere! I Franskmand lever paa en Krudttønde, og Luntten er allerede tændt!"

"Dette kommer mig lidt overraskende!" svarede jeg og lænede mig ud over Hesten; "men hvad er dette Tugendbund?"

"En hemmelig Sømmenslutning, der har planlagt en stor Folkerejsning, hvis Formaal er at jage Jer bort fra Tyskland, som I nylig blev jagte ud af Rusland."

"Og det er derfor, at disse T'er er anbragt rundt omkring?"

"Ja, det er Signalet. Jeg kunde have fortalt Dem dette i Landsbyen, men jeg turde ikke vise mig i længere Samtale med Dem. Jeg galopperede imidlertid igennem Skoven for at træffe Dem her og holdt saa vidt muligt mig og min Hest skjult."

[162]

"Jeg er Dem virkelig forbunden!" svarede jeg, "saa meget mere, som De er den eneste Tysker, jeg har mødt i Dag, der har vist almindelig Velopdragenhed."

"Alt, hvad jeg ejer, har jeg tjent ved Kontrakter med den franske Hær!" vedblev han. "Deres Kejser har været min Velgører. Jeg beder Dem nu ride videre; vi har allerede talt for længe sammen. Men tag Dem i Agt for Lützows natlige Jægere!"

"Banditter?" spurgte jeg.

"Det er Tysklands bedste Mænd," svarede han; "men fortsæt for Guds Skyld Deres Ridt; thi jeg har sat mit Liv og mit gode Navn paa Spil ved at bringe Dem denne Advarsel."

I kan tænke Jer, at saafremt jeg tidligere havde tænkt lidt over Tingene, blev jeg ikke lettere om Hjertet efter denne mærkelige Samtale bag Riskvistene. Hvad der imidlertid havde større Indvirkning paa mig end hans Ord, var hans bævende Stemme, hans Ansigt og hans Øjne, der skævede til højre og venstre, og i hvilke der kom et forskrækket Glimt, blot en Gren knagede. Han var aabenbart hensat i en Tilstand af sanseløs Rædsel, og maaske med god Grund, thi kort efter, at jeg havde forladt ham, hørte jeg et Bøsseskud og et Raab bag ved mig. Det kan jo have været en eller anden Jæger, der har kaldt paa sine Hunde, men i hvert Fald hverken saa eller hørte jeg senere noget til denne Mand.

[163]

Efter denne Episode holdt jeg selvfølgelig skarpt Udkig og red til, hvor Landskabet var aabent, men forsigtigt, hvor der kunde ligge Baghold. Det var nødvendigt for mig at opstille denne Regel og følge den, thi halvandet hundrede Mil skilte mig fra den franske Grænse. Alligevel kunde jeg ikke lade være at smile af min egen Forsigtighed, thi Tyskerne havde altid forekommet mig at være blide og elskværdige Folk, hvis Fingre passede bedre om en Pibespids end om Sværdhæftet. Jeg skulde hurtigt erfare, hvor grundigt jeg havde taget fejl.

Jeg var kommen til et Sted, hvor Vejen løb gennem en vild Bjergtragt og forsvandt ind i en Egeskov. Jeg kan omtrent have været halvvejs oppe ad Bakken, da jeg saa noget glimte under Træernes Skygge og en Mand komme til Syne, iklædt en Frakke, der var saa overbroderet med Guld, at han lyste som et Fyrtaarn midt i Solskinnet. Han syntes at være beruset, thi han vaklede fra den ene Side af Vejen til den anden, da han kom imod mig. Han holdt en af sine Hænder op til Hovedet, og om Halsen havde han et rødt Lommetørklæde.

Jeg holdt min Hoppe an og betragtede ham med Væmmelse, thi jeg fandt det mærkeligt, at en Mand, der bar saa straalende en Uniform, vilde vise sig i en saadan Tilstand i det klare Dagslys. For sit Vedkommende stirrede han uafbrudt paa mig og kom langsomt ned imod mig, idet han hvert Øjeblik standsede og søgte Støtte op ad en Træstamme. Da jeg atter red fremad, hørte jeg ham udstøde et Glædesraab, saa ludede han forover og faldt med et Brag hen ad den støvede Vej.

[164]

Han strakte Hænderne fremad under Faldet, og jeg saa nu, at hvad jeg havde antaget for et rødt Tørklæde, i Virkeligheden var et frygteligt Saar i hans Hals, ud af hvilket der hang en stor Klump af størknet Blod.

"Min Gud!" raabte jeg og sprang ham til Hjælp. "Og jeg, der troede, at De var beruset!"

"Ikke beruset, men døende!" svarede han; "men jeg takker Himlen for, at jeg har mødt en fransk Officer, medens jeg endnu er i Stand til at tale."

Jeg bar ham hen i Lyngen og hældte noget Cognac i Halsen paa ham.

"Hvem har gjort dette?" spurgte jeg, "og hvem er De? De er Franskmand, og dog er Deres Uniform ganske fremmed for mig."

"Saaledes er Uniformen i Kejsereens nye Æresgarde. Jeg er Markien af Château St. Arnaud og er den niende af min Slægt, som dør for Frankrig. Jeg er bleven forfulgt og saaret af Lützows Jægere, men fandt et Skjulested i Buskadset derhenne og ventede der i Haabet om, at en Franskmand skulde komme forbi. Jeg kunde ikke straks se, om De var Ven eller Fjende, men jeg følte, at Døden nærmede sig, og at jeg derfor maatte løbe Risikoen."

[165]

"Hold Modet oppe, Kammerat!" sagde jeg, "jeg har set Folk med værre Saar, der endda er komne over det."

"Nej! Nej!" hviskede han, "det er snart forbi."

Han lagde sin Haand paa min, da han talte, og jeg saa, at hans Tungespids allerede var blaa.

"Jeg har vigtige Papirer her i min Frakke, som De hurtigst maa bringe til Prinsen af Sachsen-Feldstein paa hans Slot ved Hof. Han er os stadig tro, men Prinsessen er vor dødelige Fjende, og arbejder ihærdigt paa at faa ham til at erklære sig imod os. Dersom dette Anslag lykkes, og han gør det, vil det sikkert virke bestemmende paa alle dem, der endnu staar vaklende, thi Kongen af Preussen er hans Onkel og Kongen af Bayern hans Fætter. Disse Papirer vil bevare ham for os, dersom de blot kan naa ham, før han har gjort det afgørende Skridt. Læg Papirerne i hans egne Hænder endnu i Nat og maaske har du bevaret hele Tyskland for Kejsereen. Var min Hest ikke bleven skudt under mig, vilde jeg, saaret, som jeg er — —"

En Rysten for gennem ham og hans kolde Haand greb saa fast om min, at den blev ligesaa blodløs som hans egen. Saa faldt hans Hoved med et Suk bagover, og han var død.

[166]

Dette var jo en køn Begyndelse paa min Rejse hjemad. Jeg fik her overdraget en Sendelse, som jeg kendte meget lidt til, som vilde bringe mig til at bryde min Ordre og som dog alligevel var af en saadan Betydning, at jeg ikke kunde lade den overhørig. Jeg aabnede Markiens Frakke, hvis Glimmer med velberaad Hu var valgt af Kejsereen for at virke tiltrækkende paa disse unge Aristokrater, der skulde skaffe hans Garde nye Regimenter. Jeg trak en lille Pakke Papirer frem, ombundet med Silke og adresseret til Prinsen af Sachsen-Feldstein. I det ene Hjørne stod der skrevet med en springende, skødesløs Haandskrift: "Haster og meget vigtigt." Dette var en Ordre til mig, disse fire Ord, — en Ordre saa klar og bestemt, som var den kommen lige fra de faste Læber, og med de kolde, graa Øjne stirrende ind i mine. Mine Rekrutter maatte vente paa mig, den døde Markis fik ligge, hvor han laa, mellem Lyngtoppene, — disse Papirer *skulde* komme Prinsen i Hænde samme Nat, saafremt det blot paa nogen Maade vilde lykkes mig og Violette at slippe igennem.

Jeg var egentlig ikke bange for at lægge Vejen igennem Skoven, thi jeg havde erfaret i Spanien, at det er mest farefrit at passere igennem et Land i Oprør, lige efter et Overfald, og at omvendt de farefulde Øjeblikke er inde, naar alt aander Fred. Men da jeg raadspurgte mit Kort, saa jeg, at Hof laa mere i Retningen Syd og at jeg kunde naa den nærmere ved at holde over Heden. Jeg sprang derfor op paa Hesten og var næppe naaet et halvt hundrede Alen bort, før to Karabinskud lød ud fra Buskadset og en Kugle for summende som en Bi forbi mig. Disse natlige Jægere var aabenbart dristigere i deres Angreb end Banditterne i Spanien, og det stod mig klart, at min Sendelse vilde være endt, hvor den var begyndt, saafremt jeg havde holdt mig paa Vejen.

[167]

Det var et vildt Ridt, — et Ridt for slappe Tøjler over Hede og Marker, gennem Hegn og over Vandløb. Men Violette løb, løb som aldrig før og som hun følte, at hendes Rytter bar Tysklands Skæbne under Knapperne paa sin Pelisse. De vilde Duer, der fløj over vore Hoveder, kom ikke hurtigere frem end Violette og jeg. Jeg tænkte ikke mere paa mit Liv end paa de Jordklumper, der blev kastet op i Luften fra min Hests Hove.

Vi passerede endnu en Gang Vejen i Skumringen og galopperede ind i den lille Landsby Lobenstein. Men vi var neppe komne ind paa Stenbroen, før en af min Hoppes Sko sprang af, saa at jeg maatte føre hende hen til Landsbysmeden. Da denne imidlertid havde slukket sin Ild og endt sit Dagværk, vilde det i det mindste vare en Time, før jeg kunde fortsætte til Hof. Jeg haabede i hvert Fald at kunne aflevere Brevene til Prinsen samme Nat og Morgenen efter være paa Vej til Frankrig med Depeschen til Kejsereen i min Lomme. Jeg skal nu fortælle, hvad der hændte mig i Lobenstein.

[168]

Rasende over mit Uheld gik jeg hen i Kroen og forlangte en kold Kylling og en Flaske Vin. Jeg var ved at lade begge Dele vederfares Retfærdighed, da jeg hørte et Spektakel af den anden Verden i Korridoren udenfor min Dør. Først tænkte jeg, at det var nogle Krogæster, der var komne i Totterne paa hverandre, og lod dem derfor ordne deres egne Affærer, som de bedst kunde. Men pludselig hørte jeg en Lyd, der kunde have faaet Etienne Gerard til at springe op fra sit Dødsleje.

Det var en Kvindes skingrende Nødsskrig. Min Kniv og Gaffel faldt klirrende ned paa Tallerkenen, og et Øjeblik efter stod jeg midt i Klyngen, som havde samlet sig udenfor min Dør.

Min pluskæbede Vært og hørlokkede Værtinde, to Staldkarle og en Kammerpige stod der sammen med et Par Landboere. De brugte Mund efter bedste Evne, og Genstanden for deres Vrede viste sig at være den skønneste Kvinde, en Mand kan have set for sine Øjne. Hun stod midt imellem dem med blege Kinder og Angst i sine smukke Øjne. Jeg var næppe kommen ud af Døren, før hun sprang mig i Møde og lagde sin Haand paa min Skulder, medens et Udtryk af Glæde og Triumf lyste op i hendes blaa Øjne.

[169]

"En fransk Soldat og en Gentleman!" skreg hun, "nu er jeg endelig sikker."

"Ja, Frue, De er sikker!" svarede jeg og trykkede hendes Haand. "De har kun at befale over mig," tilføjede jeg og kyssede hendes lille Haand som Tegn paa, at jeg mente, hvad jeg sagde.

"Jeg er Polakinde," sagde hun, "og mit Navn er Grevinde Palotta, disse Mennesker forhaaner mig, fordi jeg elsker Frankrig. Jeg ved ikke, hvorledes de vilde have handlet med mig, havde Himlen ikke sendt mig Dem til Hjælp!"

Jeg kyssede endnu en Gang hendes Haand og gentog mine Forsikringer. Saa vendte jeg mig rasende om imod Skaren, og et Øjeblik efter var Korridoren tom.

"Grevinde," sagde jeg, "nu er De under min Beskyttelse. De er bleg og et Glas Vin vil sikkert gøre Dem godt."

Jeg bød hende Armen og ledsagede hende ind i mit Værelse, hvor jeg bad hende tage Plads ved Siden af mig. Hvor hun udfoldede sig i min Nærværelse, denne Kvinde, som en Blomst i Solen! Hun lyste op i Stuen ved sin Skønhed. Hun maa have læst Beundring i mine Øjne, og det forekom mig, at jeg læste en lignende Følelse i hendes. Hendes Konversation var lige saa tiltalende som hendes Ansigt. Hun fortalte mig, at hun var paa Rejse til Polen og at hendes Broder var bleven syg under Vejs. Hun var derefter mere end en Gang bleven behandlet daarlig af Folk, fordi hun ikke kunde skjule sin Forkærlighed for Frankrig. Hun vendte sig derefter bort fra sine egne Sager og spurgte mig ud om Hæren, om mig selv og om mine Bedrifter. Disse var ikke helt ukendte for hende, bemærkede hun, thi hun kendte adskillige af Poniatowskis Officerer, og disse havde fortalt hende om mig. Nu vilde hun være glad ved at høre mig fortælle. Aldrig har jeg ført saa behagelig en Konversation. Timerne fløj af Sted, og det var næsten med Rædsel, jeg hørte, at Landsbykirkens Ur slog elleve. Kejserens Budskab var bleven forsinket fire Timer.

[170]

"Tilgiv mig, min kære Dame!" udrød jeg og sprang op fra Stolen, "jeg maa øjeblikkelig til Hof!"

Hun rejste sig op og saa paa mig med et blegt, bebrejdende Ansigt. "Og jeg?" spurgte hun, "hvad skal der blive af mig?"

"Det gælder et Budskab fra Kejseren. Jeg har allerede tøvet her alt for længe. Min Pligt byder mig øjeblikkelig at tage af Sted."

"De maa bort? Og jeg er atter prisgivet disse Slyngler! Hvorfor skulde jeg overhovedet træffe Dem? Hvorfor forsikrede De mig om Deres Beskyttelse?" Taarerne brød frem i hendes Øjne og hun sank ned paa Gulvet i Hulken.

[171]

Jeg strøg hende om hendes rige, brune Haar og hviskede hende ømme Ord i Øret. Saa vendte hun pludselig Ansigtet op imod mit.

"Vand!" hviskede hun, "for Guds Skyld Vand!"

Jeg kunde se, at hun i næste Øjeblik vilde være bevidstløs. Jeg lagde hendes trætte Hoved paa Sofaen og fo'r som en rasende fra det ene Værelse til det andet paa Jagt efter en Karaffe. Det varede nogle Minutter, før jeg endelig fandt én, og jeg skyndte mig tilbage med den. Hvem beskriver min Forbavselse, da jeg fandt Værelset tomt og Damen forsvunden!

Ikke alene hun selv, men hendes sølvknappede Ridepisk, der havde ligget paa Bordet, var borte. Jeg fo'r ud og kaldte paa Værten. Han kendte intet til Sagen; han havde aldrig set Damen før og var lige glad, om han nogen Sinde saa hende for sine Øjne mere. Heller ikke Bønderne ved Døren havde set hende. Jeg gennemstøvede hele Huset, men uden Resultat. Jeg befandt mig pludselig overfor et Spejl, og det forekom mig, at mit Ansigt var længere, end det plejede at være.

Fire Knapper i min Pelisse var aabnede, og jeg behøvede kun at stikke Haanden ned i Lommen for at forvisse mig om, at mine Papirer var borte! O, kvindelige Falskhed! Hun havde plyndret mig, dette Væsen, plyndret mig for mine vigtige Papirer, da hun havde lænet sig op til mit Bryst. Imedens jeg havde strøget min Haand gennem hendes Haar og tilhvisket hende søde Forsikringer, havde hun tilegnet sig Kejserens Skrivelse. Og her stod jeg, saa nær ved Maalet, uden at kunne fuldende min Mission. Hvad vilde Kejseren sige, hvad vilde Hæren tænke om Etienne Gerard? Naar det gik op for mine Kammerater, hvorledes jeg var bleven overlistet af en Kvinde, hvorledes vilde da ikke Latteren runge rundt om Lejrilden? Jeg kunde have kastet mig ned paa Gulvet og grædt af Raseri.

[172]

En Ting var imidlertid sikkert. Hele denne Komædie med Fyrene i Korridoren og Forfølgelsen af den saakaldte Grevinde var gennemtænkt Spil. Kroværten maatte være indviet i Komplottet. Han kunde fortælle mig, hvem hun var, og hvor jeg kunde finde mine Papirer. Jeg greb min Sabel fra Bordet og fo'r ud for at søge efter ham. Men Skurkene havde gættet min Hensigt og taget deres Forholdsregler. Jeg fandt ham i et Hjørne af Gaarden med en Muskedonner i Haanden. Hans Søn

holdt en Bulbider i en Snor. To Staldkarle, bevæbnede med Høtyve, stod paa hver Side af ham, medens hans Kone stod bag ved hele Selskabet med en stor Lygte.

"Rid Deres Vej, min Herre, rid Deres Vej!" raabte han med skælvende Stemme. "Deres Hest holder for Døren, og ingen vil gøre Dem nogen Fortræd, dersom De rider bort. Men dersom De angriber os, vil De staa alene overfor tre tapre Mænd."

[173]

Jeg havde kun Hunden at frygte, thi de to Høtyve og Muskedonneren gik op og ned som Grene i en Brandstorm. Men jeg forestillede mig, at selv om jeg fremtvang et Svar ved at sætte mit Sværd for Struben af denne elendige Bandit, havde jeg ingen Garanti for, at han talte Sandhed. Jeg nøjedes derfor med at maale hele Styrken med Øjnene med det Resultat, at deres sølle Vaaben svajede endnu værre end tidligere. Saa kastede jeg mig op paa min Hest og galopperede bort, fulgt af en skingrende Latter fra Kroværtens Madam.

Jeg havde taget min Bestemmelse. Skønt jeg havde mistet mine Papirer, var det dog ikke vanskeligt at slutte sig til, hvad de indeholdt og nu vilde jeg mundtlig overbringe Prinsen af Sachsen-Feldstein Kejsers Budskab, som om han havde befalet mig at meddele ham det paa denne Maade. Det var et baade forvovent og farligt Spil, men naar hele Tyskland var Indsatsen, skulde det i hvert Fald ikke paa Forhaand være tabt.

Det var Midnat, da jeg red ind i Hof, men hvert eneste Vindue var oplyst, hvad der i dette søvnige Land var tilstrækkeligt til at vise mig, i hvilken Ophidselse Befolkningen befandt sig. Man hylede og skreg, da jeg sprængte gennem de menneskefyldte Gader, og en Gang fo'r en Sten syngende forbi mit Øre, men jeg fortsatte roligt min Vej, indtil jeg naaede Slottet. Det var oplyst fra Kælder til Kvist. Jeg overgav min Hoppe til en Staldknægts Forsorg og spankulerede med stor Værdighed ind paa Slottet, forlangte øjeblikkelig at faa Prinsen i Tale, da mit Budskab ikke taalte nogen Opsættelse.

[174]

I Salen, jeg nu traadte ind i, blev der afholdt et stort Møde, og mit Instinkt sagde mig, at dette Møde var afgørende for Spørgsmaalet Krig og Fred. Maaske kom jeg tidsnok til at faa Vægtskaalen til at synke ned til Gunst for Kejseren og for Frankrig. Kabinetssekretæren saa mørkt paa mig og førte mig ind i et lille Modtagelsesværelse. Et Øjeblik efter vendte han tilbage og meddelte, at Prinsen ikke i Øjeblikket kunde komme, men at Prinsessen vilde modtage mit Budskab.

"Det er Prinsen, jeg maa tale med!" udbrød jeg.

"Nej, det er Prinsessen!" sagde en Stemme henne ved Døren, og en Kvinde traadte ind i Værelset. "Von Rosen, De maa hellere blive her! Naa, min Herre, hvad har De saa at meddele Prinsen eller Prinsessen af Sachsen-Feldstein?"

Da jeg hørte hendes Stemme, var jeg straks sprunget op fra Stolen, og da jeg saa hende, skød Harmen op i mig. Kun én Gang i sit Liv træffer man saa prægtig en Figur, saa dejligt et Ansigt og disse Øjne, saa blaa som Garonne og dog kolde som Floden ved Vintertid.

[175]

"Tiden er fremrykket, min Herre!" udbrød hun og gjorde et lille utaalmodigt Slag med Foden. "Hvilket Budskab har De at overbringe mig?"

"Hvad jeg har at sige Dem," bemærkede jeg, "er kun, at De har gjort det af med Resten af min Tillid til Kvinden. Desuden har De vanæret mig for stedse!"

Hun sendte sin Ledsager et spørgende Blik.

"Fantaserer Manden?" sagde hun. "Maaske en lille Aareladning vilde hjælpe —?"

"At De er en udmærket Skuespillerinde," svarede jeg, "har De tidligere vist mig."

"De mener altsaa at have truffet mig tidligere?"

"Ja, jeg paastaar, at De har udplyndret mig for mindre end to Timer siden."

"Lad det nu være nok!" udbrød hun med tilforladelig Vredesklang i Stemmen. "De udgiver Dem, saa vidt jeg kan forstaa, for at være Ambassadør, men selv med en saadans Friheder er der dog en Grænse, der ikke maa overskrides."

"Deres Frækhed er beundringsværdig," svarede jeg, "men det skal ikke lykkes Deres Højhed at narre mig to Gange paa samme Aften." Jeg sprang fremad, bøjede mig ned og trak Kanten af hendes Kjole op. "De vilde have gjort vel i at skifte efter at have redet saa langt og saa hurtigt," sagde jeg.

[176]

"Uforskammede!" raabte hun. "Kald paa Lakajerne og kast Ambassadøren paa Porten!"

"Jeg vil først tale med Prinsen!"

"De vil aldrig faa Prinsen at se! Aa, stands ham, von Rosen, stands ham dog!"

Hun havde glemt, med hvem hun spillede, denne Prinsesse, og havde for tidligt vist mig sine Kort. Hvorfor skulde jeg vente, indtil hun havde faaet sine Hjælpere tilkaldt? Hendes Opgave var at stille sig mellem sin Mand og mig, min for enhver Pris at faa ham i Tale. I ét Spring var jeg ude af Værelset, i et andet inde i Salen. I den modsatte Ende af denne saa jeg en Skikkelse sidde i en høj Stol under en Tronhimmel. I Nærheden af ham sad der en Række Prælater, og paa hver Side skimtede jeg et Hav af Hoveder. Jeg gik midt hen i Værelset, sænkede mit Sværd og tog min

Chako af.

"Jeg er Kejserens Udsending!" udbrød jeg, "og kommer med Budskab til Hans Højhed Prinsen af Sachsen-Feldstein."

Manden under Tronhimlen hævede Hovedet, og jeg saa, at hans Ansigt var udtæret og gustent, og at hans Ryg var krummet, som om en for stor Byrde hvilede paa den.

"Deres Navn, min Herre?" spurgte han.

"Oberst Etienne Gerard af tredje Husarregiment."

[177]

Ethvert Ansigt i Forsamlingen vendte sig imod mig. En Mængde Blikke blev rettede paa mig, men ikke et venligt var der imellem dem. Prinsessen var smuttet forbi mig og stod og samtalede sagte med sin Mand. Nu og da rystede hun ivrigt paa Hovedet. Jeg før min Part skød Brystet frem, snoede mit Overskæg og saa mig høfligt om i Forsamlingen. De Tilstedeværende var alle Mænd og alle — Professorer, Studenter, Kunstnere — tavse og alvorlige. I det ene Hjørne sad der en Gruppe sortklædte Mænd i Ridekapper.

Ved hver af deres Bevægelser hørte jeg deres Sabler rasle og deres Sporer klirre.

"Kejserens private Skrivelse har tidligere underrettet mig om, at det er Markis Château St. Arnaud, som bringer mig dette Budskab," sagde Prinsen.

"Markien er bleven skændig myrdet," svarede jeg. En Mumlen gik gennem Forsamlingen. Jeg lagde Mærke til, at mange vendte Hovederne hen imod de mørkkledte Mænd.

"Hvor er Deres Papirer," spurgte Prinsen.

"Jeg har ingen!"

Fjendtlige Raab klang imod mig fra hele Salen. "Han er Spion! Hæng ham!" blev der raabt henne fra Hjørnet, og en halv Sneg Stemmer istemte Forlangendet. Jeg trak roligt mit Lommetørklæde frem og børstede Støvet af Pelsværket paa min Pelisse. Prinsen strakte sine magre Hænder frem, og Støjen døde hen.

[178]

"Hvor er da Deres Kreditiver, og hvad er Deres Budskab?"

"Min Uniform er mit Kreditiv, og mit Budskab er kun for Deres Øren, Deres Højhed!"

Han strøg Haanden hen over Panden med en Gestus som en Mand, der er i Vildrede med, hvad han skal gøre. Prinsessen hviskede ham nogle Ord i Øret.

"Jeg er her forsamlet til Raadslagning med nogle af mine tro Undersaatter," sagde han; "jeg har ingen Hemmeligheder for dem, og hvilket Budskab Kejseren end maatte behage at sende mig, i dette Øjeblik er mine og mit Folks Interesser ét."

Der lød en Bifaldsmumlen ved disse Ord, og alles Øjne rettedes paany imod mig. Det var min Tro en udsat Stilling, jeg befandt mig i, thi ét er at kommandere ottehundrede Mand, noget andet at tale ved en saadan Lejlighed og om et saadant Emne. Men jeg fæstede roligt mine Øjne paa Prinsen og søgte at finde Ord for, hvad jeg vilde have sagt ham, saafremt vi havde været alene. Min Stemme klang roligt, knapt og klart, som havde jeg mit Regiment til Parade.

"De har ofte forsikret Kejseren om Deres Venskab," sagde jeg. "Nu er Tiden kommen, hvor dette Venskab skal staa sin Prøve. Saafremt De staa fast, vil han belønne Dem, som kun han kan belønne. Det er en let Sag for ham at forvandle en Prins til en Konge og at gøre et Land stort og mægtigt. Hans Øjne hviler paa Dem, og selv om det kun er lidet, De kan virke til hans Fortræd, kan De dog ødelægge Dem selv. I dette Øjeblik gaar han over Rhinen med to hundrede tusinde Mand. Enhver Fæstning i Landet er i hans Hænder. Han vil være her om en Uge, og saafremt De da har spillet under Dække med hans Fjender, saa Gud hjælpe Dem og Deres Folk. De tror maaske, at han er bleven svag, fordi nogle af os fik Frostbylder sidste Vinter. Sé derud!" — jeg hævede Stemmen og pegede paa en stor Stjerne, som blinkede gennem Vinduet over Prinsens Hovede — "det er Kejserens Stjerne! Naar den blegner, vil hans Magt blegne, men ikke før!"

[179]

Jeg blev paahørt i Tavshed, og eftersom jeg kom frem i min Tale, bøjede Prinsen mere og mere sin Ryg, som om den Byrde, der hvilede paa den, var større end hans Styrke. Endelig hævede han Hovedet og saa sig om med sine Høgeøjne.

"Vi har hørt en Franskmand tale for Frankrig," sagde han, "lad nu en Tysker tale for Tyskland!"

De Tilstedeværende saa paa hinanden og hviskede til deres Naboer. Jeg antager, at min Tale havde gjort sin Virkning, og at ingen ønskede at være den første til at kompromittere sig i Kejserens Øjne. Prinsessen saa sig omkring med lynende Øjne, og derefter brød hendes Stemme Stilheden.

[180]

"Skal en Kvinde virkelig give Franskmanden Svar!" raabte hun. "Er det muligt, at der ikke mellem Lützows Jægere findes En, der kan bruge sin Tunge lige saa godt som sit Sværd?"

Et Bord blev væltet over Ende med et Brag, og en ung Mand sprang op paa en Stol. Han lignede en Digter, bleg og mager, med skarpe Høgeøjne og viltret Haar. Han havde et Sværd ved Siden, og hans Ridestøvler var brune af Støv.

"Det er Körner, Digteren!" raabte Folk. "Det er den unge Körner, Digteren! Han vil synge, han vil

synge!"

Og han sang! Først blødt og drømmende om det ældgamle Tyskland, Nationernes Moder, om de rige Sletter, de store Byer og de døde Hertes Grave. Men lidt efter klang Versene som en Hornfanfare. Det var om det nuværende Tyskland, det Tyskland, der var bleven knægtet og kastet til Jorden, men som vilde sprænge Rebene om sine kæmpemæssige Lemmer og rejse sig. Og Moderen, den fælles Moder, kaldte. Hendes Suk klang i Nordenvinden. Hun anraabte sine Børn om Hjælp. Vilde de blot komme!

Aa, denne frygtelige Sang og disse rungende Stemmer! Hvad betød nu jeg, Frankrig, Kejseren? De sang ikke mere, disse Mennesker, de hylede. De var sprungne op paa Borde og Stole. Snart hulkede hele Forsamlingen, og Taarerne løb ned ad Kinderne paa dem. Saa sprang Körner ned fra Stolen, og hans Kammerater sluttede Kres om ham med deres Sabler hævet højt i Vejret. Der blev ganske stille i Salen, da Prinsen rejste sig fra sin Trone.

[181]

"Oberst Gerard!" sagde han; "De har hørt det Svar, De maa bringe tilbage til Deres Kejser. Tærningerne er kastede, mine Børn. Eders Fyrste og I maa sammen sejre eller falde."

Han bukkede for at vise, at Mødet var sluttet, og de Tilstedeværende forlod under megen Larm Salen for at bringe Efterretningen ud i Byen. For mit eget Vedkommende havde jeg gjort Alt, hvad en tapper Mand kunde gøre, og jeg var derfor ikke bedrøvet over at blive ført ud med Strømmen. Hvorfor skulde jeg forblive længere paa Slottet? Jeg havde faaet Svar og maatte bringe det tilbage, som jeg havde modtaget det. Jeg ønskede hverken at se Hof eller dens Beboere igen, før jeg holdt mit Indtog i Spidsen for Avantgarden. Jeg forlod Folkeskaren og gik tavs og bedrøvet i den Retning, i hvilken min Hest var bleven ført.

Der var mørkt henne ved Staldene, og jeg gik netop og søgte efter en Karl, da jeg pludselig blev greben bag fra i Armene. Hænder greb om mine Ben og i min Strube, og jeg følte en Pistols kolde Munding under mit Øre.

[182]

"Ikke en Lyd, din franske Hund!" hviskede en Stemme mig i Øret. "Vi har ham, Kaptejn."

"Har I Tømmen?"

"Ja, her er den!"

"Slyng den saa om Halsen paa ham."

Jeg følte en kold Læderrem rundt om min Hals. En Karl med en Staldlygte var kommen til og betragtede rolig Scenen. I dens svage Lys saa jeg Skikkelser dukke op overalt fra Mørket, alle iførte Jægernes sorte Uniformer.

"Hvad vil De gøre ved ham, Kaptejn?"

"Hænge ham op paa Slotsporten!"

"En Ambassadør?"

"En Ambassadør uden Papirer!"

"Men Prinsen?"

"Ser De da ikke, Menneske, at Prinsen i saa Fald vil blive tvungen til at stille sig paa vor Side? Der vil herefter ingen Tilgivelse være for ham. I modsat Fald kan han svinge i Morgen, som han før har gjort det. Han kan æde sine egne Ord i sig, men en død Husar er mere, end han kan sætte til Livs!"

"Nej, nej, von Strelitz, det kan vi ikke gøre!" sagde en anden Stemme.

"Kan vi ikke? Det skal jeg dog vise Dem," og der kom et Ryk i Tøjlen, der næsten kastede mig til Jorden. Men i det samme Øjeblik glimtede et Sværd, og Læderet blev skaaret over omtrent to Tommer fra min Hals.

[183]

"Ved Himlen, Körner, De tillader Dem lovlig meget!" skreg Kaptejnen.

"Jeg er Soldat og ikke Røver!" svarede Digteren; "min Klinge maa gerne dryppe af Blod, men kun i ærligt Spil. Kammerater, vil I tavse staa og se paa, at denne Gentleman bliver mishandlet?"

En halv Snes Sabler fo'r ud af Skederne, og det var tydeligt, at mine Venner og Fjender omtrent var lige mandsstærke. De opbragte Stemmer kaldte Folk til fra alle Kanter.

"Prinsessen!" blev der raabt, "Prinsessen kommer!"

Næppe var Ordene udtalte, før hendes Ansigt dukkede op i Mørket lige foran os. Jeg havde al god Grund til at hade hende, thi hun havde bedraget og overlistet mig. Og dog tænker jeg den Dag i Dag med et vist Velbehag paa, at mine Arme har omslynget hende, og at jeg har fornemmet Duften af hendes Haar. Jeg véd ikke, om hun allerede hviler i Tysklands Jord, eller om hun som en graahaaret Kvinde endnu dvæler paa Slottet i Hof, men i hvert Fald lever hun ung og skøn i Etienne Gerards Erindring.

"Skammer I Jer ikke?" raabte hun, medens hun skyndte sig hen til mig og egenhændig rev Løkken af min Hals. "Vid, at denne Mand tilhører mig, og at den, som krummer et Haar paa hans Hoved, skal komme til at staa til Ansvar overfor mig!"

[184]

De forsvandt alle skyndsomst i Mørket. Hun vendte sig derefter om imod mig og udbrød:

"Følg mig, Oberst Gerard, jeg har et Par Ord at sige Dem."

Jeg fulgte hende ind i det lille Værelse, hvor jeg for første Gang havde truffet hende paa Slottet. Hun lukkede Døren og sendte mig derefter et Blik fuldt af Skælmeri og Ynde.

"Er det ikke lidt dristigt af mig at betro mig til Dem?" sagde hun; "De maa erindre, at det nu er Prinsessen af Sachsen-Feldstein og ikke den stakkels Grevinde Palotta fra Polen, der taler."

"Navnet er mig ligegyldigt," svarede jeg. "Jeg hjalp en Kvinde, som jeg troede var stedt i Nød, og som Løn herfor er jeg bleven frarøvet mine Papirer og halvvejs bleven behandlet som Spion."

"Oberst Gerard!" svarede hun; "vi to har spillet højt Spil med hinanden, men Indsatsen var det værd. Ved at overtage en Sendelse, der aldrig blev givet Dem, har De vist, at Deres Land i Dem har haft en tro Tjener. Mit Hjerte er tysk, og Deres er fransk, men jeg kan forsikre Dem, at jeg naar som helst vil begaa en hvilken som helst Gerning, det være sig ved List eller Svig, saafremt jeg ved den kunde hjælpe mit stakkels Fædreland. De ser, hvor aabenhjertig jeg er."

[185]

"De fortæller mig intet, som jeg ikke allerede har erfaret."

"Men nu, da Spillet er endt, og jeg har vundet, hvorfor saa bære Nag til mig? Jeg vil yderligere bemærke, at skulde jeg nogen Sinde komme i en Situation som den, jeg foregav var til Stede i Kroen i Lobenstein, skulde jeg aldrig ønske at møde en prægtigere Beskytter og en ærligere Gentleman end Oberst Etienne Gerard. Jeg har aldrig tænkt mig, at jeg nogen Sinde kunde føle for en Franskmand, som jeg følte for Dem i det Øjeblik, da jeg snappede Papirerne ud af Deres Brystlomme."

"Men alligevel tog De dem, ikke sandt?"

"Ja, for Tysklands Skyld! Jeg kender de Argumenter, som de indeholdt, og Virkningen af disse paa Prinsen. Dersom Papirerne var komne ham i Hænde, vilde alt være tabt!"

"Men hvordan kunde Deres Højhed nedværdige Dem til en saadan Gerning, naar en Flok af de Banditter, der var i Færd med at hænge mig paa Deres Slotsport i Aften, kunde have gjort det af med mig?"

"Det er ikke Banditter, men Tysklands bedste Ungdom!" udbrød hun med Varme, "og er De denne Gang bleven mindre venligt modtaget, maa De huske paa, hvor beskæmmende enhver Tysker i mange Aar er bleven behandlet, lige fra Dronningen af Prøjsen og nedefter. Iøvrigt havde jeg Baghold ude alle Vegne, og jeg ventede netop at høre fra disse, da De selv ankom. Jeg var bragt i den frygteligste Forlegenhed, thi nu stod der kun en svag Kvinde imellem Dem og min Mand. De ser, hvorledes vor Stilling var, før jeg greb til mit Kønns Vaaben."

[186]

"Jeg tilstaar, at De har besejret mig, Deres Højhed, og der er nu intet andet for mig at gøre end at overlade Dem Valpladsen."

"Men De vil tage Deres Papirer med, ikke sandt?" Hun rakte mig dem. "Prinsen er nu gaaet over Rubicon, og Intet vil faa ham til at vende tilbage. Bring disse Breve tilbage til Kejseren og meddel ham, at vi nægtede at modtage dem. Ingen kan da beskylde Dem for at have mistet Deres Depecher. Farvel, Oberst Gerard, og det bedste Ønske, jeg kan medgive Dem, er, at, naar De er naaet tilbage til Frankrig, De vil forblive der. Om et Aar eller saa vil der ikke være en Franskmand paa denne Side af Rhinen."

Saaledes gik det til, at jeg spillede med Prinsessen af Sachsen-Feldstein med hele Tyskland som Indsats og tabte mit Spil. Jeg havde meget at tænke paa, da jeg førte min stakkels trætte Violette op gennem Landevejen, der førte vest paa fra Hof. Men for mit Syn steg stadig frem den tyske Kvindes smukke og stolte Ansigt, og i mit Øre klang Soldaterdigterens Stemme, som han stod paa sin Stol og sang. Jeg forstod, at der var noget frygteligt ved dette stærke taalmodige Tyskland, og jeg saa, at et saadant Land, saa gammelt og saa elsket, aldrig kan holdes under Aaget.

[187]

Da jeg red videre, brød Dagen frem, og den store gyldne Stjerne, som jeg havde peget paa gennem Slotsvinduet, gik blegnende ned paa den vestlige Himmel.

Afskriveres Bemærkning

Trykfejl i denne bog er blevet ændret som følger:

[Side 5](#): 'Marot' ændret til 'Morat' i 'den unge Morat af Jægerne'

[Side 6](#): 'Auserlitz' ændret til 'Austerlitz' i 'vi havde erobret ved Austerlitz'

[Side 11](#): 'Kamerater' ændret til 'Kammerater' i 'mine Kammerater gjorde mig den Ære!'

[Side 12](#): 'Vabnene' ændret til 'Vaabnene' i 'naar

mine Soldater vender Vaabnene?'

[Side 17](#): 'Trics' ændret til 'Tricks' i 'udfinde nogle nye Tricks i Ecarté'

[Side 22](#): 'derpa' ændret til 'derpaa' i 'Jeg sprang derpaa'

[Side 32](#): 'angaaar' ændret til 'angaar' i 'hvad Deres Dygtighed og Mod angaar!'

[Side 37](#): 'Russerer' ændret til 'Russere' i 'der stod 80,000 Prøjsere i Nord og 150,000 Russere og Østrigere i Syd'

[Side 48](#): 'ovre' ændret til 'over' i 'thi over i Skoven'

[Side 48](#): 'Flaksre' ændret til 'Flasker' i 'de mange tømte Flasker'

[Side 49](#): 'Flaksen' ændret til 'Flasken' i 'strakte netop Haanden ud efter Flasken'

[Side 49](#): 'Øjebilk' ændret til 'Øjeblik' i 'I første Øjeblik'

[Side 51](#): 'sim' ændret til 'mig' i 'jeg befandt mig i en anden Vinkælder'

[Side 51](#): 'saaden' ændret til 'saadan' i 'alene i Mørket med en saadan Karl'

[Side 65](#): 'Macdanodl' ændret til 'Macdonald' i '"Han er tagen til Fange!" sagde Macdonald.'

[Side 66](#): 'Hest-Grenaderene' ændret til 'Hest-Grenadererne' i 'Major Charpentier af Hest-Grenadererne'

[Side 72](#): 'rystde' ændret til 'rystede' i 'Postmesteren rystede benægtende paa Hovedet'

[Side 74](#): 'dnne' ændret til 'dine' i 'dine private Affære!'

[Side 86](#): 'ike' ændret til 'ikke' i 'hvad der ikke kan være anderledes'

[Side 87](#): 'kune' ændret til 'kunde' i 'var jeg glad bed at kunde'

[Side 87](#): 'Storarmeen' ændret til 'Storarméen' i 'den mest lovende Løjtnant i hele Storarméen'

[Side 100](#): 'savrede' ændret til 'svarede' i 'svarede han'

[Side 101](#): 'hjælde' ændret til 'hjælpe' i 'Jeg tror, at jeg kan hjælpe Dem'

[Side 103](#): 'sanrt' ændret til 'snart' i 'i Vognen viste han sig snart'

[Side 106](#): 'nogl' ændret til 'nogle' i 'i Virkeligheden løsnet nogle Smaaben'

[Side 106](#): 'Forbandeler' ændret til 'Forbandelser' i 'under en Regn af Eder og Forbandelser'

[Side 108](#): 'medesn' ændret til 'medens' i 'medens han uafadelig spyttede efter mig'

[Side 115](#): 'dirende' ændret til 'dirrende' i 'sagde han med dirrende Stemme'

[Side 120](#): 'Tæet' ændret til 'Træet' i 'bøjede Træet ned i en Bue'

[Side 136](#): 'Dartmoer' ændret til 'Dartmoor' i 'det frygtelige Fængsel i Dartmoor'

[Side 138](#): 'je gslippe' ændret til 'jeg slippe' i 'Men hvorledes skulde jeg slippe ud?'

[Side 141](#): 'igenem' ændret til 'igennem' i 'til at krybe igennem Hullet'

[Side 148](#): 'Mand' ændret til 'Mands' i 'blot vilde lægge min Mands Kappe'

[Side 150](#): 'Meridths' ændret til 'Merediths' i 'Charles Merediths Kappe'

[Side 157](#): 'Arriéregarde' ændret til 'Arrièregarde' i 'at ride gennem en Hærs Arrièregarde'

[Side 161](#): 'svareed' ændret til 'svarede' i 'svarede jeg og lænede mig ud over Hesten'

En række mindre tegnsætnings og orddelings fejl i den

oprindelige tekst er også blevet rettet uden kommentarer.

Andre variationer i stavning er blevet fastholdt som de vises i den originale bog.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ETIENNE GERARDS BEDRIFTER ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail)

within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will

remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.